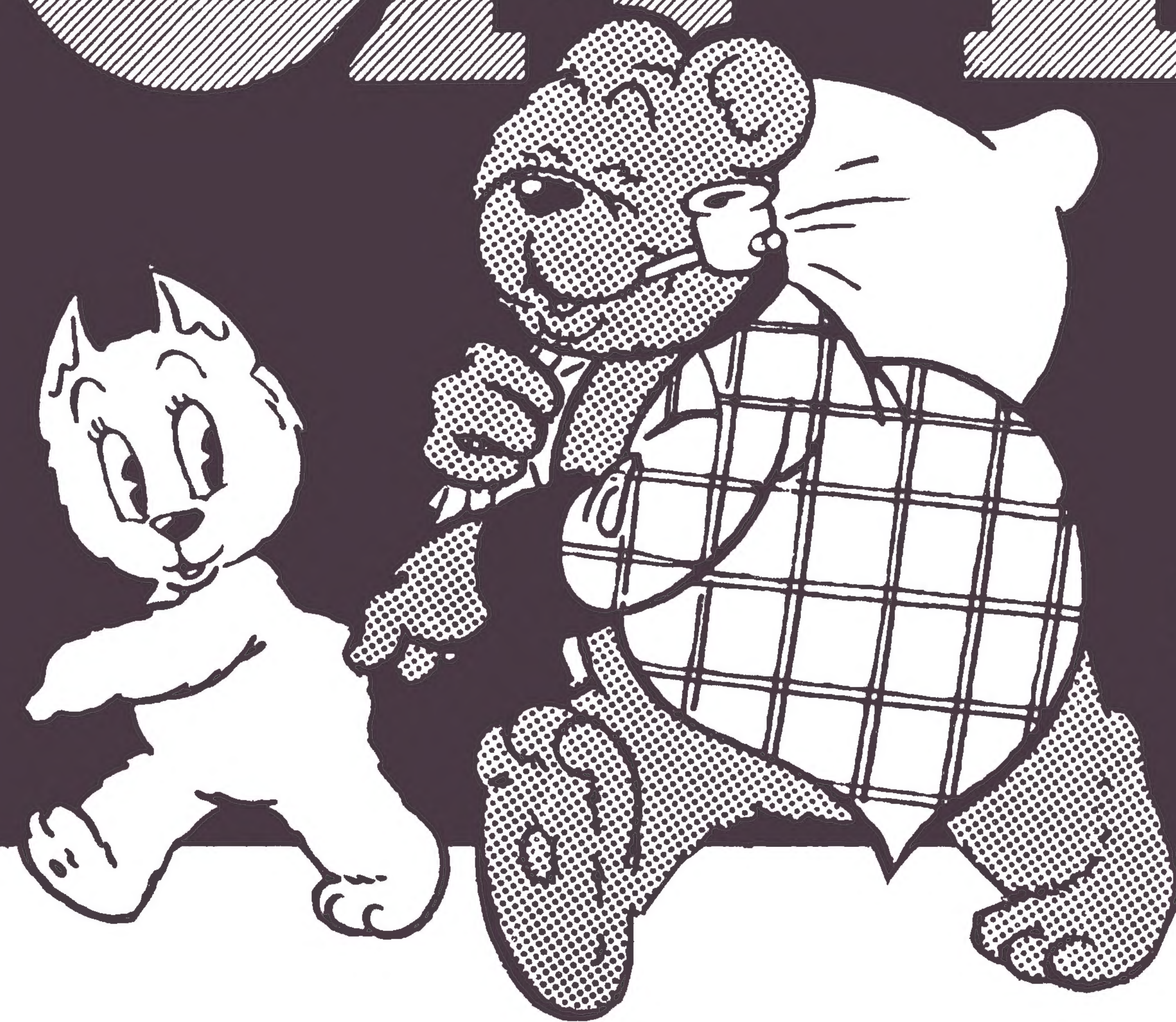
AVONTUREN VAN TOM POES

DOOR

MARTEN TOONDER

MV **24** 1 - 40 De wonderdokter

AVONTUREN VAN TOM POES

DOOR

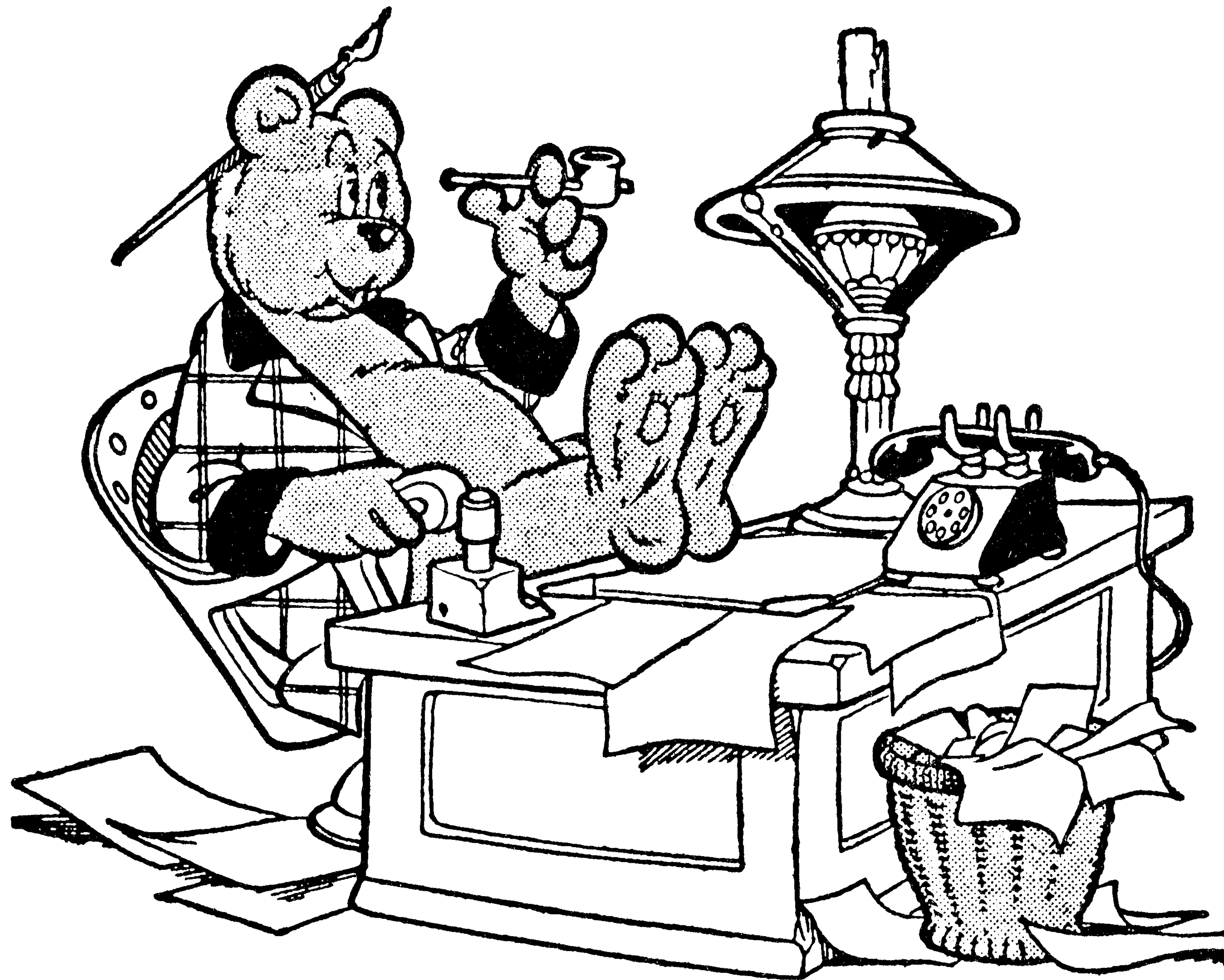
MARTEN TOONDER

MV **24**	1 - 40	De wonderdokter

1976 De Bezige Bij Amsterdam in samenwerking met Het Stripschap

MV 24 De wonderdokter
1947 Eerste krantestrippublikatie, dagbladen NRC en de Volkskrant.
1961 Bewerkte krantestrip, in kleur, titel 'De Lommer-Kommer', weekblad Revue.

Druk Van Boekhoven-Bosch bv, Utrecht
ISBN 90 234 5208 9
Delen 23 & 24 ISBN 90 234 5211 9

Komt TOM POES terug?

Exclusief interview met de heer van Bommelstein door MARTEN TOONDER

Het was op één der frisse middagen, die deze winter zo ruimschoots heeft opgeleverd, dat wij op het bordes van het trotse slot Bommelstein de ijspegel van onze neus verwijderden en – na te hebben gescheld – aan de bediende een onderhoud met de kasteelheer verzochten. Wij troffen Bommel aan achter een tafel van fraai beschilderd eikehout, die bezaaid was met albums, foto's, lijmpotjes en een schaar. 'Kom binnen, jonge vriend!' riep hij gastvrij. 'Ga zitten! Eh... je bent toch die krantenheer, niet waar? Je komt toch niet van de vermogensaanwasbelasting? Nee, dat dacht ik al! Ik herken een heer als ik er een zie, al zeg ik het zelf.'

'We storen toch niet?' vroegen wij bescheiden.

'Och... mm, neen...' zei heer Bommel ronduit. 'Ik heb het druk... maar het kan even wachten! Ik was bezig mijn foto's in te plakken. Je mag ze gerust even zien, kijk maar! Dit is een foto van de Eiffeltoren in eh... Frankrijk, dat puntje daar boven mijn hoofd is de top van de toren... en dit is de beroemde brug over de Theems in Londen... kijk, dat torentje daar achter mij hoort bij de brug...

En dit is het stadhuis van Stockholm, daar net naast mijn pijp is de ingang... de rest zit achter mijn hoofd.

En dit is een kiekje van het koninklijk paleis te Brussel; jammer genoeg is mijn jas hier een beetje uitgewaaid, zodat je het net niet zien kunt... Och ja, ik ben bang, dat Tom Poes niet zo goed kan fotograferen, hoewèl ik zelf...?

'Over Tom Poes gesproken,' zeiden wij haastig, 'hoe is het met hem? We hebben al zo lang niets van hem gehoord! Leeft hij nog? Heeft hij nog iets meegemaakt?'

'Natuurlijk leven wij nog!' zei heer Bommel verontwaardigd. 'Ik heb erg veel meegemaakt! Ik ... en Tom Poes... zijn zo gezegd net thuis gekomen en ik... we vertrekken binnenkort weer! Hier is voor een heer van stand niet genoeg te beleven, zeg nu zelf, jonge vriend! Zijn hier avonturen? Lees je krant maar eens na en zeg dan of hier avonturen beleefd worden!'

'Wat denkt u dan bijvoorbeeld van Linggadjati?' waagden wij.

'Linga... wat?' vroeg heer Bommel. 'Oh–eh... hm... dàt! Hm... ik zou zo zeggen... gezien de ontwikkeling der politieke tegenstellingen in tegenstelling tot eh... tot de politiek der tegengestelde... eh... ontwikkelingen, zou ik er op willen wijzen, dat eh... de tegengestelde politieken opgelost dienen te worden door de juiste ontwikkeling! Zet dit gerust in je krant, jonge vriend! En vermeld er bij dat dit het inzicht is van een Bommel, een heer van stand, voor wie geld geen rol speelt!'

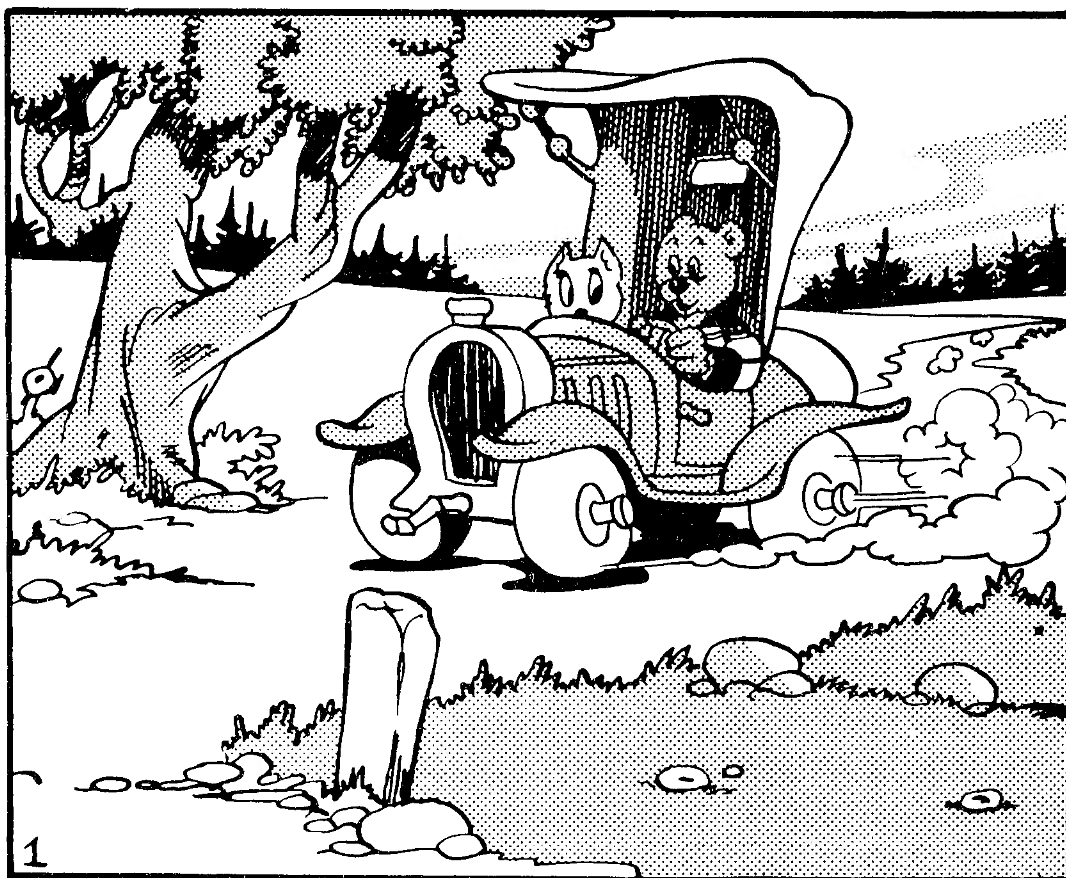
Onze gastheer hield een bankbiljet in zijn haardvuur en stak er met een eenvoudig gebaar zijn pijp mee aan.

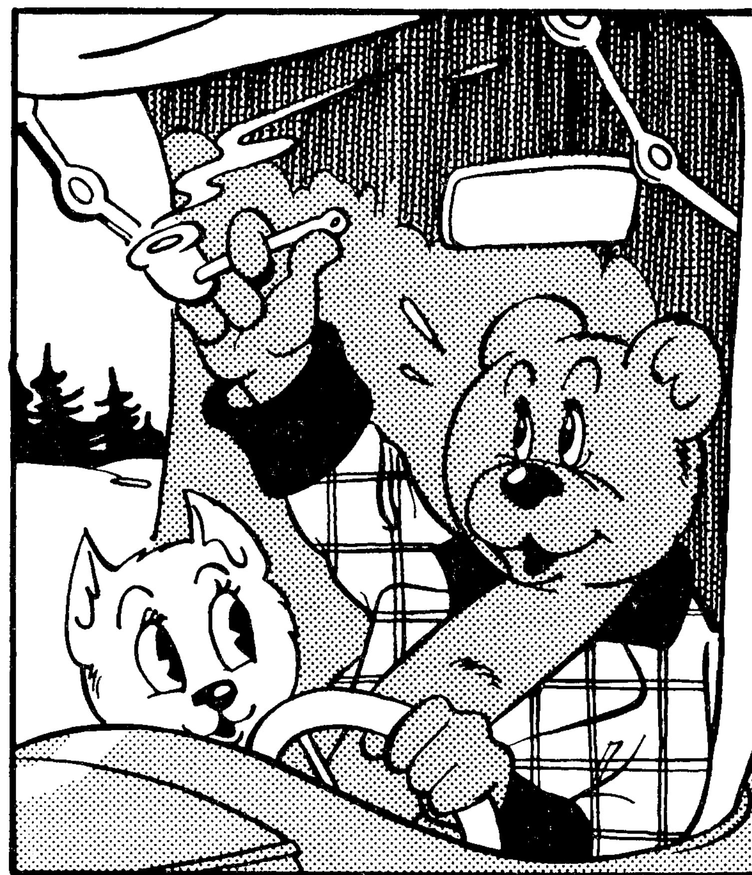
'Dat is een originele zienswijze!' zeiden wij verrast. 'Maar wat de avonturen van Tom Poes betreft, kunt u ons daar niets van vertellen? Tom Poes was een bekende figuur en onze lezers zouden graag...'

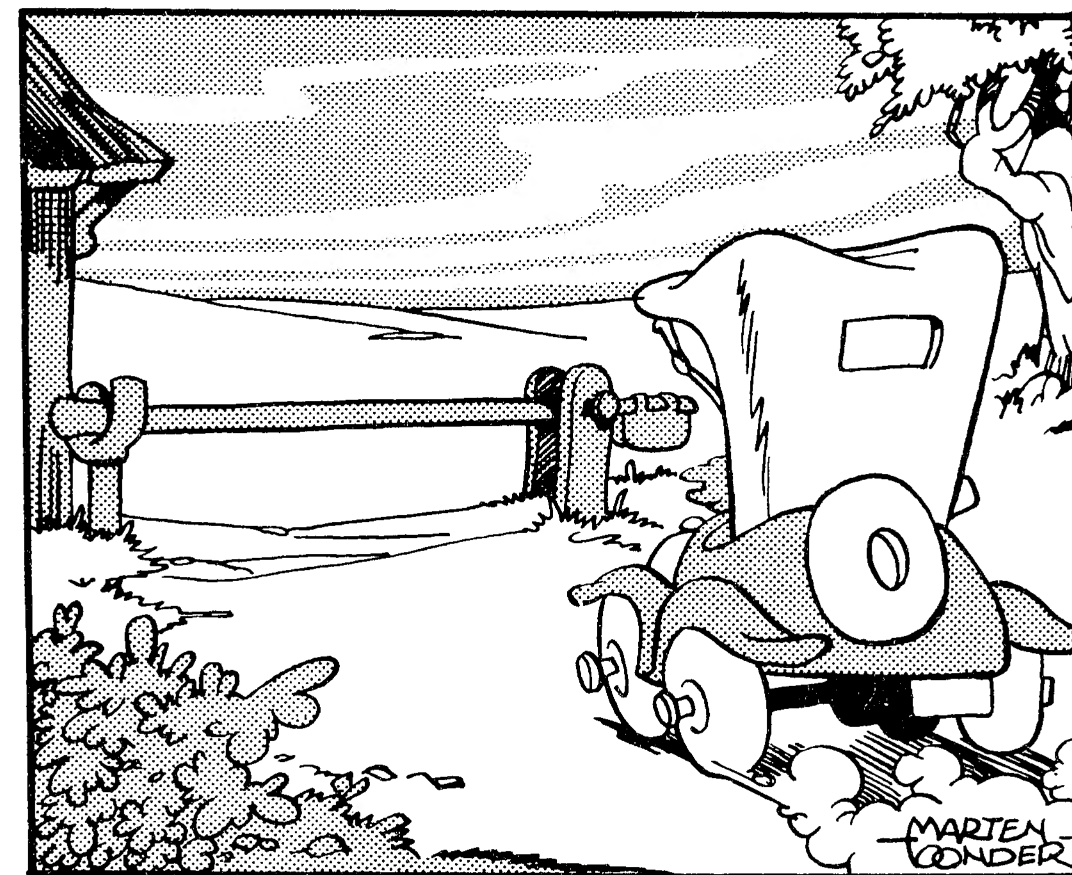
'We waren èrg beroemd,' viel heer Bommel bescheiden glimlachend in, 'en ik... we... zijn het nog!'

Hij begaf zich naar een schrijfbureau, haalde hieruit een bundel papieren, die hij ons toewierp en legde met een ongekunsteld gebaar zijn voeten op zijn vloeibloc.

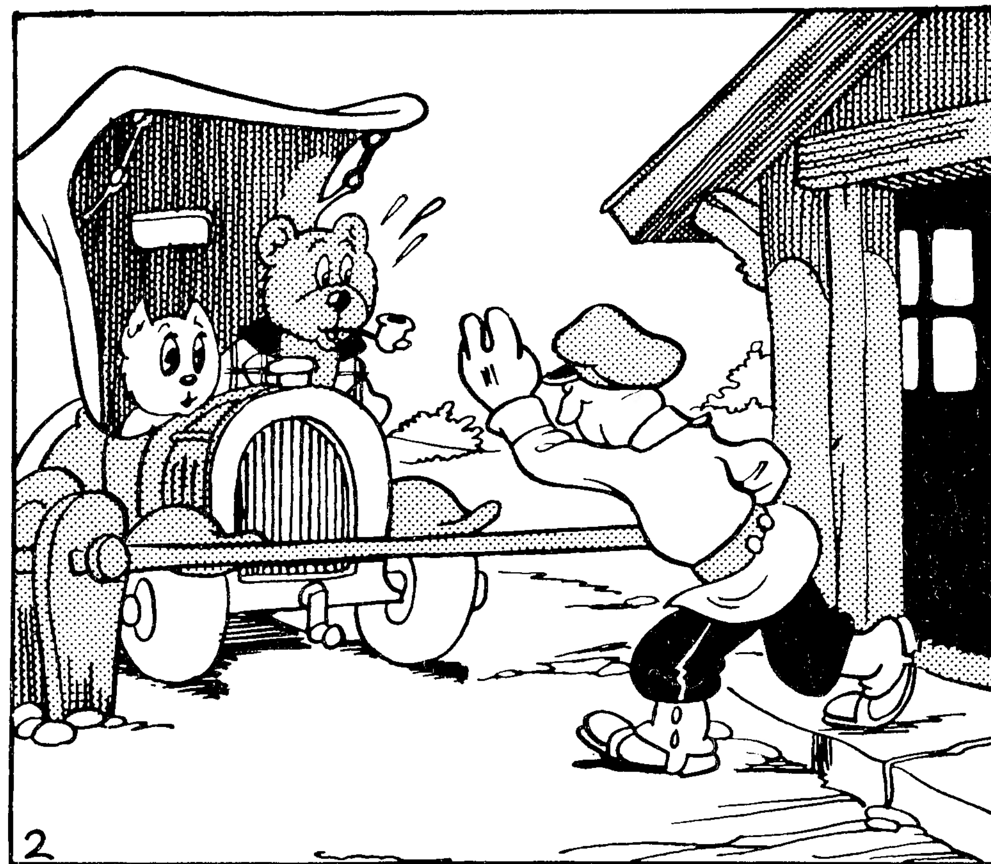
'Mijn dagboek!' zei hij verduidelijkend. 'Maak er maar wat van en teken er bij zoals je vroeger deed. En eh... ik heb wel even tijd om te poseren... bijv. maandag op deze plaats.'

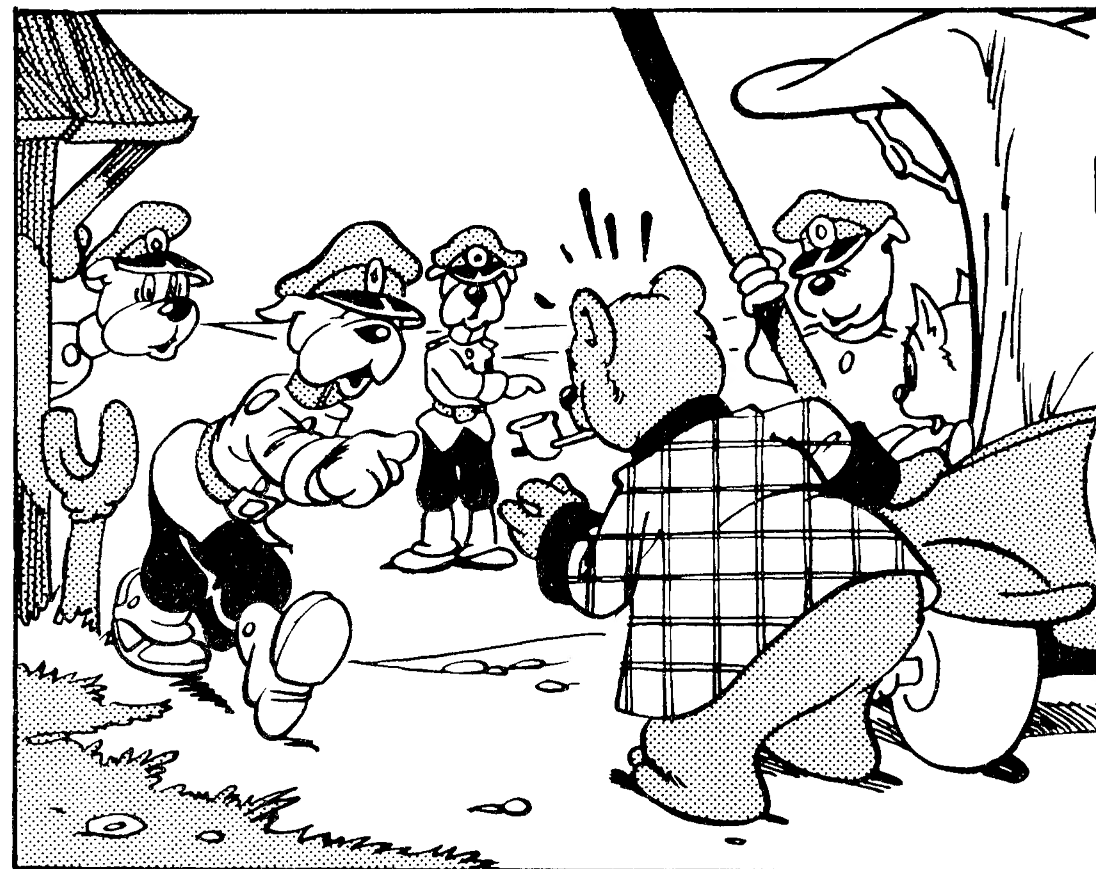
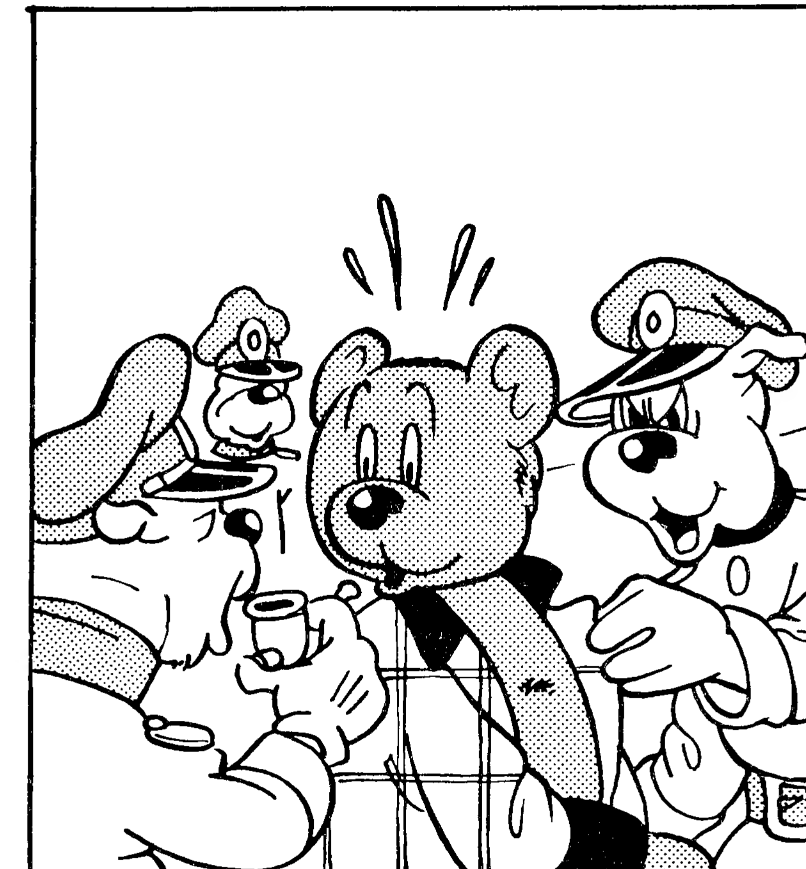

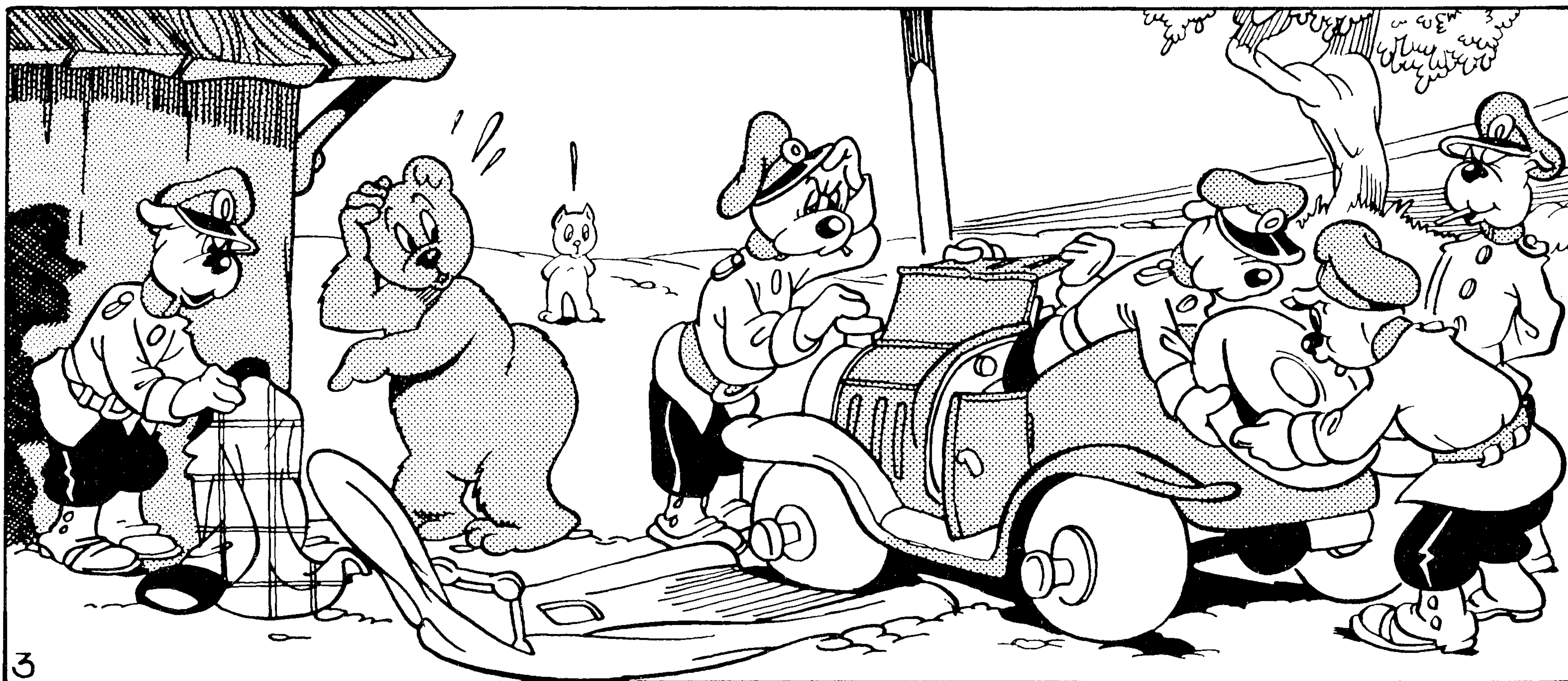

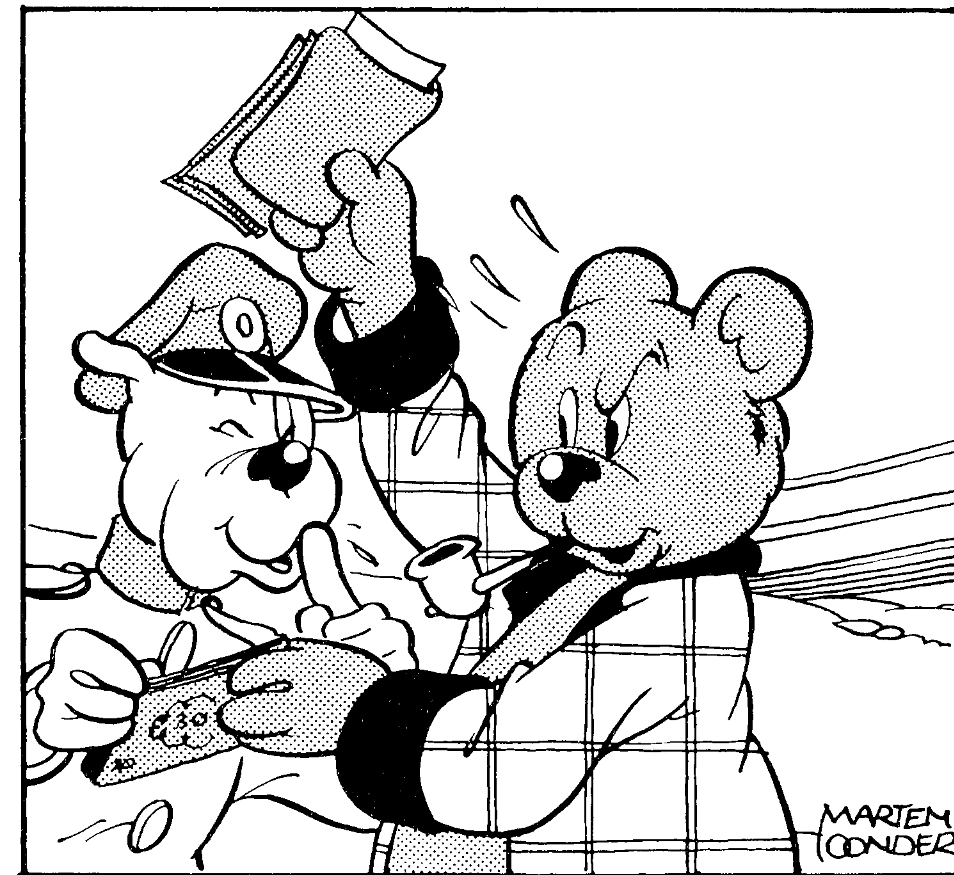
Na een lang verblijf in het buitenland waren Tom Poes en heer Bommel in de Oude Schicht op weg naar huis.
'Wat is dat voor een gepiep in de motor, heer Ollie?' vroeg Tom Poes bezorgd. 'Ik hoop, dat we geen pech krijgen – er is in velden of wegen geen dorp te zien! En verkeer is hier ook niet...' 'Pech!' zei heer Bommel. 'Oha! Onmogelijk! Verleden week heb ik hem nog door een horlogemaker laten nakijken! Fijner kan het niet, niet waar? En bovendien heb ik al die tandwieltjes een beetje afgevijld... nu kan ik hem ineens in de vierde versnelling zetten, zie je? Neen, jonge vriend, op mijn Schicht is niets te zeggen! Een heer weet hoe hij met een wagen om moet gaan, wat jij?'
'En dat gepiep,' vervolgde heer Ollie na een poosje peinzen, 'dat gepiep komt, omdat hij het vaderland ruikt, vat je? Voel je niet hoe fijn de lucht hier is? We zijn bij de grens, dat kan niet anders! Let op, straks ontluiken de bloemen en zingen de vogels! Straks ontplooit zich een panorama en ontvouwt zich een wolkenlucht! Maar eh... wat is dat voor een hek? En wat is dat voor een woestijn? Eh... ik...'
'Dat is de grens!' zei Tom Poes. 'Achter dat hek ligt het vaderland, heer Ollie!'

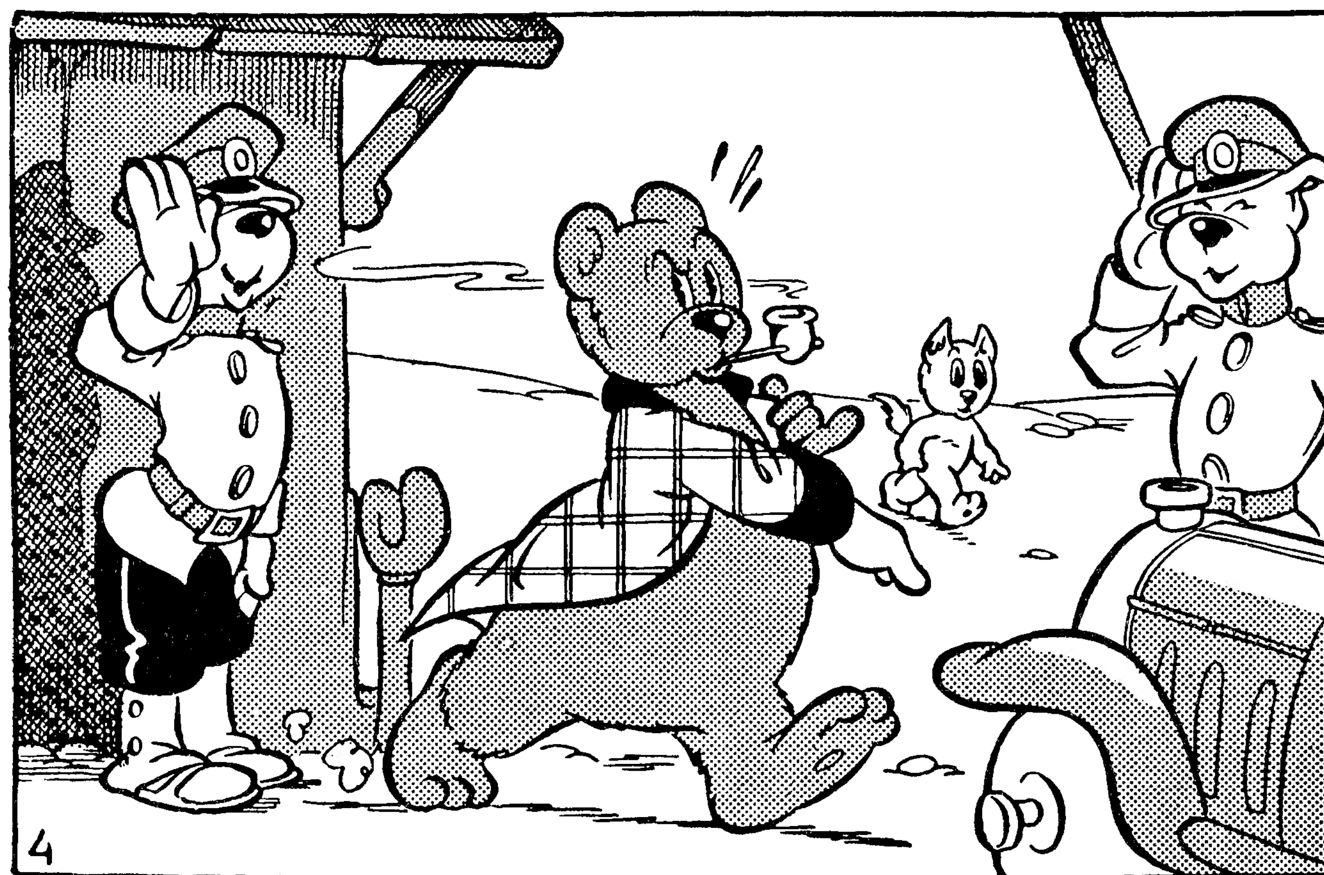

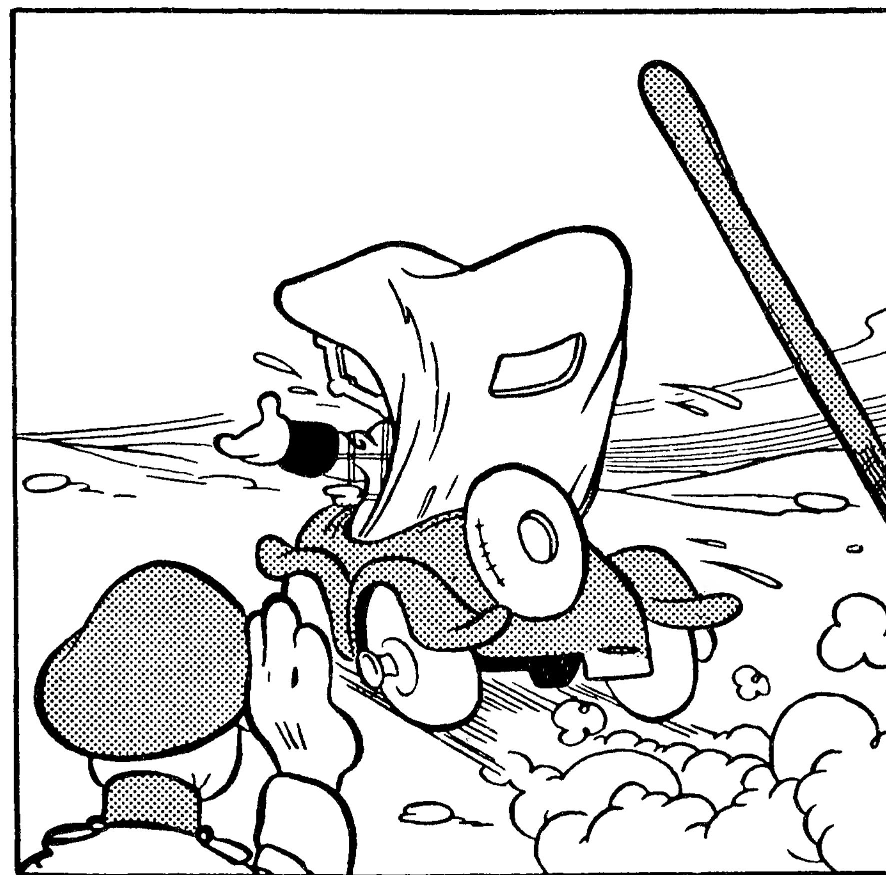
Uit het huisje, dat bij de afsluitboom stond, stapte een figuur in uniform. ‘Halt! Douane!’ zei de figuur.
‘Iets aan te geven? Tabak, sigaretten, sterke drank, veters?’ Heer Bommel stapte waardig uit zijn auto.
‘Geen onzin, jonge vriend!’ zei hij vermanend. ‘Ik ben een heer en geen marskramer! Trouwens, wat bedoel je met aangeven? Doe dat hekje open en geef ons doorgang, dan ben ik geneigd om dit voorval te vergeten...’
‘Smokkelaars!’ mompelde een andere grensbewaker, die naderbij was gekomen. ‘Die vent is opgevuld, dat is duidelijk!’
‘Doorzoek dat karretje!’ riep de eerste.
‘Wat voor tabak heb je in die pijp?’ snauwde de tweede.
‘Waar heb je je nylons verstopt?’ vroeg een derde.
‘Vooruit, dikke! Haal je lingerie uit je achterband en kom op met de parfum! We hebben je door!’
‘Dit gaat te ver!’ sprak heer Ollie. ‘Ik houd van een grapje, maar dit neem ik niet! Geef mijn pijp terug en wijs mij de telefoon! Ik ga de politie opbellen.’
‘Ha!’ gromde de eerste grensbeambte met een wrede glimlach, ‘nog praatjes ook! Trek je jas uit, bolle!’

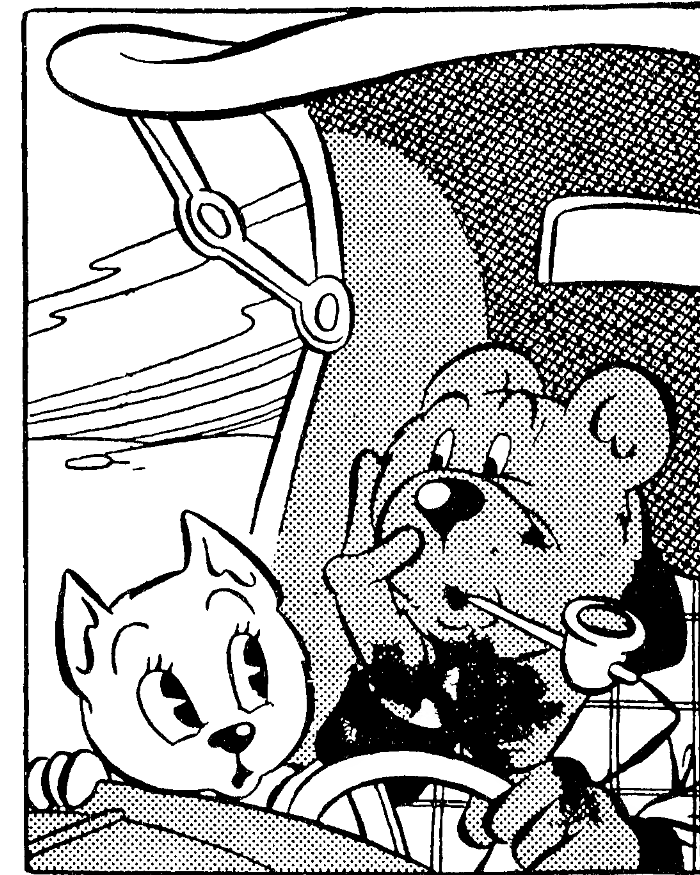

Verscheidene grensbewakers stortten zich op de Oude Schicht en begonnen die uit elkaar te halen, terwijl één van hen heer Ollie van zijn jas beroofde. Hij grabbelde in alle zakken en vond tenslotte een goedgevulde portefeuille.
'Wat een toestand!' klaagde heer Bommel. 'Hier sta ik, een heer zonder jas! Wanneer mijn goede vader mij zo had moeten zien! De op-en-top beschaafde man zou het niet hebben overleefd! Dat het zó ver met me gekomen is! Ik kan me nergens meer vertonen... Heer Bommel, de jasloze naaktloper zal ik genoemd worden... ach, ach...'
'Zanik niet!' gromde de ijverige beambte. 'Wat zit hier in? Geld, nietwaar? Allemaal bankbiljetjes! Wat moet dat? Doe je mooie jasje maar weer aan en vertel me wat dat moet!'
Heer Bommel greep de portefeuille met zoveel geweld, dat er een prop bankbiljetten in de handen van de douanier achterbleef.
'Bah! Geld!' zei hij, terwijl hij in zijn jas schoot. 'Geld speelt geen rol! Ik ben een heer!'
'Dat verandert de zaak!' zei de ambtenaar en stak het geld met een sierlijk gebaar in zijn zak. 'Schei maar uit met zoeken!' riep hij naar de anderen. 'Dit is geen smokkelaar! Dit is een heer!'

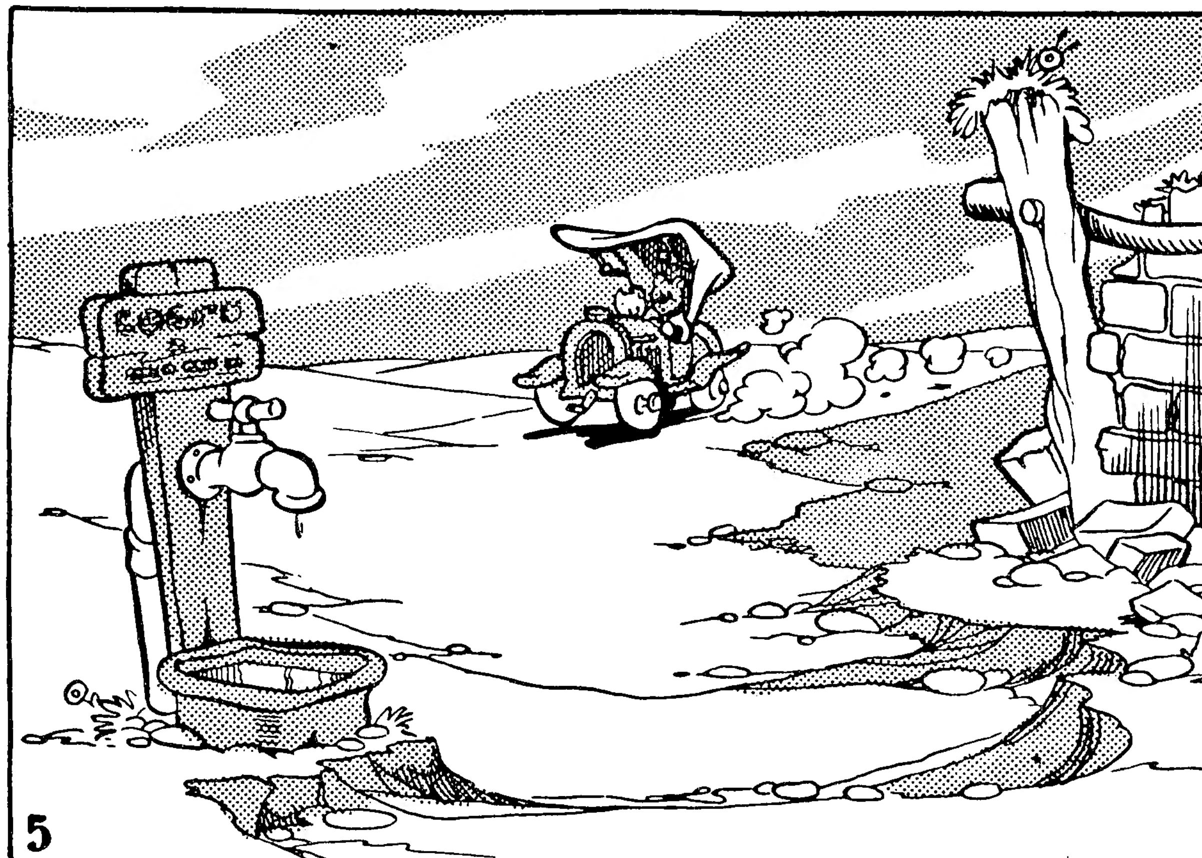

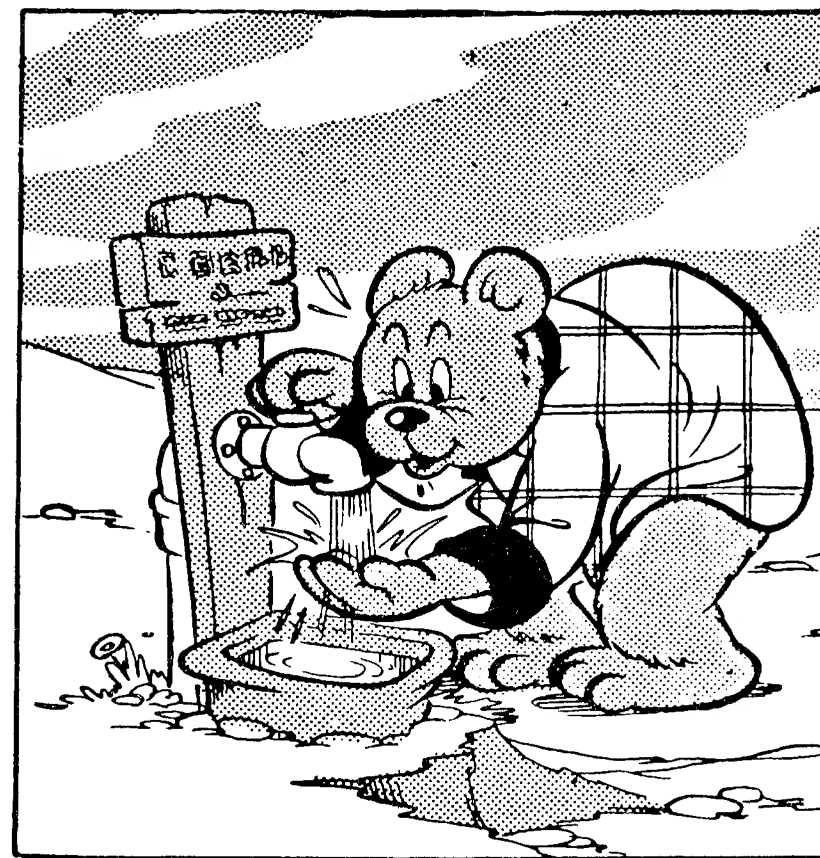
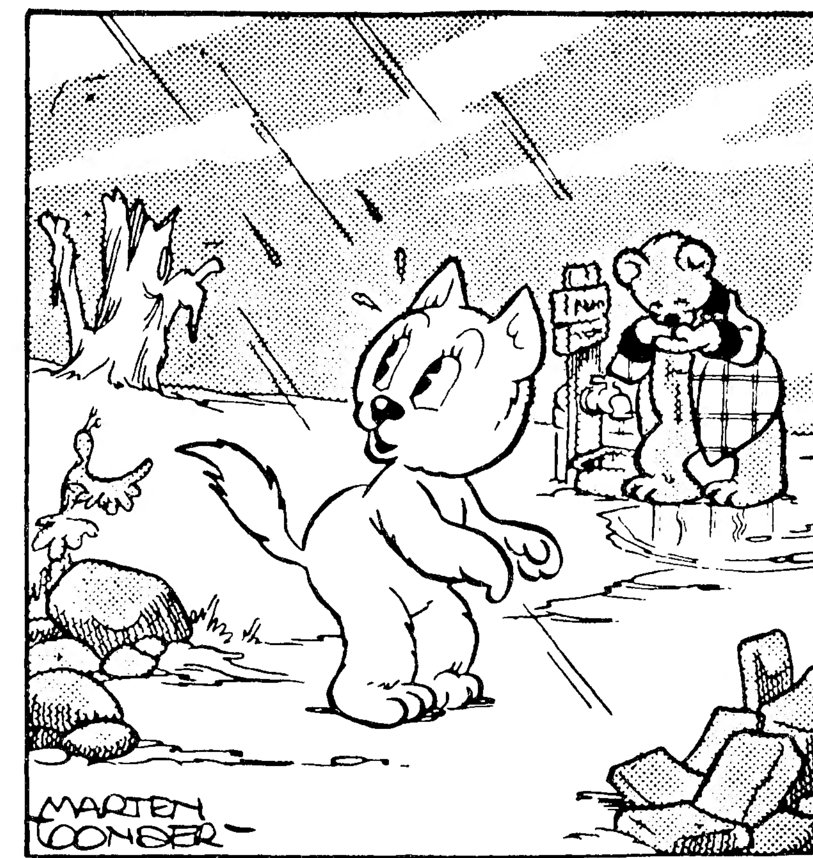

'Het onderzoek schijnt afgelopen te zijn!' mompelde Tom Poes, die op een afstandje had staan toekijken. 'Het is toch wel gemakkelijk om geen jas aan te hebben.' Hij liep naar de Oude Schicht en klom naast heer Bommel op de bank.
'Ik hoop, dat mijn mannen uw auto weer goed in elkaar hebben gezet!' zei de grensbewaker die heer Bommels jas had onderzocht.
'Ik hoop het voor jullie!' zei heer Ollie streng. 'Reken er op, dat ik de politie op jullie attent maak, wanneer ik ook maar één elastiekje uit de motor mis!'

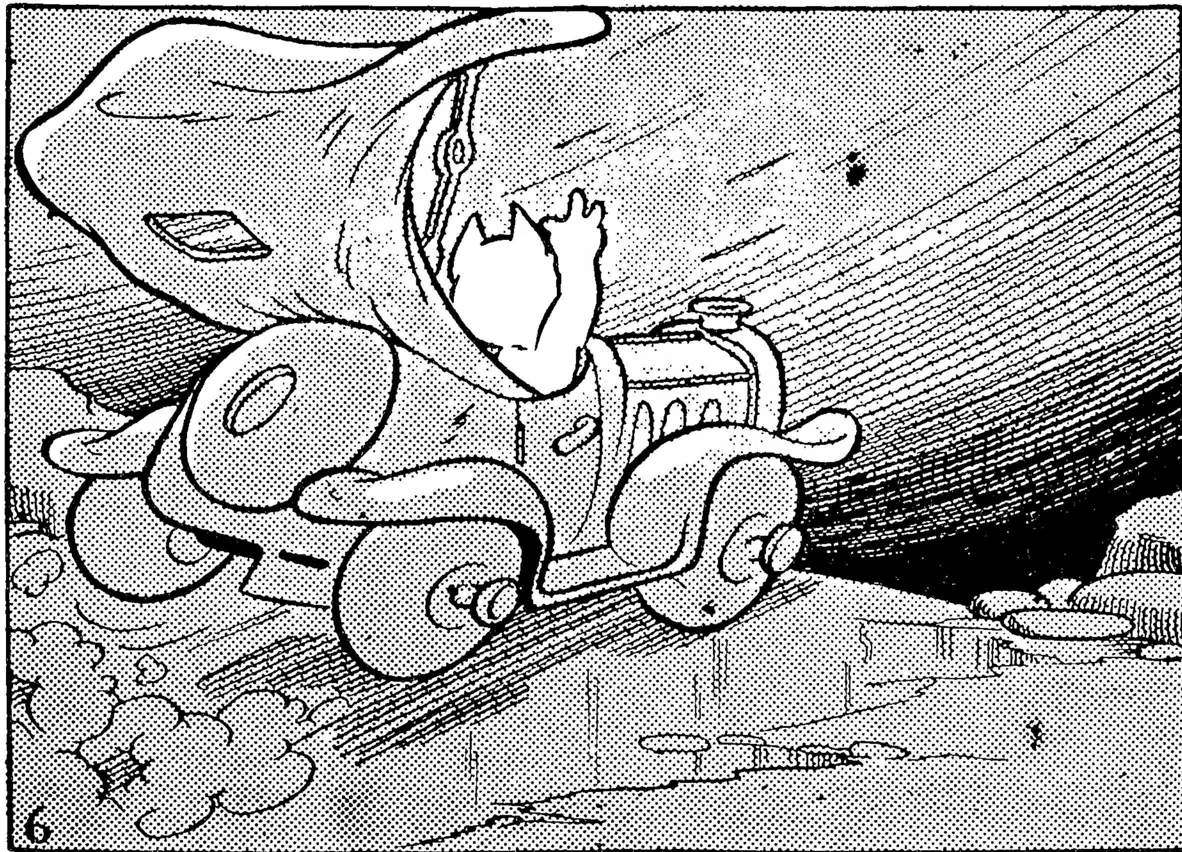
Hij startte en de Schicht schoot knarsend en rammelend weg, terwijl de douanebeambten in de houding sprongen en salueerden.
'Wat zijn ze beleefd!' zei Tom Poes verwonderd. 'In het begin waren ze héél anders! Hebt u ze omgekocht of zo?'
'Natuurlijk niet!' zei heer Ollie uit de hoogte. 'Ik heb ze flink de waarheid gezegd, dat is alles! Ik heb ze ferm onder het oog gebracht, dat men een heer niet zonder jas kan laten staan zonder grote gevaren te lopen.'

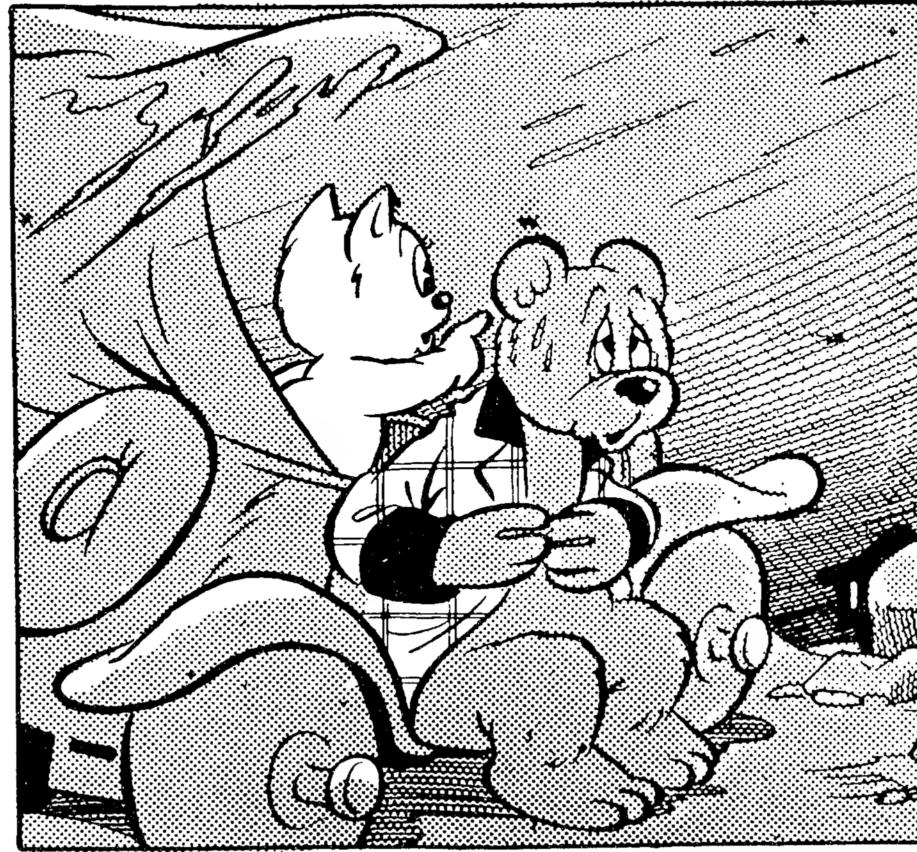
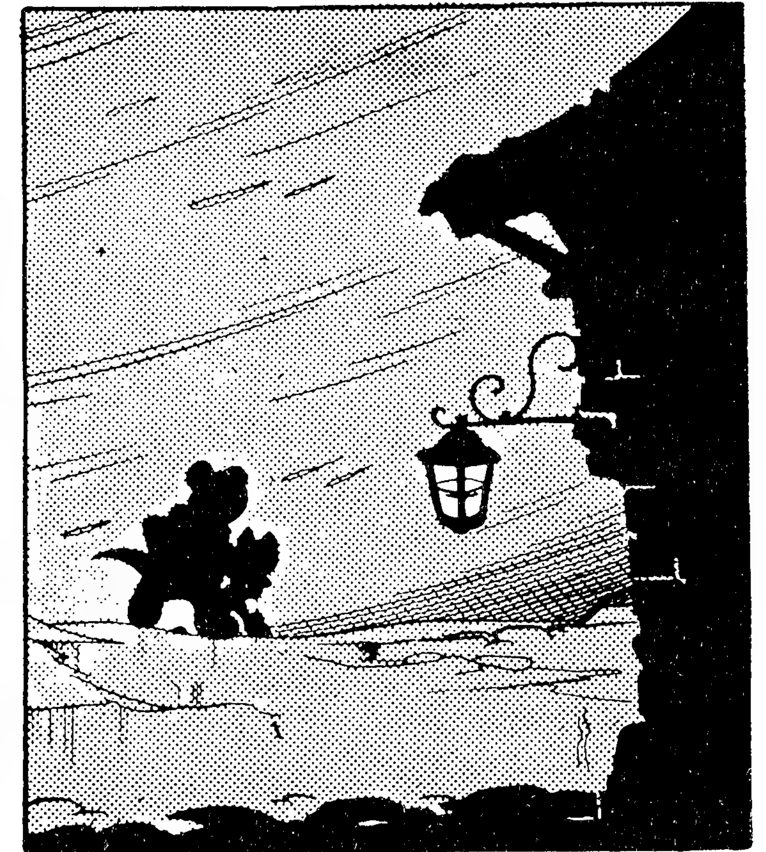

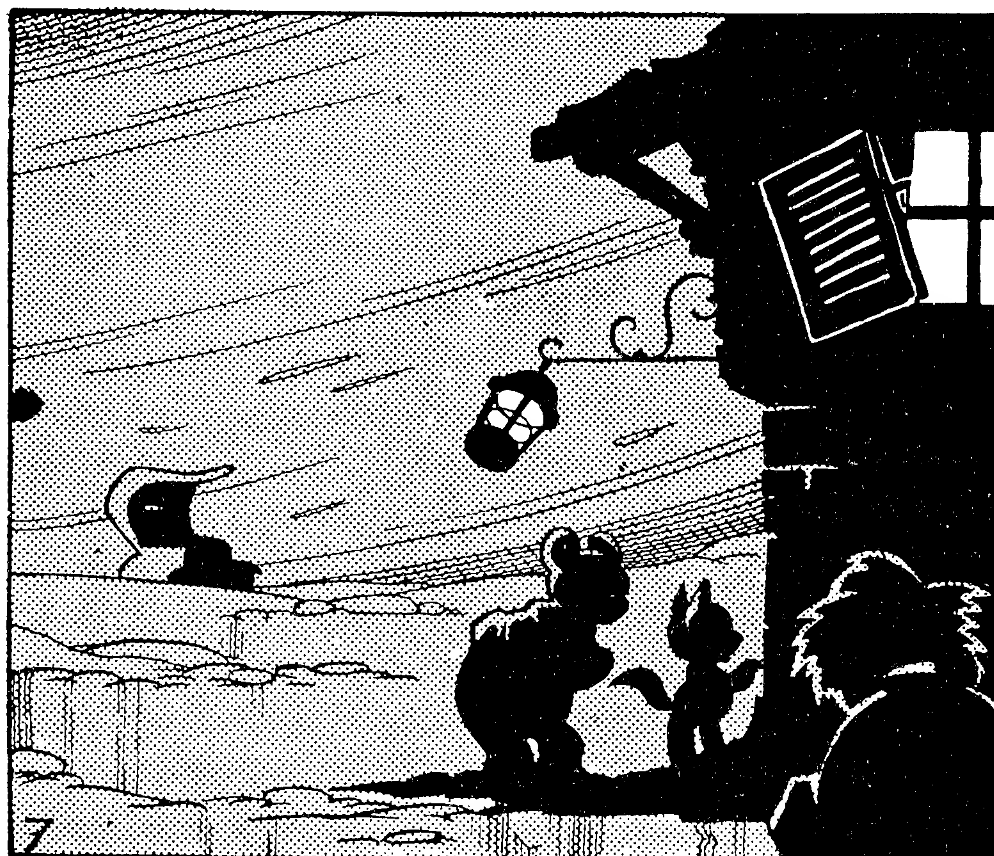
De Oude Schicht was dus de grens gepasseerd en reed nu piepend en schuddend door een kaal en dor landschap.
'Ik weet niet of het aan mij ligt, jonge vriend!' zei heer Bommel, 'maar ik had mij de thuiskomst toch anders voorgesteld! Nergens een vlag met: 'Welkom, Held van Bommelsteyn' er op; nergens een burgemeester met een lauwerkrans of een ander eenvoudig teken van hulde! Niets daarvan! En wat een weg! Niets dan bobbels en scheuren, geen huis, geen herberg, niets! Ik krijg dorst en wat is er gedaan om een vermoeid reiziger te laven? Nogmaals niets!'
'Daar is een kraan!' zei Tom Poes. 'Misschien komt er wel water uit.'

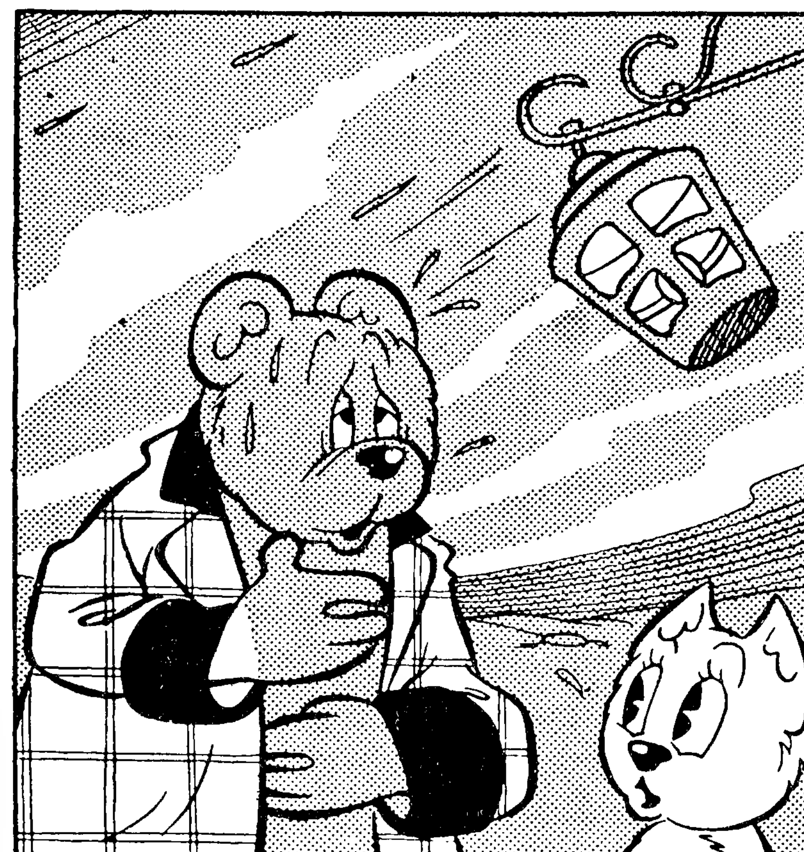
Heer Ollie remde, stapte uit en trad op de kraan toe. 'Waterkraan' stond er op het bordje, dat er aan gespijkerd was. 'Opgericht en in stand gehouden door de Commissie ter Bestudering en Instandhouding van Reizigers.'
'Wat een omslag!' mompelde heer Ollie terwijl hij de kraan opendraaide en uit zijn hand begon te slurpen. 'Ze hadden beter... slrrrp... slrrrp... op heren kunnen rekenen!'
Tom Poes was intussen de weg een eindje opgelopen en voelde ineens een paar druppels. 'Het gaat regenen!' dacht hij. 'Er komt slecht weer!!'

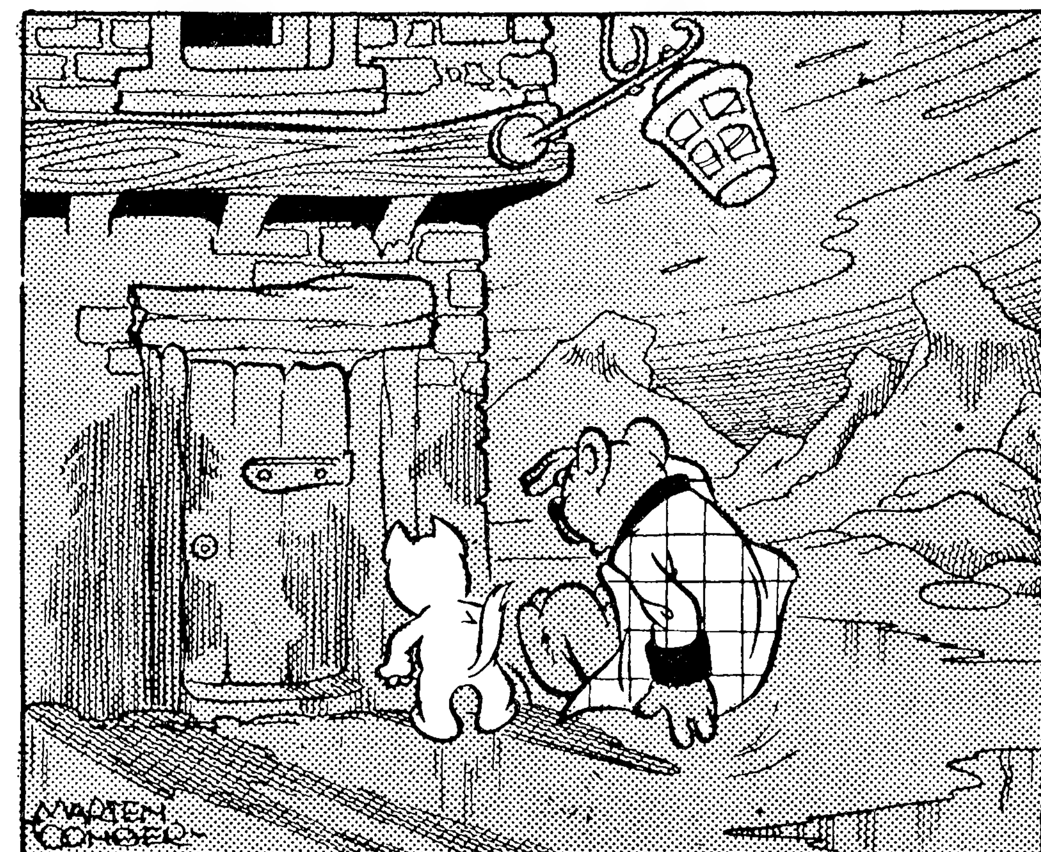

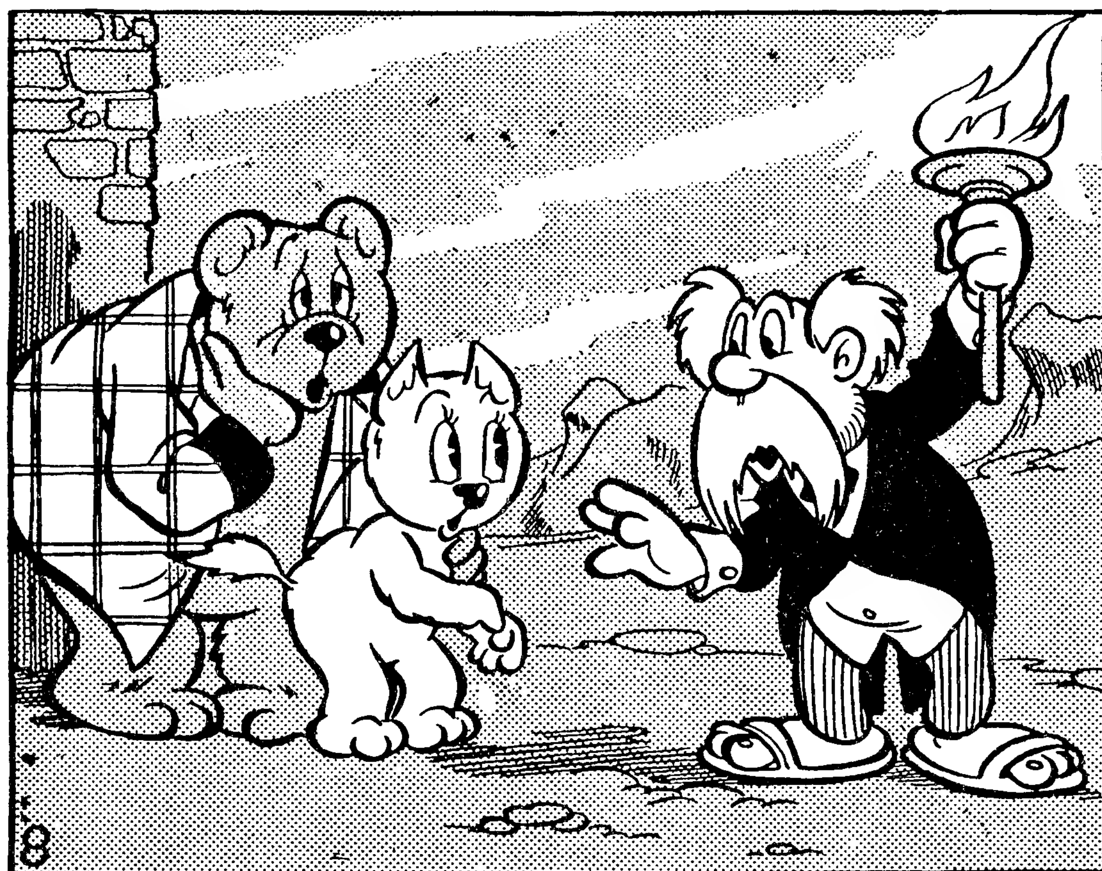
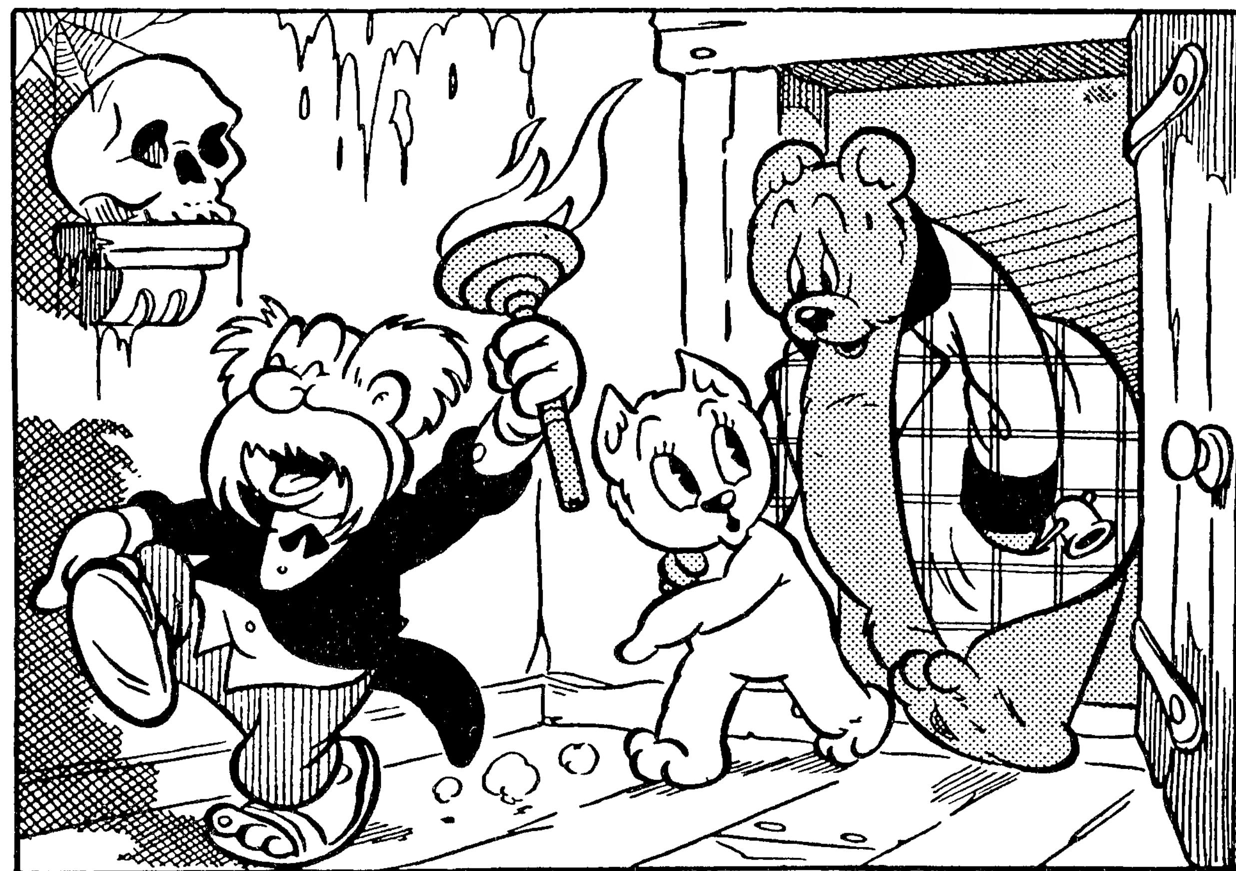
Nu, er kwàm slecht weer. Toen heer Ollie zijn dorst gelest had en verder reed begon de regen in stromen neer te vallen en er stak een harde wind op, die gierend aan de kap van de Oude Schicht rukte. De lucht werd steeds donkerder en de auto had moeite om een heuvel op te komen. Toen ze haast boven waren remde heer Ollie plotseling en stapte uit, tot grote verbazing van Tom Poes.
'Wat is er aan de hand, heer Bommel?' vroeg hij. 'Is de motor niet in orde?'
'Motor??' steunde heer Ollie. 'M-maag!! Z-ziek! Brr! Blllub! Hik!'
'Ziek? Bent u ziek?' vroeg Tom Poes bezorgd. 'Hoe kan dat ineens? Zou dat water soms vergiftigd geweest zijn? Is het erg?'
'Tuu-tuurlijk... Hik!' sprak heer Bommel gesmoord. 'Tuurlijk erg? Oooh! Brr! G-g-a-a maar verder... hik! La-laat mij ma-maar sterven! Oah! Hik!'
'Onzin!' zei Tom Poes. 'Daar in de verte zie ik een huis! Kom maar mee! Leun maar op mij, dan lopen wij er naar toe!'
'Lo... lopen... bah!' kreunde heer Ollie. 'Brr... Blllub... hik! Ikkik... kankan n-niet lolopen... Ooh! Heer lopen... haha... tuurlijk ziek! Hik!'
'Hij is werkelijk erg ziek!' dacht Tom Poes, terwijl hij heer Bommel voorzichtig naar het huis leidde. 'Hij begint te ijlen!'

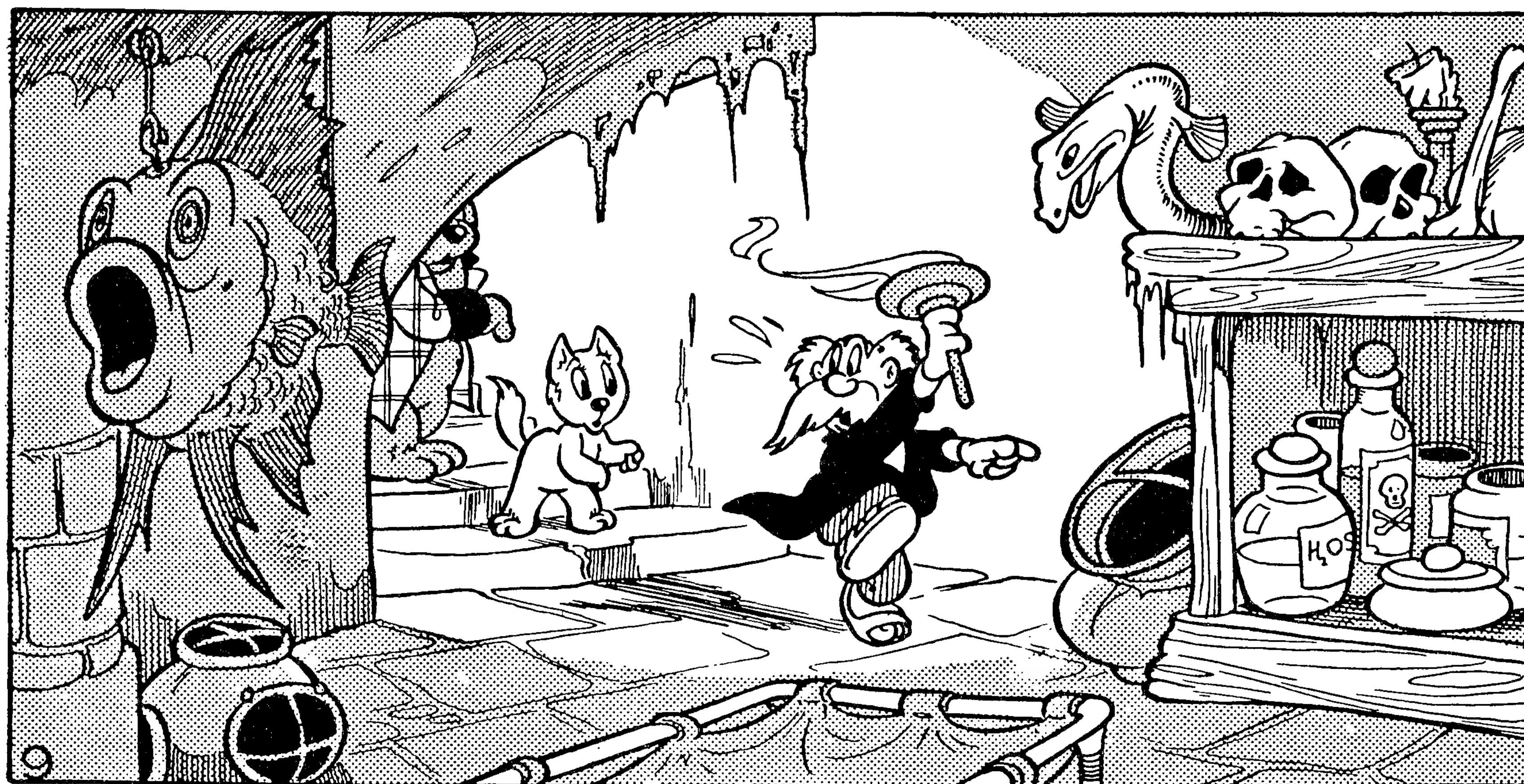

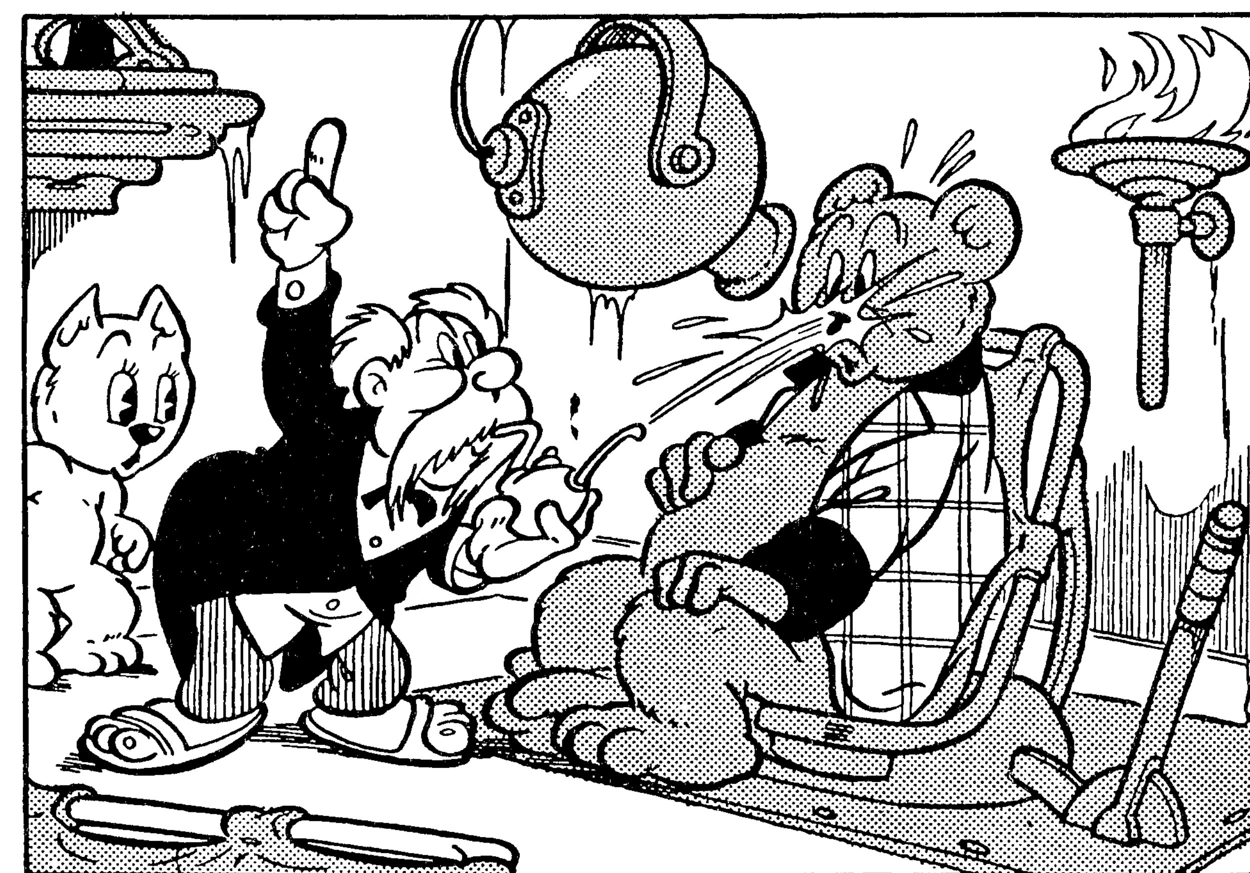

'Brr... oooo... blub... Hupfaldera!' sprak heer Bommel, terwijl hij ondersteund door Tom Poes langzaam in de richting van het eenzame huis schuifelde. 'Knolselderij'... vervolgde hij... 'Btr... belll... Ha! die Tom Poes!'
'Hebt u pijn, heer Ollie?' vroeg Tom Poes bezorgd. 'Nog eventjes... we zijn er haast! Misschien kunnen we hier wel een ijsblaas voor u krijgen of een natte doek of zo! U moet in ieder geval gauw naar bed! U bent hard ziek!'
'Ooam!' mompelde heer Bommel peinzend. 'Koud, zie? Brrr! Vrrre-selijk koud! Brrr... Mooi huis... mooie deur... mooi bel-bel... bl... blub... hik!'
Tom Poes was werkelijk ongerust omdat het hem voorkwam, dat heer Ollie niet helemaal bij het gesprek was. Hij belde aan en wachtte ongeduldig. Maar er gebeurde niets.
'Misschien is dit huis wel onbewoond!' zei hij zorgelijk.
'Er zijn tegenwoordig veel onbewoonde huizen! Maar leuk is het niet... heer Ollie ijlt en het regent en het is koud en ik weet werkelijk niet wat ik moet beginnen!'
Op dat moment verscheen plotseling de schaduw van een derde persoon op de muur voor hem. Een grote dansende schaduw was het, van het soort waarover men in goede spookverhalen leest.
'Welkom, geachte lieden!' galmde de schaduw met een neusstem. 'Staat mij toe, de deur te ontsluiten, opdat gij kunt binnentreden!'

Tom Poes keerde zich met een ruk om, kreunend gevolgd door heer Bommel en stond toen tegenover een vreemd, oud mannetje. Het ventje droeg met een fier gebaar een fakkel en een snor en het lachte vriendelijk.
'Eh... ahuum... ik ben Tom Poes!' zei Tom Poes beleefd. 'Dit is mijn vriend Ollie B. Bommel. Hij is erg ziek, geloof ik. Het zou prettig zijn wanneer we hier konden overnachten... en misschien hebt u iets voor hem om in te nemen... een pepermunt of zo!'
'Haha!' kraaide het mannetje. 'Ziek! Welaan! Ge zijt aan het goede adres! Weet, dat ik de laatst overgeblevene van de 32 erkende medicijnmeesters van keizer Serenissimus de Zéér Grote, ben. Komt binnen, lieden van aanzien!'
Het ventje had intussen de deur geopend en huppelde, opgewekt met zijn fakkel zwaaiend, naar binnen.
'Het is een dokter, heer Ollie!' fluisterde Tom Poes. 'Hij zal u wel gauw weer beter maken! Kom maar mee!'
'Golven! Pijn! Koud, zie? Vrrreselijk koud!'
De vreemde dokter keerde zich om en knipoogde olijk. 'Ik weet het al!' juichte hij. 'Kwade sappen des lichaams! Zwarte gal, kwade adem en een lelijke smaak des monds! Een ogenblikje nog en ik verdrijf alles: graveel, verslijmende vochten, lopende ogen en derzelver verduistering!'
'Hm!' zei Tom Poes. 'Ik geloof, dat heer Bommel alleen maar bedorven water heeft gedronken!'

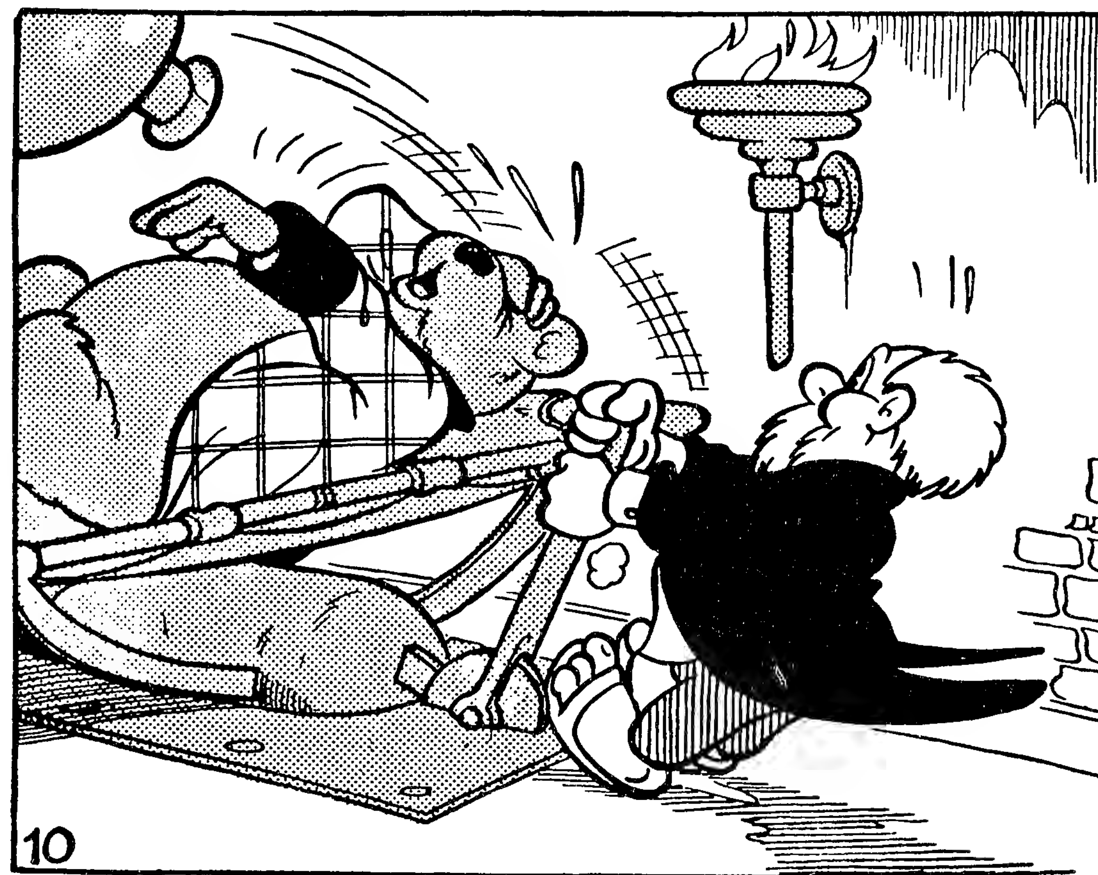

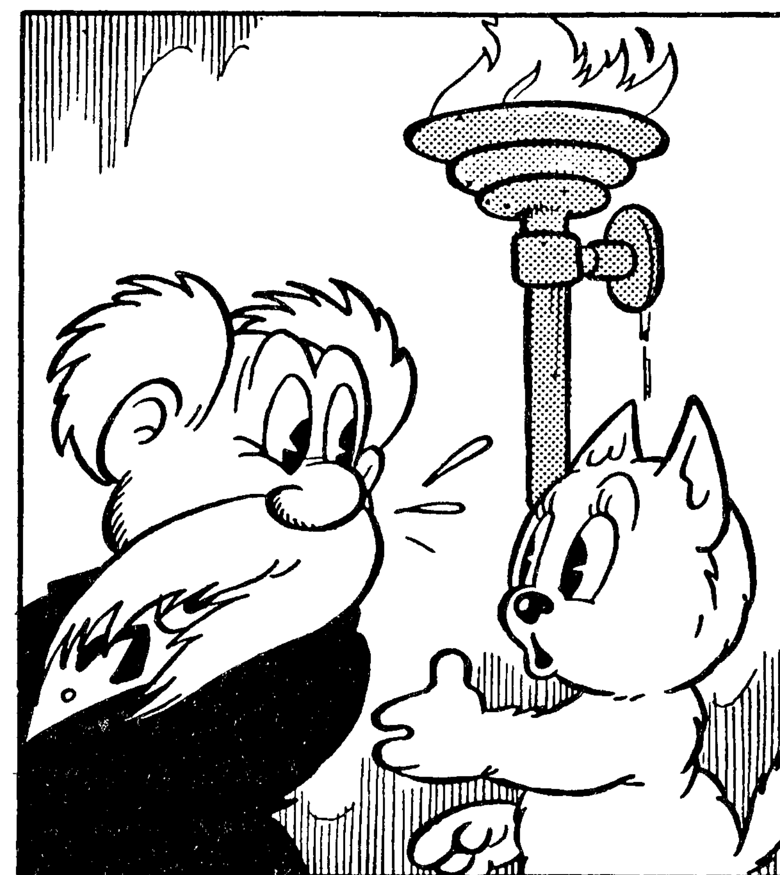

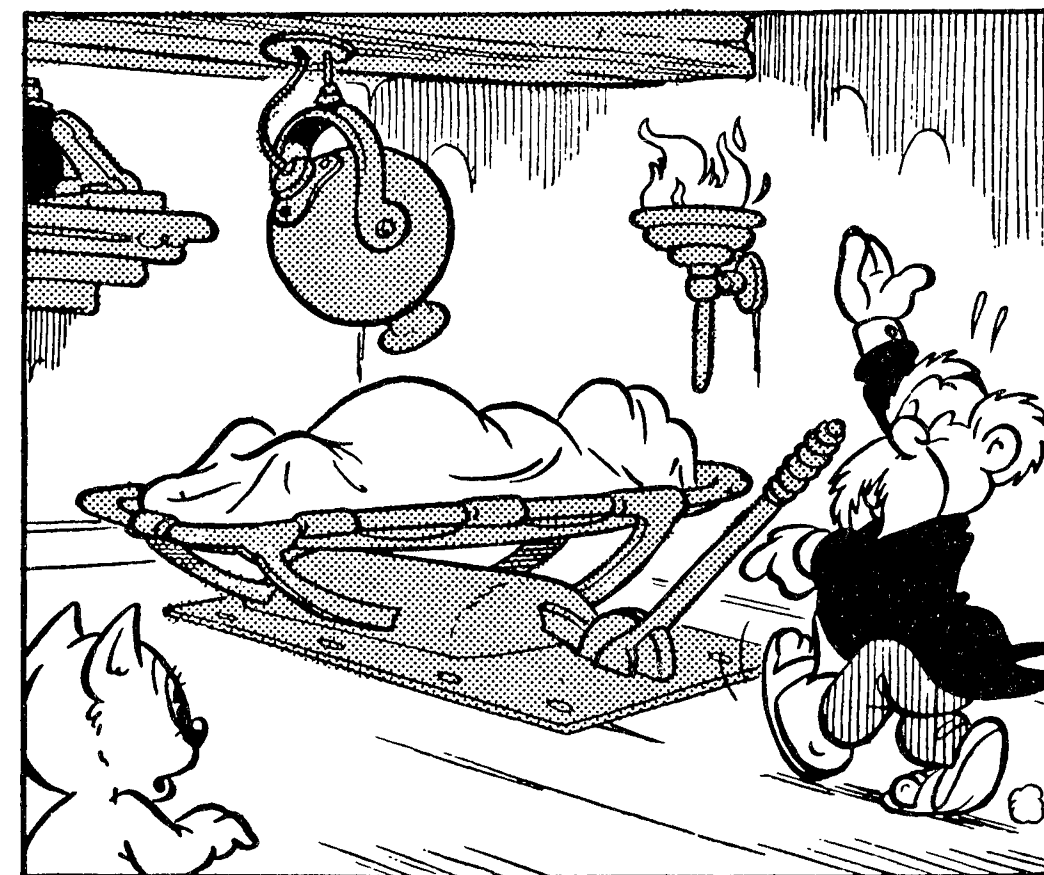
'Ziethier mijn apothekerij,' riep de dokter, die heer Bommel en Tom Poes voor was gegaan in een soort gewelf. 'Hier is het, dat ik de oorzaak van alle kwalen vond. Hier heb ik mijn vinding, zéér geacht onder lieden van aanzien door haar singuliere nuttigheid en goede heilzame werking. Ja, ik kan zeggen,' vervolgde de arts bescheiden, 'dat mijn medicament beschouwd kan worden als een universeel middel van preventieve betekenis! Stap nader, geachte vreemdeling! en zet u in deze stoel. Vergeet een ogenblik uw lijden en geef acht op mijn handelingen! Hier is mijn anti-virulentie-sfeer, dewelke de concoctie of vertering der spijs bevordert en belet, dat de dampen van de maag naar het hoofd stijgen!'

De geleerde had onder het spreken een bolvormige spuit te voorschijn gehaald en stak het ene uiteinde daarvan in zijn mond. Daarna bolde hij de wangen en blies heer Bommel met grote kundigheid en eenvoud een straal vloeistof in het gezicht.

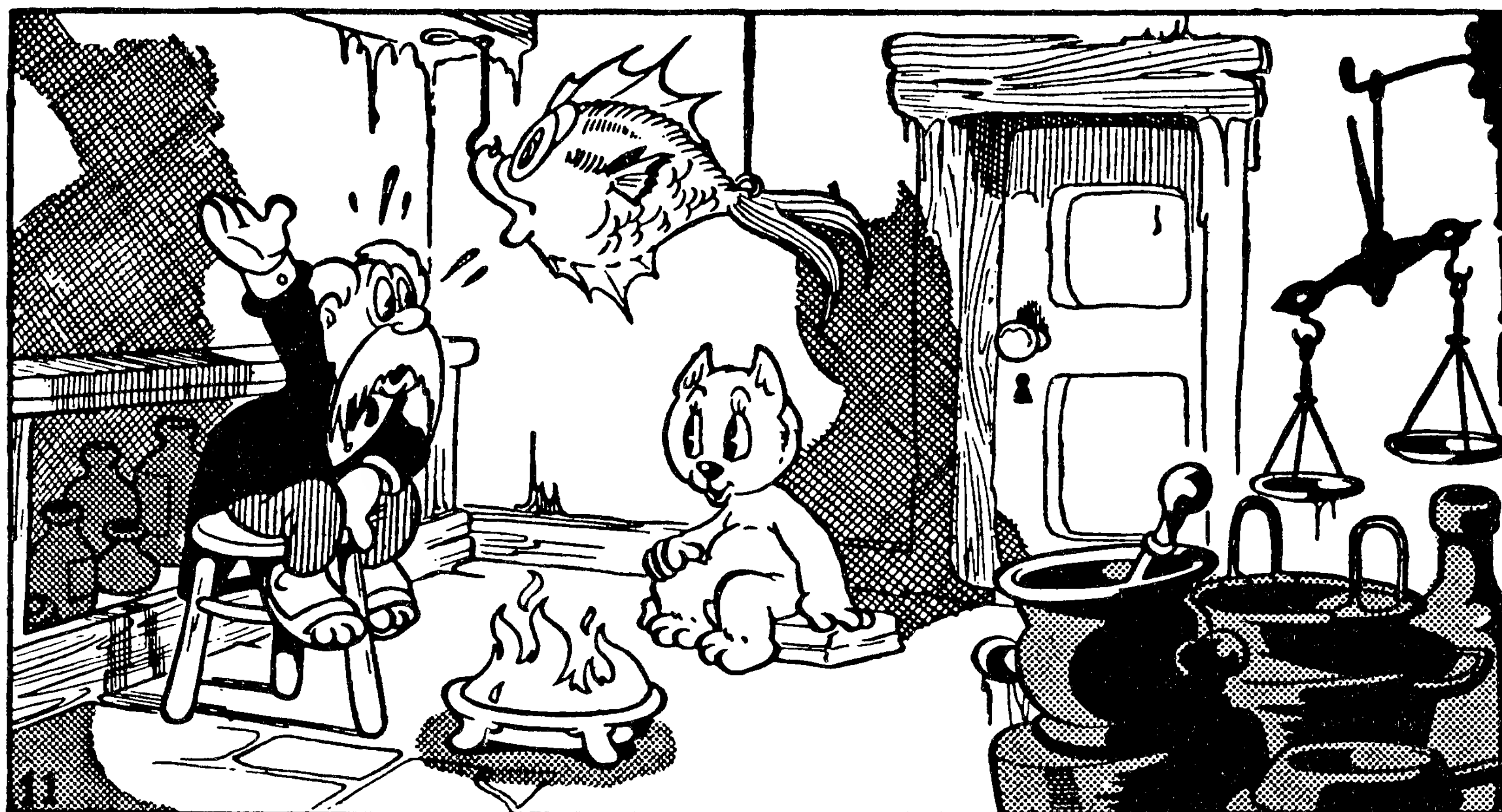
'Uche-uche-uche... blub... blub... brrr!' zei heer Ollie moeilijk. 'Dat was haast alles!' stelde de dokter hem gerust. 'Deze behandeling, dewelke nu haar einde nadert, versterkt de hersenen, wederstaat alle verwarring des geestes en bewaart u voor alle soorten ziekten tot gij gekomen zijt aan uw laatste beschoren tijd om dit tijdelijke leven vaarwel te zeggen!'

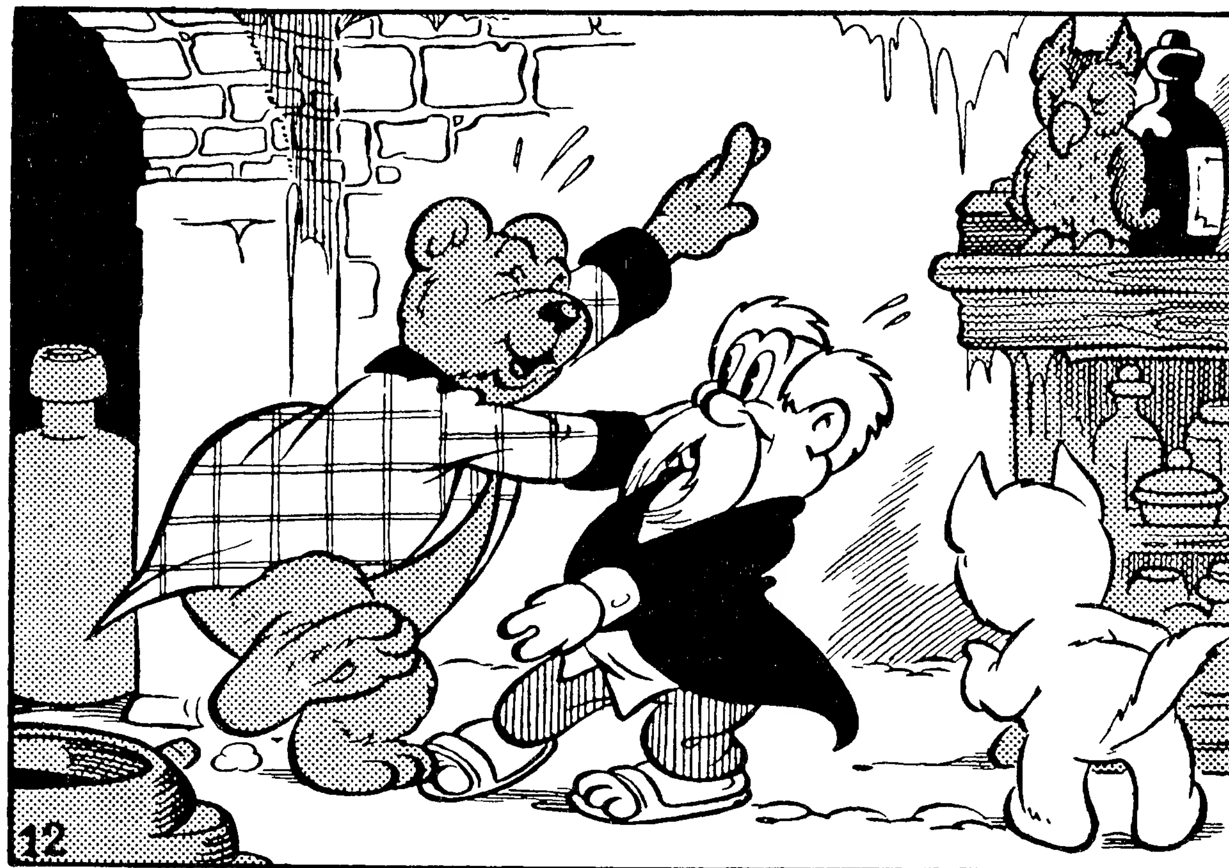
'Wij naderen nu het einde van de behandeling!' zei de dokter. 'Het is nodig, dat de patiënt een weinig rust, alvorens zijn dagelijkse affaire te hervatten. Hiertoe stelt deze stoel hem in staat!'
Zo sprekende haalde de geleerde man een hefboom, opzij van de stoel, over. De rugleuning klapte omlaag, de zitting schoot omhoog en heer Ollie werd als een bal omhoog gegooid en opgevangen door het zeildoek, dat op een vernuftige manier in het apparaat gespannen was.
'M-maar... dat kunt u toch niet zomaar doen?' riep Tom Poes verontwaardigd. 'Heer Bommel is ziek en u blaast hem water in het gezicht en speelt vangbal met hem!'
'Uw vriend is genezen!' sprak de dokter met waardigheid.
'Uw opmerkingen zijn hinderlijk en verstoren het proces der genezing, zoals de ondervinding mij proef gegeven heeft! Ziethier, ik werp een laken over zijn sterfelijke omhulling, ik schakel de lamp in om de vochten te doen verdampen en nu laten wij hem rustig tot zich zelve komen. Volg mij!'

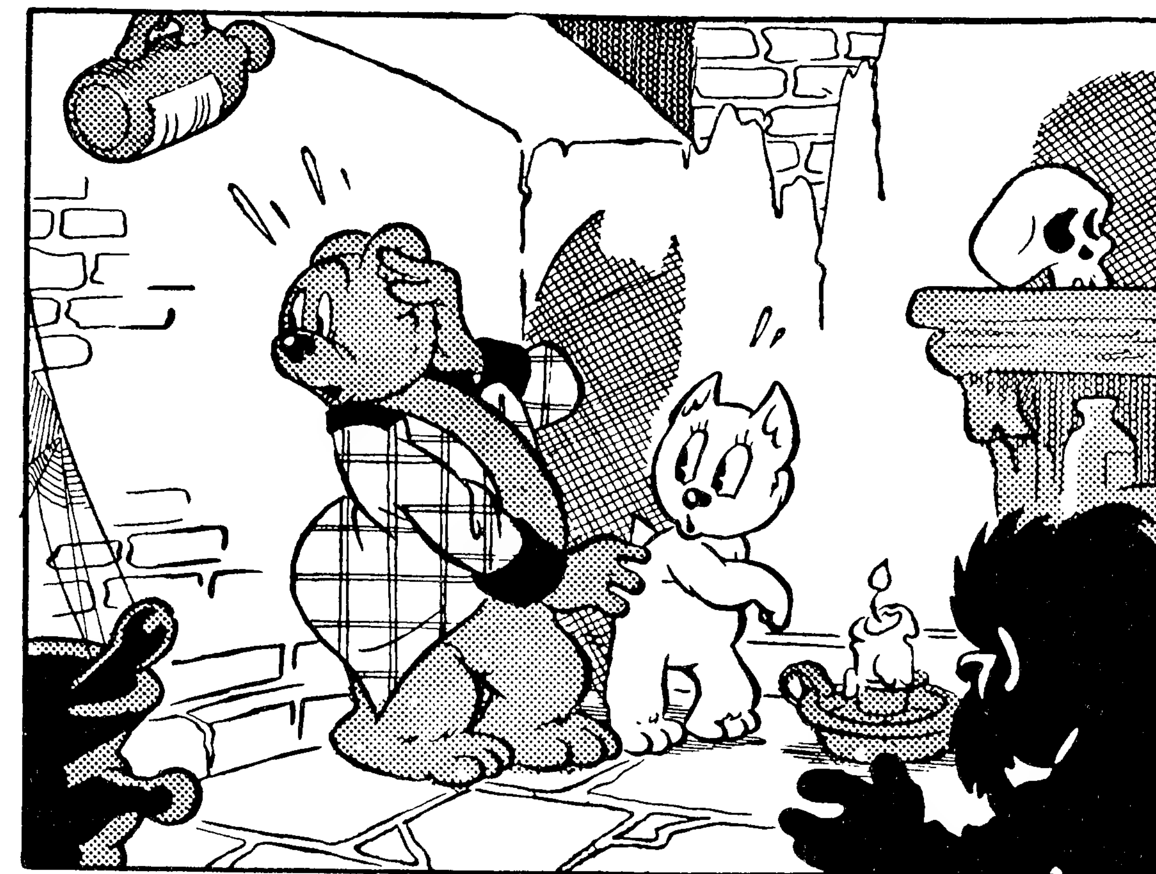

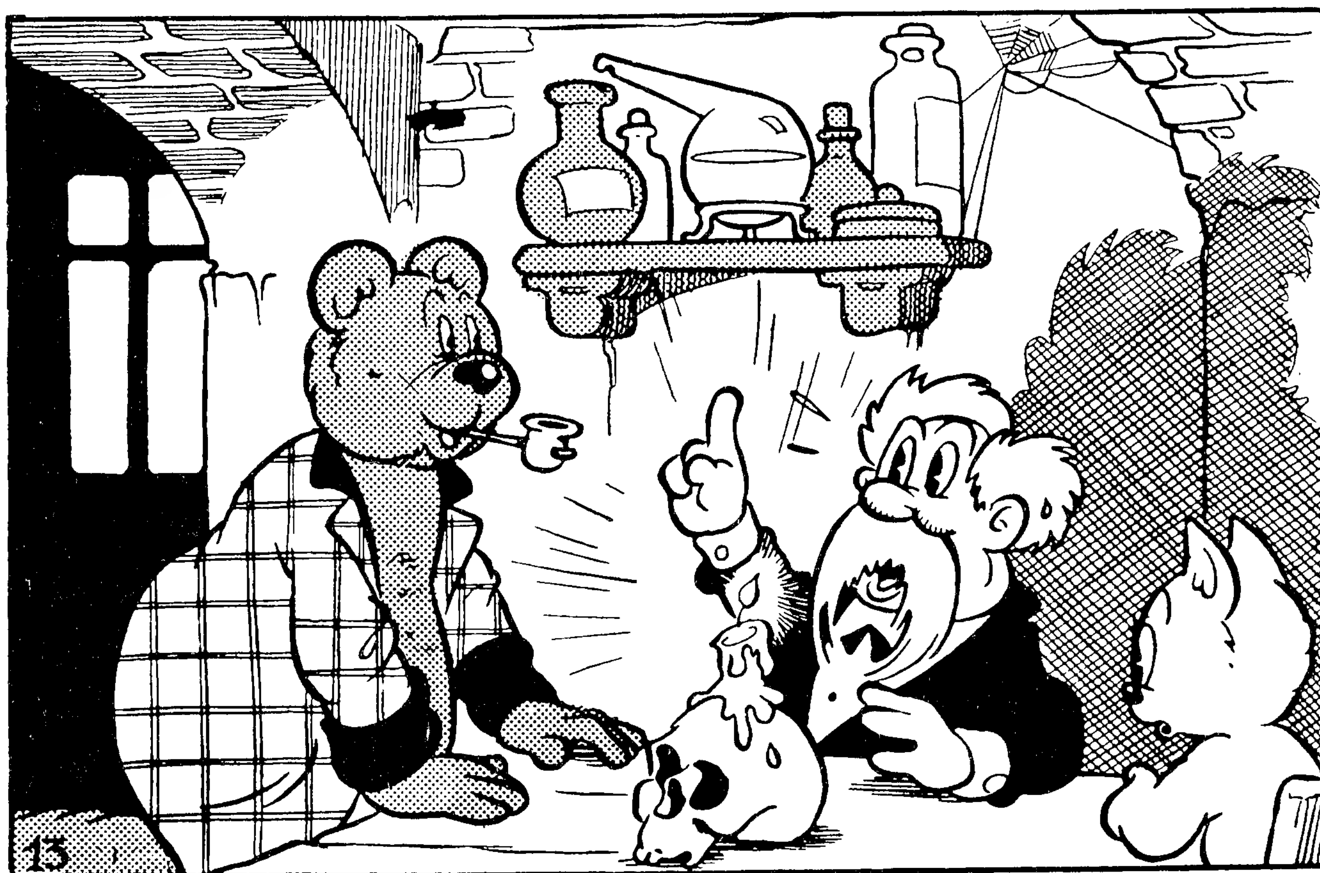

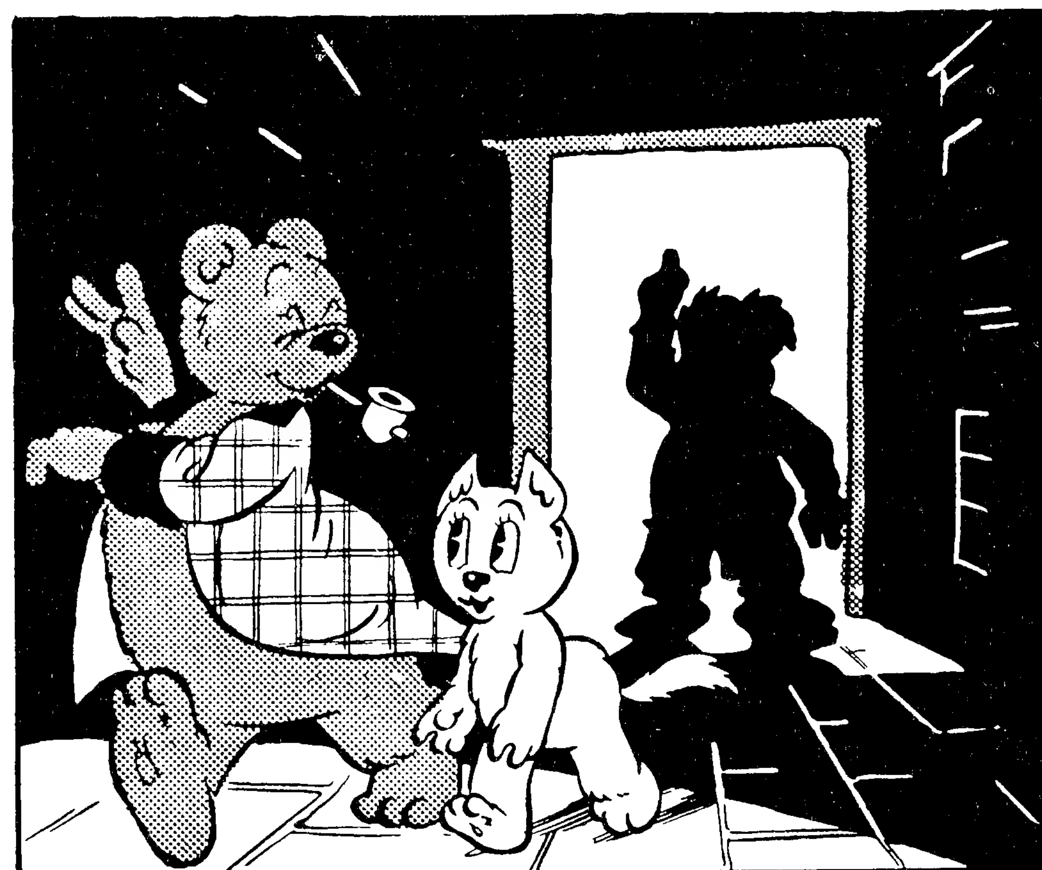
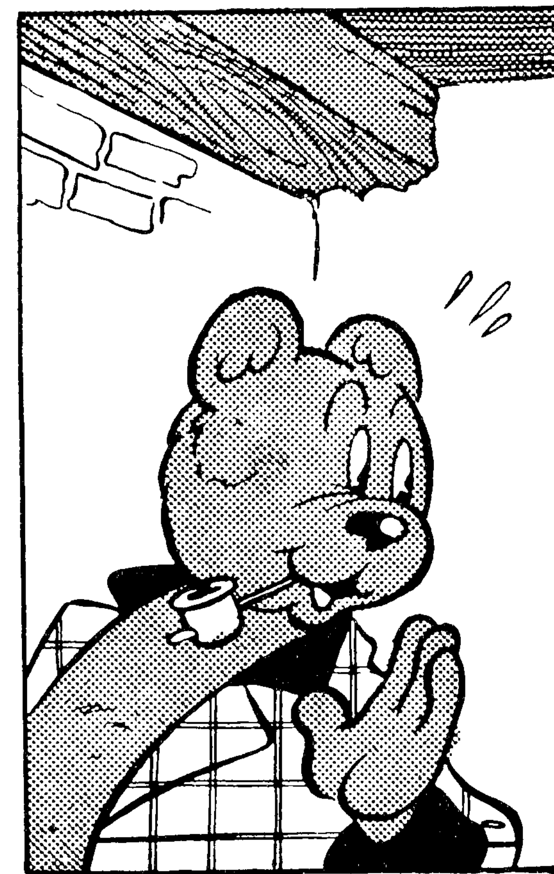
De dokter ging Tom Poes voor naar een ander vertrek en hees zichzelf op een driepoot. 'Ga zitten!' zei hij, gastvrij op een houtblok wijzend. 'Wat is dat nu eigenlijk voor een uitvinding?' vroeg Tom Poes. 'Wat hebt u met mijn vriend gedaan?'
'Haha!' sprak de geleerde. 'Zo vraagt men de boeren de kunst af! Ik kan u dit niet uitleggen, doch ik wil u verklappen, dat mijn behandeling als een specifieke en algemene remedie geacht wordt door een oneindig getal lieden van aanzien, daartoe aangemoedigd door de goede ondervinding van haar werking! Ik verlos, kortom, alle leiders en lijders van datgene wat hen vasthoudt aan de zwarigheden en narigheden van de aarde, kort gezegd, van hun schaduw!'
De arts zweeg even en in de drukkende stilte die er nu ontstond hoorde Tom Poes in de verte een vrolijk gezang, dat snel naderbij kwam. De deur werd geopend en heer Bommel trad huppelend binnen.
'Eikehout is eikehout!' zong hij. 'Eikehout is hout!'
'Ge ziet het!' zei de dokter, 'op een wonderbare manier verlost van de kwade dampen! De geest is verkwikt, het hoofd is vervrolijkt!'
'Ja, ja!' mompelde Tom Poes en hij zag tot zijn schrik, dat heer Bommel inderdaad geen schaduw meer had...

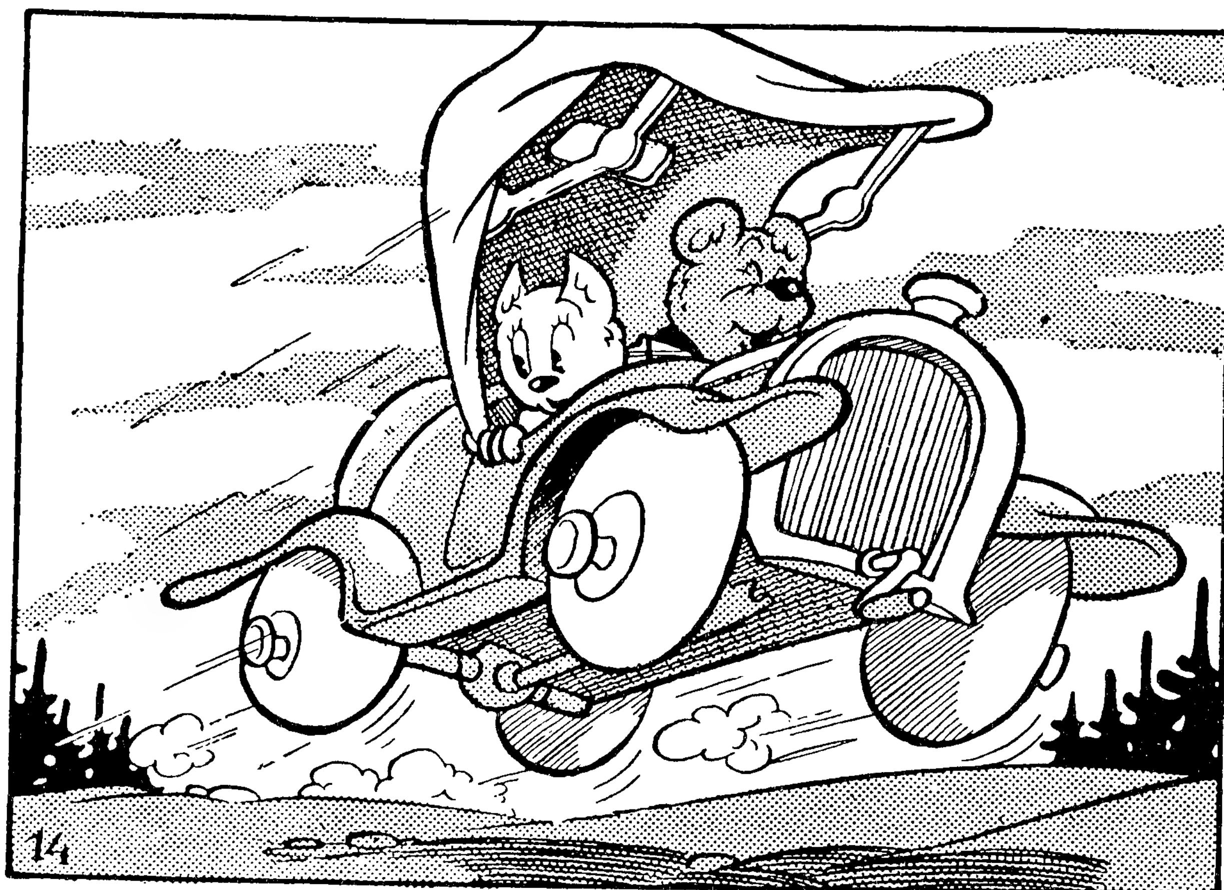
'Hier ben ik weer, Tom Poes!' sprak heer Bommel opgeruimd. 'Stoer en in staat tot grote dingen, zoals een Bommel behoort te zijn! Wat er met mij aan de hand was, weet ik niet, misschien een aanval van de oude kinkhoest, die ik in de tropen heb opgedaan... In ieder geval heb je me prachtig geholpen, dokter! Ik zal je aanbevelen bij mijn vrienden en kennissen en wat méér is, ik zal je rekening betalen waar je bij staat! Hoeveel krijg je van me?'
'Water!' zei de arts kortbesloten.
'Onzin!' zei heer Ollie. 'Een Bommel betaalt in klinkende munt! Zeg maar...'
'Het was water!' onderbrak de geleerde verklarend. 'Water verzuurt de scherpe vochten, verdikt en vertroebelt het bloed en stelt de kwade sappen des lichaams in het werk!'
'Dat heb ik nog nooit gehoord!' zei Tom Poes verbaasd. 'Water is het zuiverste dat er bestaat, dacht ik. Ik heb het trouwens altijd gedronken en er nooit last van gehad!'
'Het was water!' hield de geleerde man hoofdschuddend vol. 'Vertroebeling, slijm en kwade vochten! Onthoud dat! En loon vraag ik niet, dat wat ik u ontnomen heb is voldoende!'
'Wat je mij ontnomen hebt?' riep heer Ollie ongerust. 'Wat is dat dan?'
De dokter zette een kaars op de grond, voor de voeten van heer Bommel, zodat de schaduw van Tom Poes dansend op de muur verscheen. De muur achter heer Ollie bleef echter wit. 'Ziedaar!' zei hij eenvoudig. 'Uw schaduw heb ik ontnomen!'

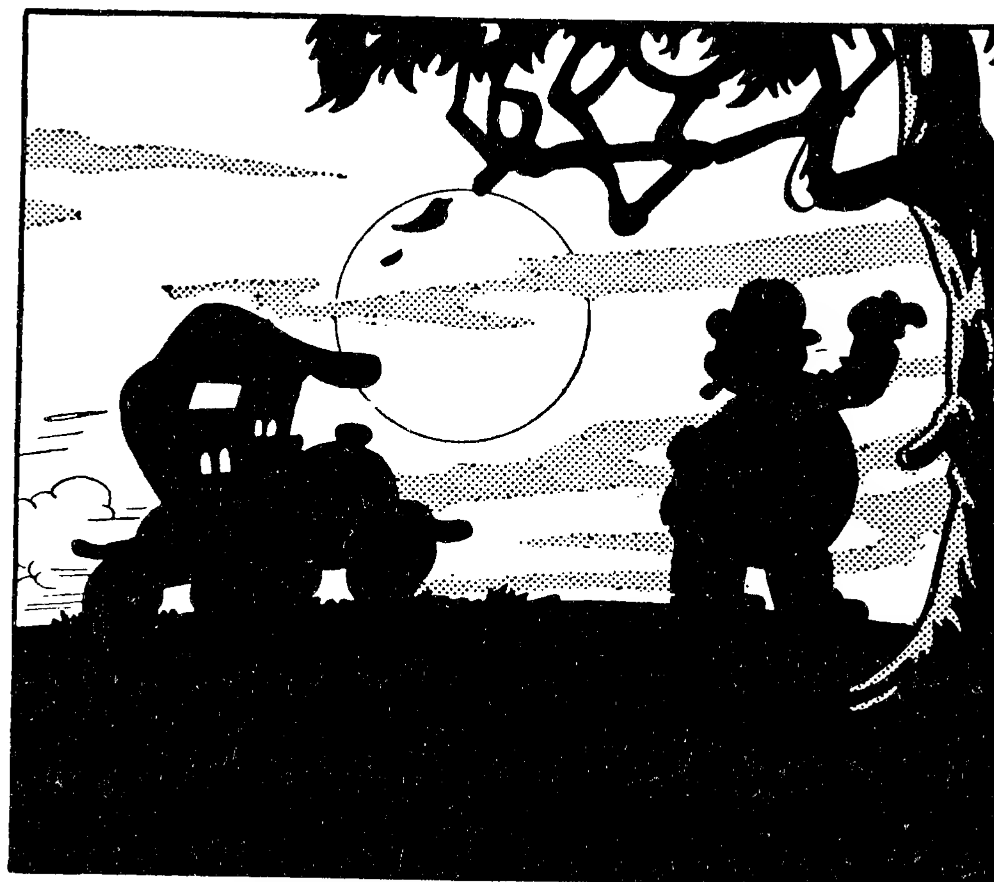
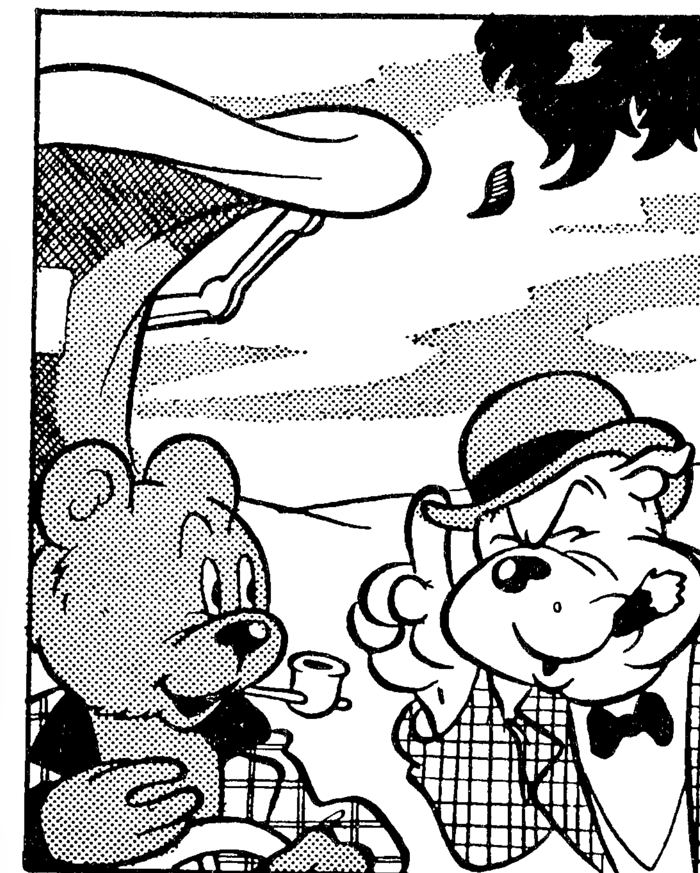

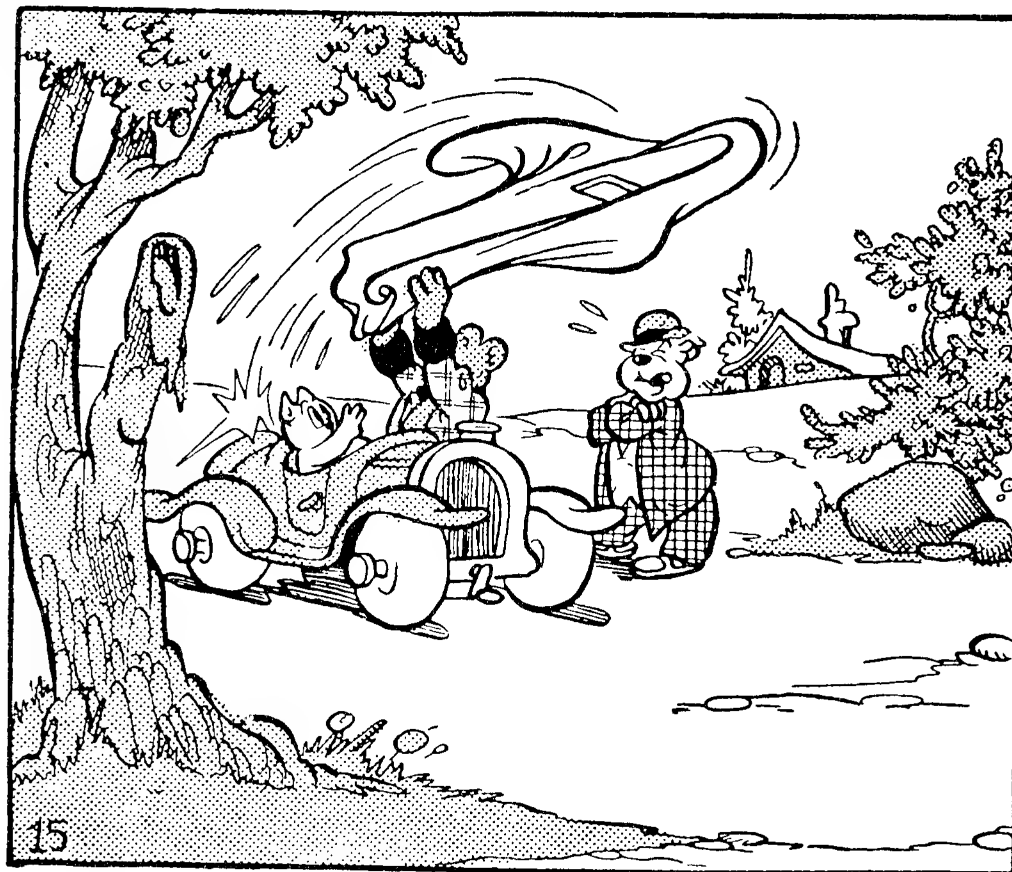
'Ik heb geen schaduw meer!' riep heer Bommel ongerust. 'D-dat... ik weet niet... d-dat kan niet! Ik geloof niet, dat dat kan! Een heer zonder schaduw, dat gaat niet!'
'Kalm, kalm!' suste de dokter. Hij plaatste een doodshoofd met een kaars er op gezellig op de tafel en ging zitten. 'Het kan!' vervolgde hij geruststellend. 'De schaduw trekt een oneindig getal mensen en lieden van aanzien naar de grond. Zij wekt zuren en slijmerigheid op! Zij verwekt dampen en slikkerigheid, alsmede droefgeestigheid en hypochondrie! In al de jaren van mijn veelzijdige praktijk heb ik ervaren, dat het ontnemen van de schaduw een uitstekende remedie is tegen alle kwalen, als daar zijn: oorsuizen, doofheid, zwarte gal.'

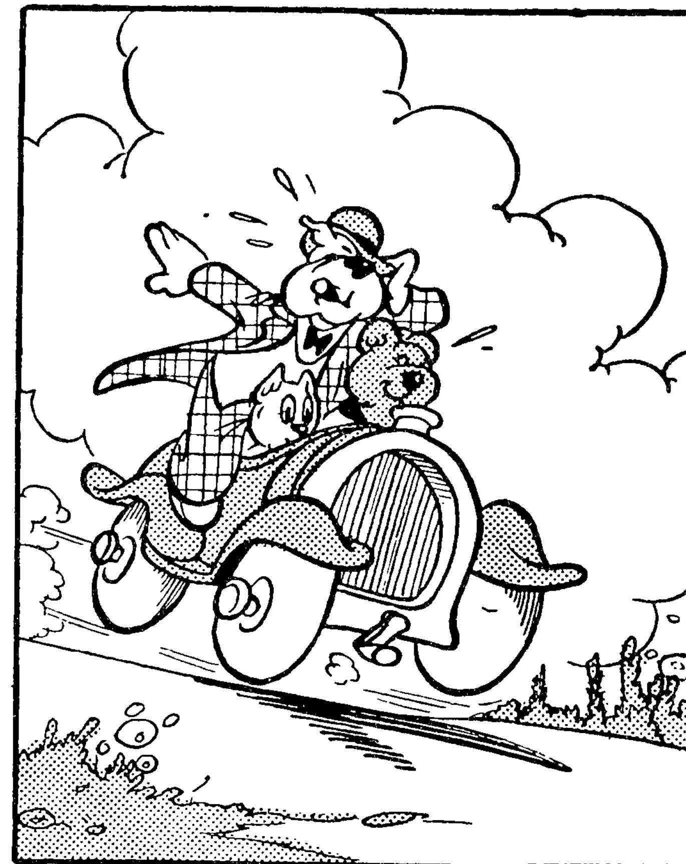
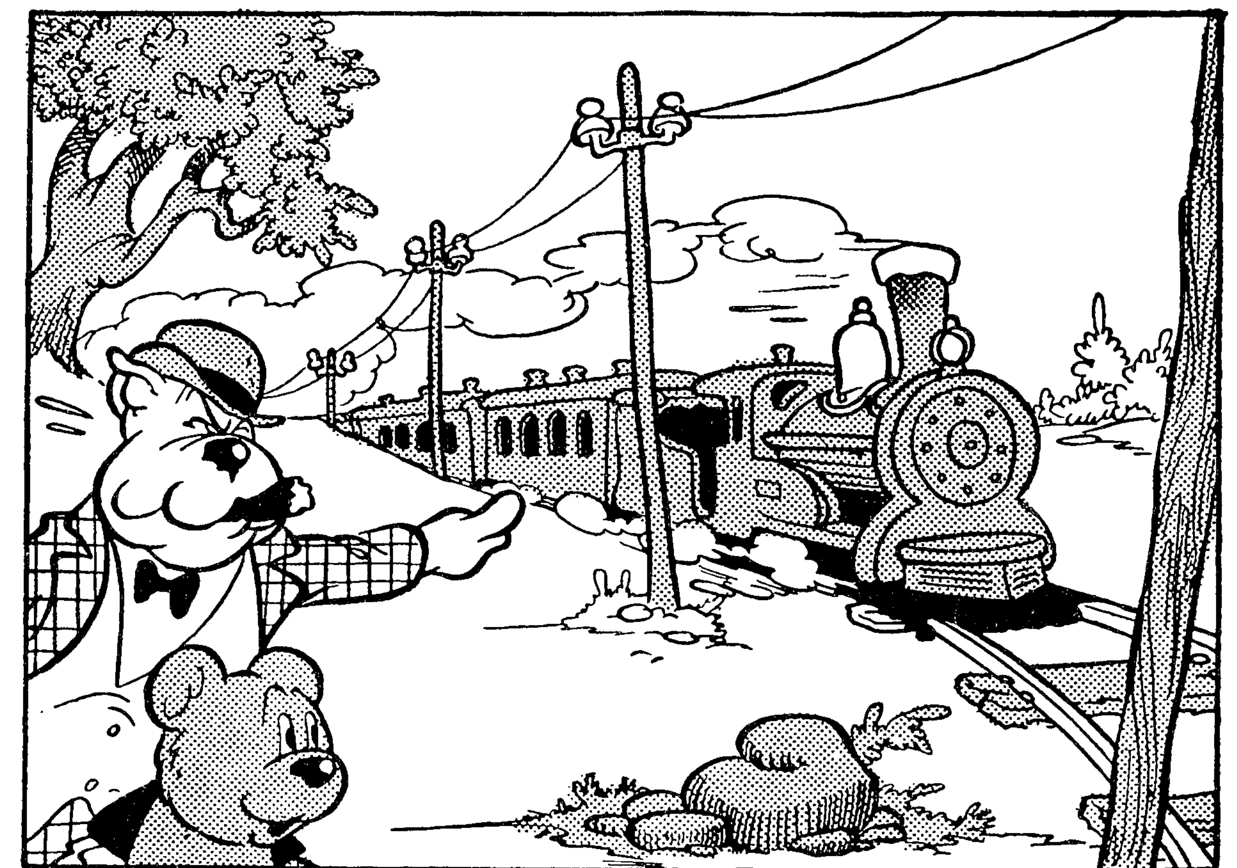
'Maar waar blijft die schaduw dan?' vroeg Tom Poes haastig.
'Dat,' sprak de grote geleerde glimlachend, 'is mijn geheim! Ik bewaar haar als aandenken, laat u dat voldoende zijn! En nu moet ik de laatste hand leggen aan mijn standaardwerk: 'Reconstructie der Reconvalescentie en Recidive der Kyste.'
'Ach, wat aardig!' zei heer Bommel. 'Dan mogen wij u niet langer ophouden! Nog wel bedankt en tot ziens!'
'Een begaafd man, Tom Poes!' zei heer Bommel toen ze door de duistere gang naar de uitgang liepen. 'Zo iets is niet gewoon, al zeg ik het zelf! En om dan nog een boek over de constructie van kisten te schrijven is zelfs knap, héél knap!'

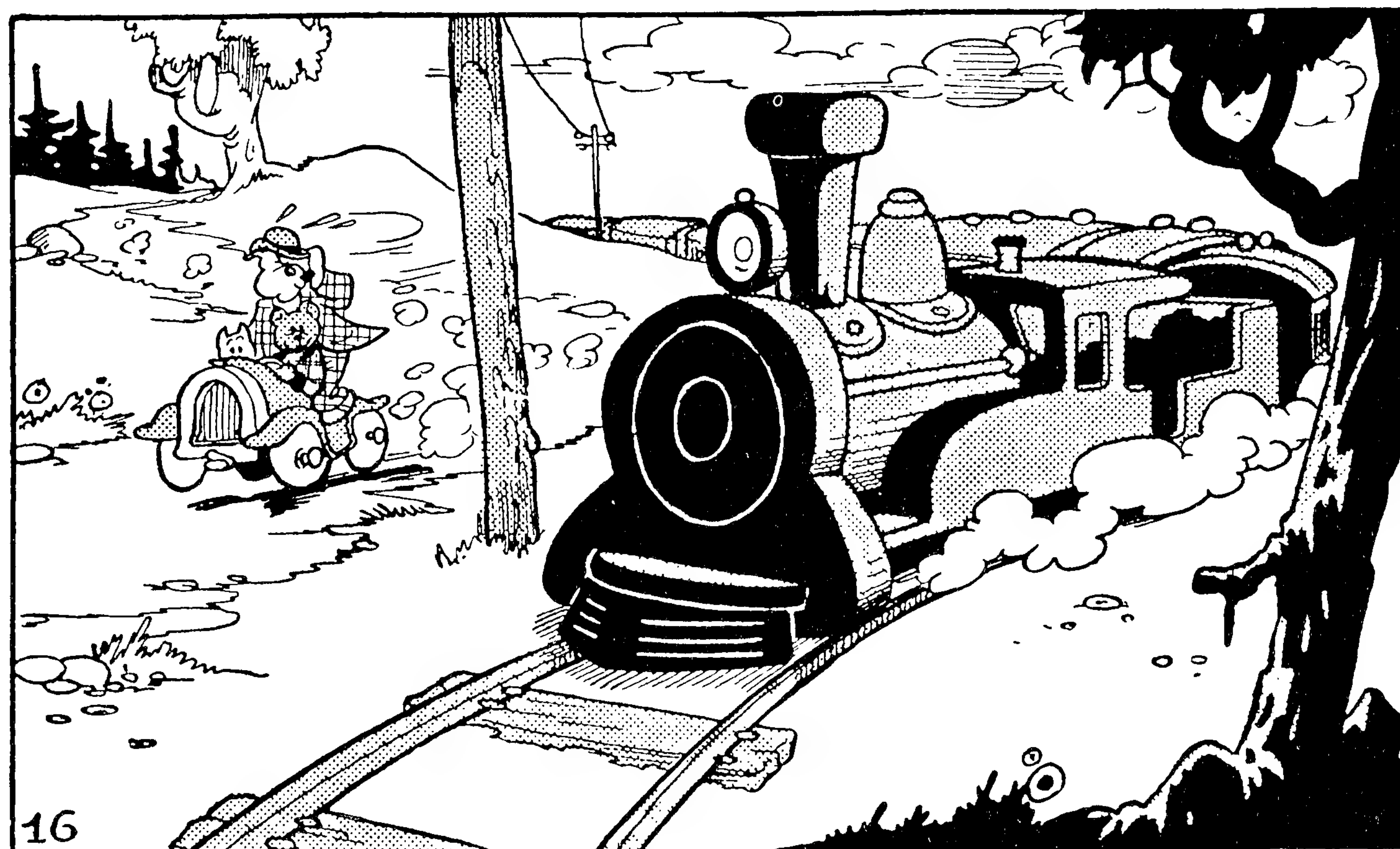

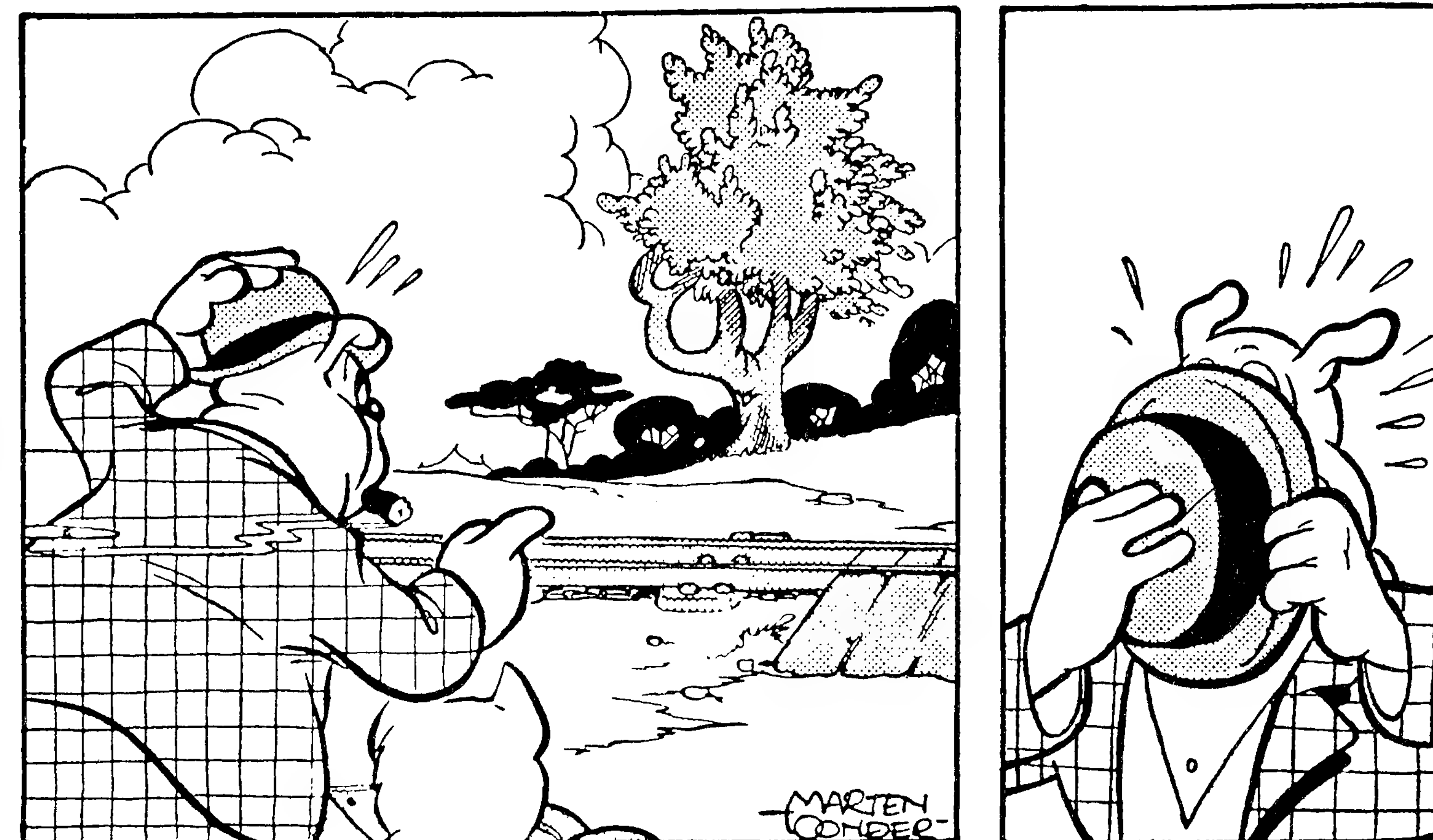
Toen ze buiten kwamen, merkten ze, dat de regen was opgehouden en dat de zon bezig was op te komen achter de wolken. 'Het wordt een mooie dag!' zei heer Ollie. 'Ik voel dat! En ik moet zeggen, dat ik mijn schaduw helemaal niet mis, ik voel me zelfs lichter dan gewoonlijk. Komaan, laat ons gaan rijden!' Hij startte de motor van de Oude Schicht en gaf gas. De oude wagen schoot vooruit met een vrolijk geluid van knarsende en gillende onderdelen en bereikte al gauw zo'n snelheid, dat Tom Poes ongerust om zich heen keek.
'Voorzichtig, heer Bommel!' zei hij. 'Ik geloof niet, dat het zo goed is om zo hard te rijden!'
'Onzin!' zei heer Bommel. 'Ik zal je eens laten zien waartoe wij in staat zijn, Schicht en ik! En wanneer de motor zou haperen heb ik altijd nog wat wonderolie bij me! Nee, dit is een dag van Grote Daden, dat zul je zien!'
'Dat kan wat worden!' mompelde Tom Poes. Op dat moment werd er een gedaante in het vroege morgenlicht zichtbaar, die vragend zijn duim omhoog stak zoals dat bij sommige weggebruikers gewoonte is.
'Die wil meerijden!' zei heer Bommel. 'Welnu, waarom zou hij niet? Wij, bevoorrechten, die over een eigen wagen beschikken, moeten aan onze arme medeburgers denken!' Hij remde vlak voor de lifter en deze deed een stap naar voren. 'Kan ik meerijden?' vroeg hij. 'Je wagentje is wel wat klein, maar dat witte ventje naast je kan misschien verder wel lopen, niet?'

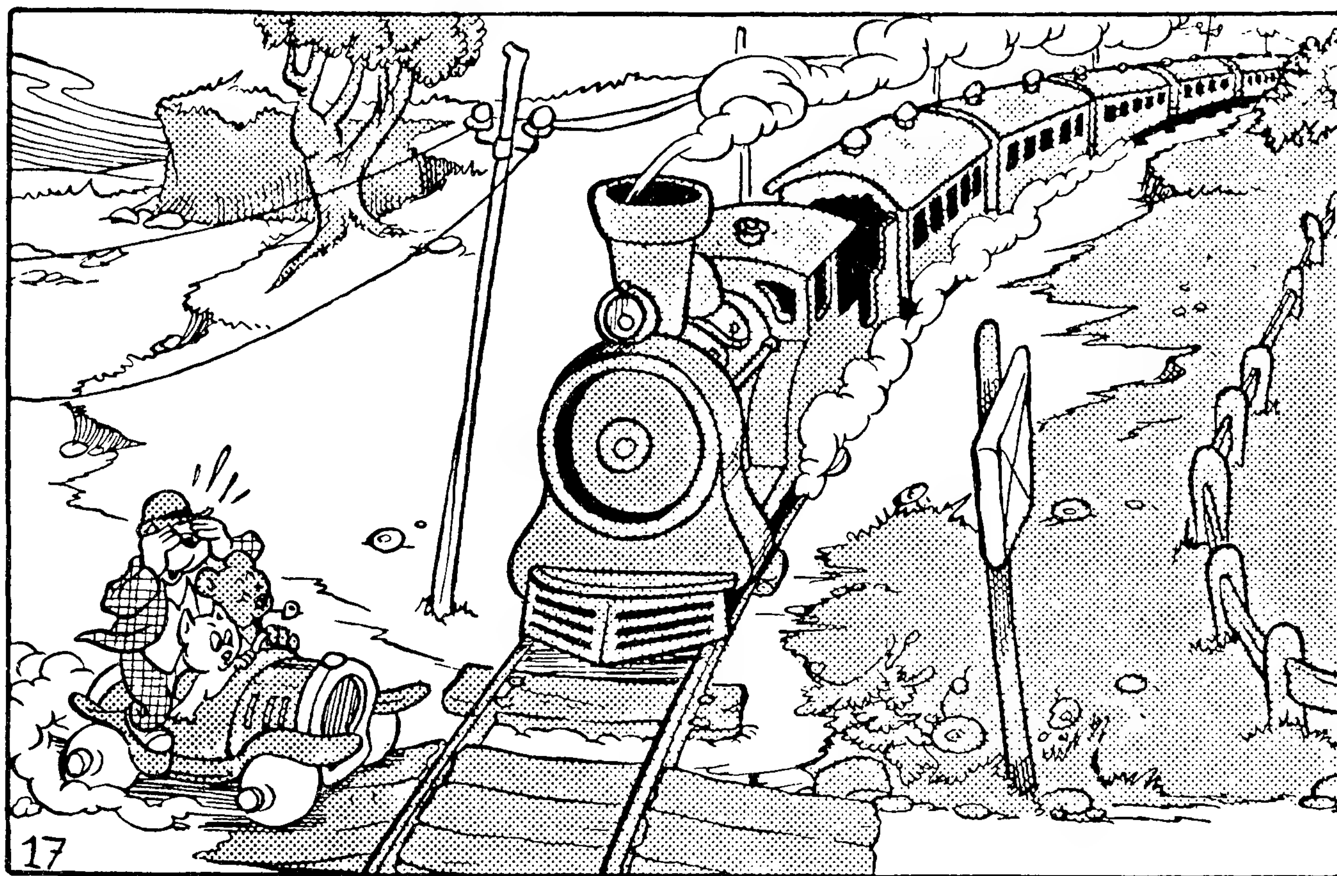

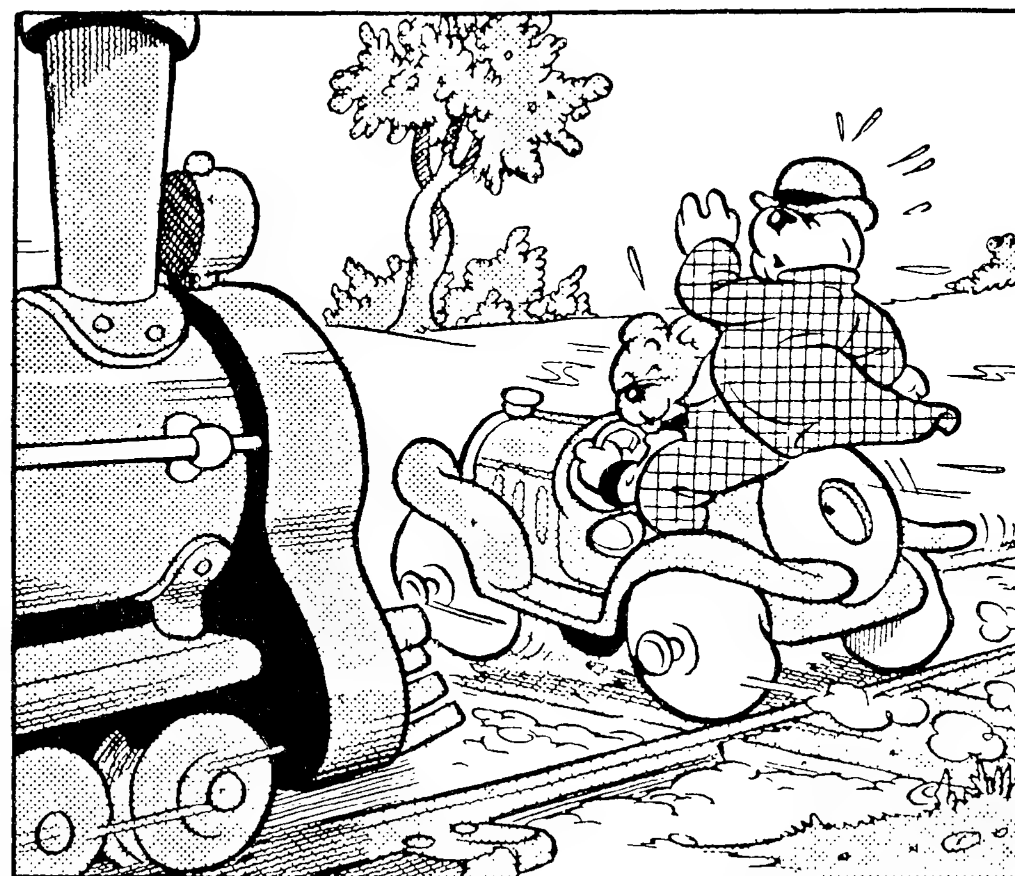
'Dat is Bul Super!' fluisterde Tom Poes haastig. 'Stuur hem weg, heer Ollie! Dat is die schurk, die...' Maar heer Bommel stapte met een luide lach uit zijn wagentje. 'Natuurlijk mag je meerijden!' riep hij vrolijk. 'Plaats genoeg!' Met een forse greep rukte hij de kap van de Oude Schicht af en wierp die zwierig op de weg.
'Ziezo, je mag achterop zitten!' vervolgde hij. 'Houd je vast, want ik ga rijden!'
'Hoe kunt u dat nu doen!!?' riep Tom Poes boven het lawaai van de startende motor uit. 'Het was nog een beste kap en bovendien is die vent een bandiet! Weet u niet meer, dat hij u bedrogen heeft en...'
'Kom, kom!' zei heer Bommel opgeruimd. 'Je moet geen oude koeien uit de sloot halen! Iedereen kan zich beteren, nietwaar? Bovendien vind ik, dat je vanmorgen zwaar op de hand bent, jonge vriend! Daar houd ik niet van! We zijn maar één keer jong!'
Op dat moment klonk er een luid gefluit boven het gerammel van de auto uit. De weg maakte een bocht en nu kwam er van achter de heuvels een trein in het zicht. 'Pas op!' brulde Bul Super, die achterop zat als een ruiter op een ton. 'Direct komt er een onbewaakte overweg!'
'Ach wat!' riep heer Bommel. 'Wij rijden harder dan die trein! Zullen we wedden, dat wij eerder over die overweg heen zijn dan die locomotief?'
'Ach, ach!' kreunde Tom Poes. 'Het komt allemaal van die schaduw. Hoe moet dat aflopen?'

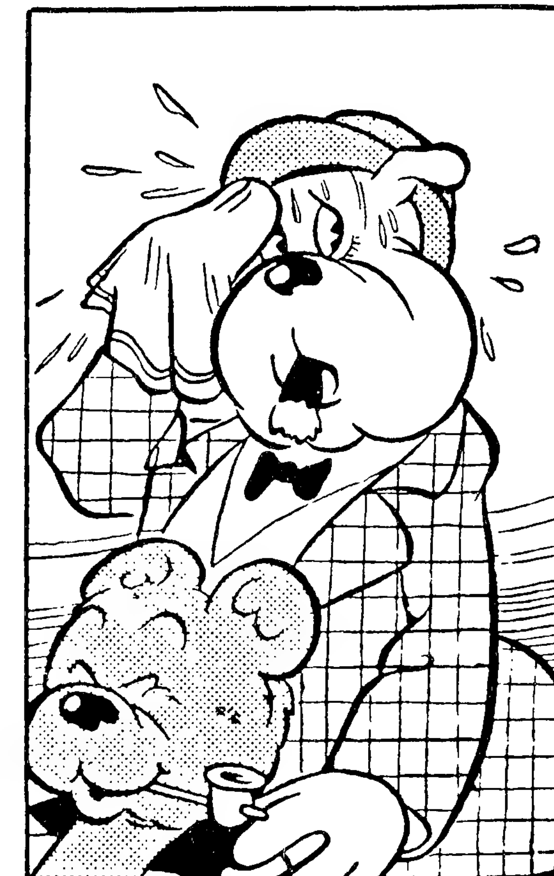

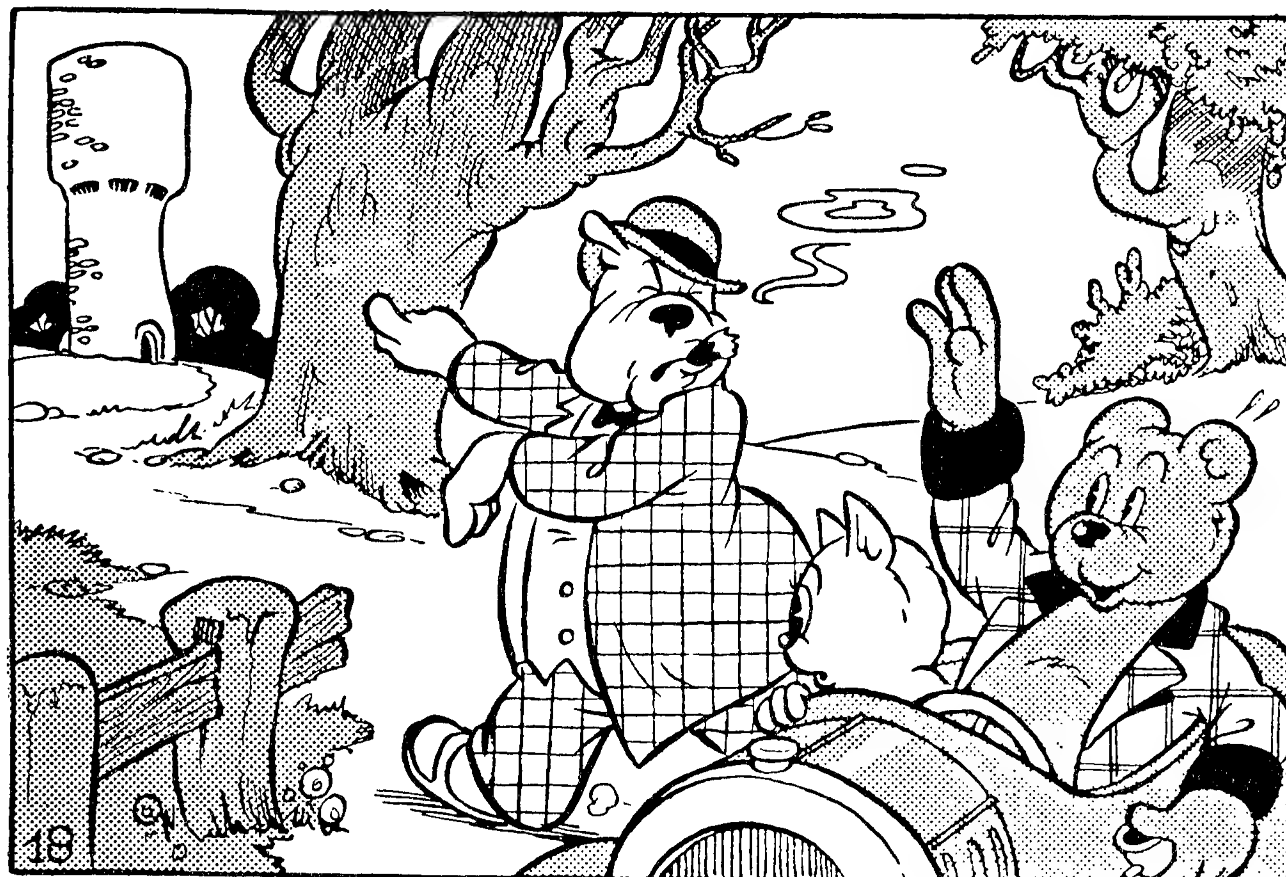
'Als heren onder elkaar zouden we best een klein weddenschapje kunnen maken!' riep heer Ollie boven het gedaver van de naderende trein en het gerammel van de Oude Schicht uit.
'Ik wed om een pijp tabak tegen een gouden vijfje, dat deze voortreffelijke auto vlugger rijdt dan die gebrekkige trein! Doe je mee, Super?'
'Niet doen!' siste Tom Poes. 'Het is gevaarlijk! Waarom zou u hard gaan rijden? En bovendien moet u niet met Bul Super wedden! Hij deugt niet, hij is...'
'Bemoei je er niet mee, jonge vriend!' zei heer Bommel berispend. 'Je bent altijd even sikkeneurig tegenwoordig. Nooit eens blij en onbezorgd! Nooit eens licht van hart!'
Eh... ik wil er hier af!' schreeuwde Super. 'Daar in de verte is een onbewaakte overweg! Rem die oude rammelkast! We zullen gekraakt worden! Rem dan toch!'
'Zo kom je niet van de weddenschap af, schalk!' riep heer Ollie. 'Nu wordt het pas spannend! Ik verhoog de inzet tot een pijp tabak tegen twéé gouden vijfjes! Ik wed, dat wij eerder over die overweg heen zijn dan die trein!'
'Stop!' riep Bul Super gesmoord. 'Ik moet hier zijn. Ik wil er af! Overweg! Pas op! Rem dan toch! Ho! Halt!'
Maar niets hielp. Heer Bommel zette een vrolijk lied in en gaf gas; de Oude Schicht nam een sprong en stoof vóór de trein naar de overweg toe, die al akelig dicht bij was...

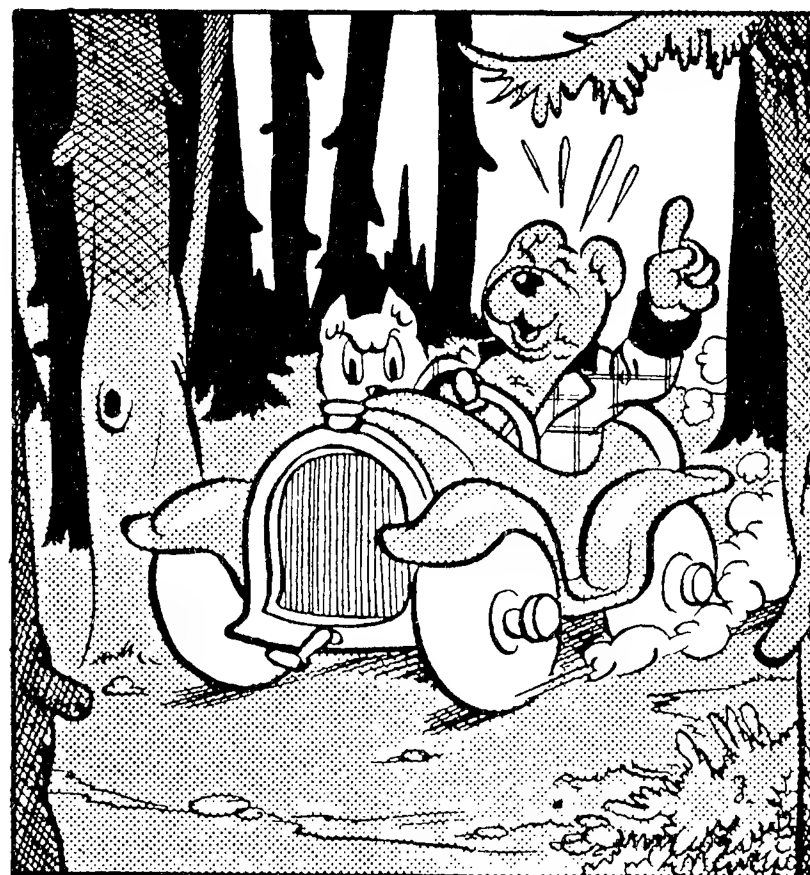
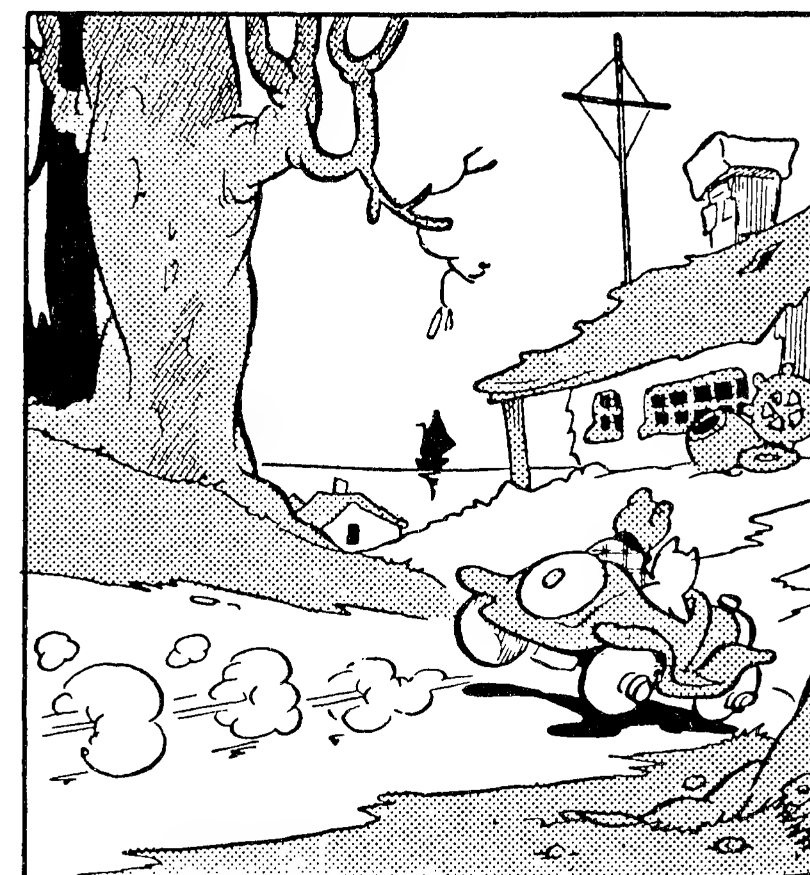

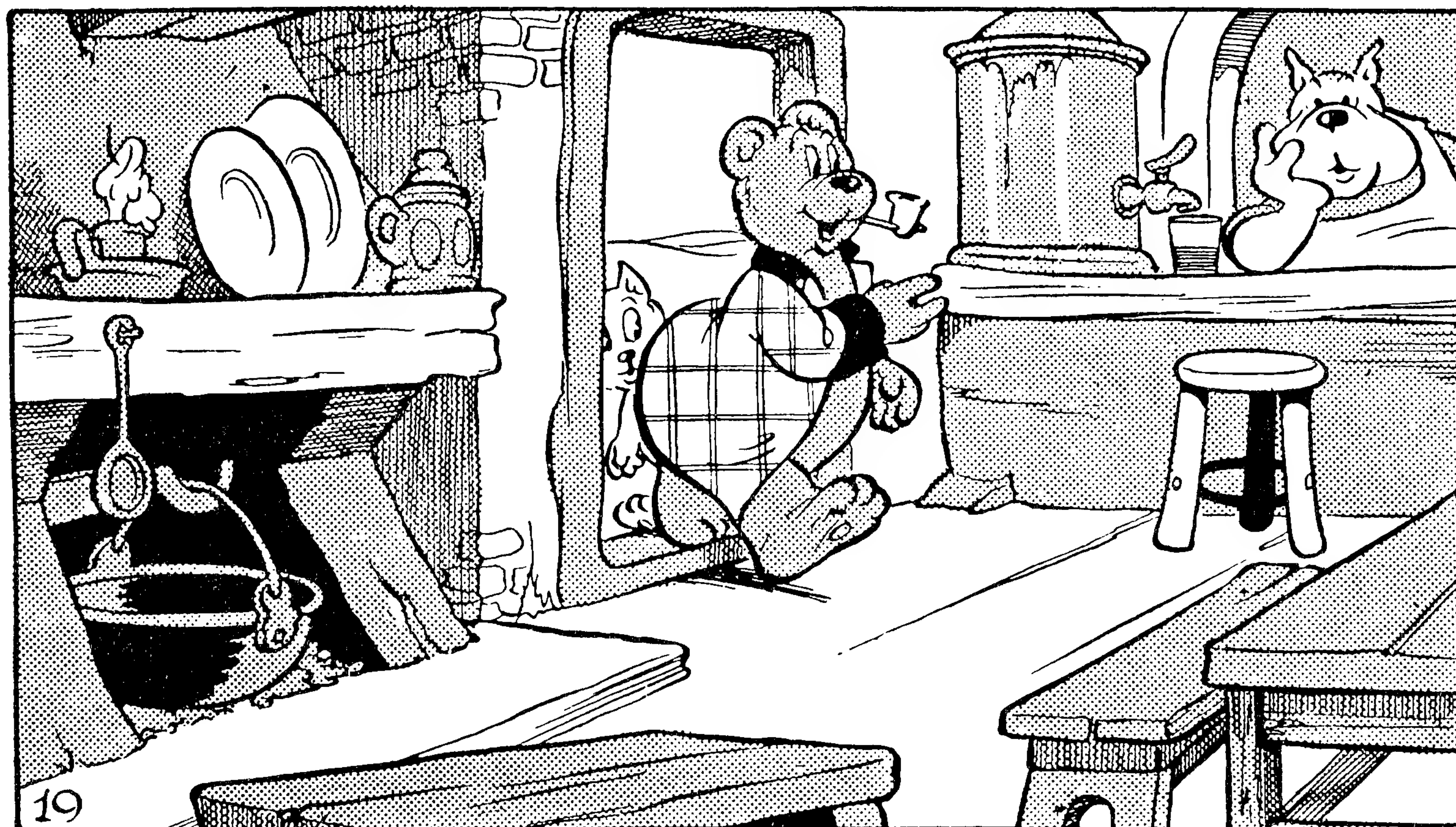
De locomotief daverde fluitend op de overweg af. De wakkere machinist repareerde met zijn oliespuit en had dus niet in de gaten, dat de Oude Schicht met een halsbrekende snelheid bezig was een wedstrijd met hem te houden en daarom minderde hij zijn vaart geen moment.
'Het gaat goed!' riep heer Bommel, een ogenblik zijn gezang onderbrekend. 'Een heer, die een man is, kan toch iets bereiken in de wereld, wat jullie? Hoepla! Daar gaan we! Daar is de overweg, houd je vast!'
'We halen het niet!' dacht Tom Poes somber. 'Het is jammer dat dit het einde van onze avonturen wordt... ach... het is toch niet best wanneer men zijn schaduw kwijt is...'
Heer Bommels wagen sprong op de rails, de locomotief schoot er op af als een vlug groter wordende zwarte massa, de grond dreunde, de Oude Schicht piepte en ratelde, Tom Poes sloot zijn ogen en heer Ollie hief een nieuw lied aan.
'Ik heb vaak slechte dingen gedaan...' mompelde Bul Super. 'Ik ben erg slecht... ik zal een nieuw leven beginnen als ik hier goed doorheen kom... ik... oh!'
'We hebben het gehaald!' riep heer Bommel vrolijk. 'Waar blijf je nu, Supertje? Kom op met je gouden vijfjes!'
Bul Super schoof zijn hoed naar achteren en veegde zijn voorhoofd af, terwijl de trein achter hem voorbij ratelde en de Oude Schicht met een matig gangetje verder reed. 'Zoiets kun je met mij niet doen!' sprak hij waardig. 'Ik ben een fatsoenlijk man, die de wet eerbiedigt en jij hebt de maximum-snelheid overtreden! Ik zal je bij de politie aangeven, dikkert!'

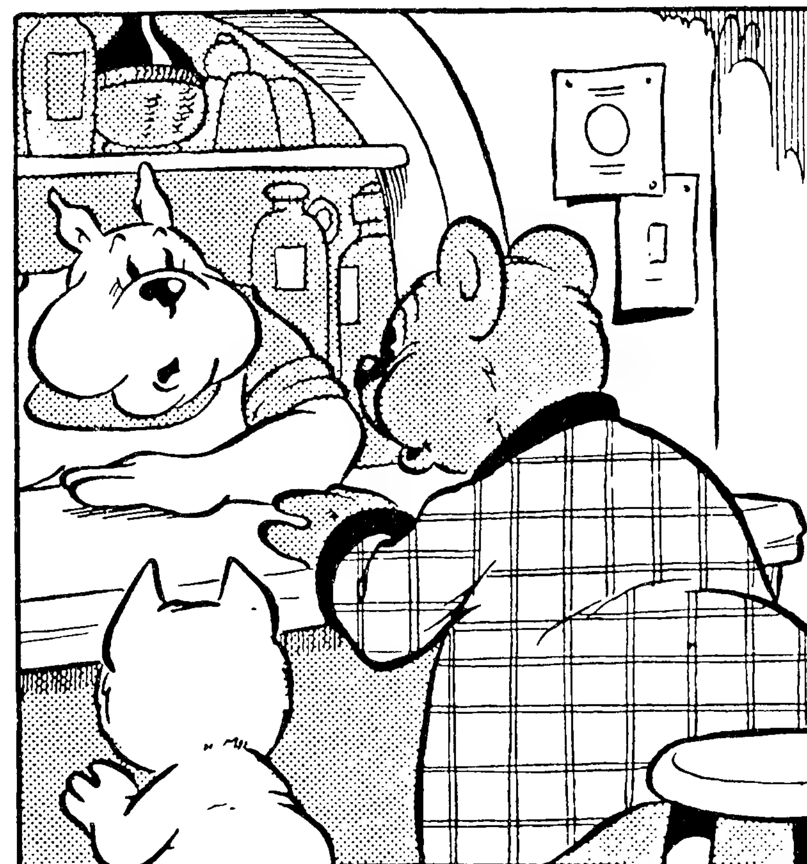

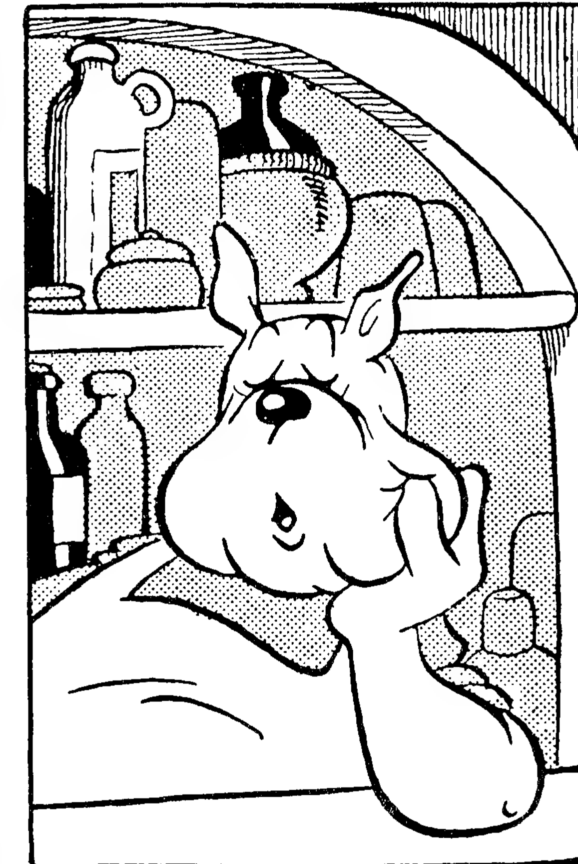

Heer Bommel zette zijn remmen aan, zodat de Oude Schicht knarsend tot stilstand kwam en Bul Super sprong van zijn vreemde zitplaats af. 'Ik ben niet zwaartillend!' zei heer Bommel, 'dat weet jij wel, Tom Poes! Ik kan best een grapje verdragen, maar ik wens geen dikkert genoemd te worden. Hier moeten onze wegen dus scheiden. Ik kan, als heer, geen omgang meer met je hebben, Super! Zodra je het ongepaste van je gedrag inziet, verwacht ik echter een telefoontje van je. En nu vaarwel!' 'Goeie!' zei Super. 'Ik moet toch in die watertoren daar zijn, dus dat komt goed uit.' Hij liep met grote passen weg, en Tom Poes keek hem peinzend na.
'Wat moet Super in die watertoren doen?' mompelde hij. 'Eh... wacht 's, u werd ziek toen u water had gedronken, heer Ollie! Zou dat er soms iets mee te maken hebben?'

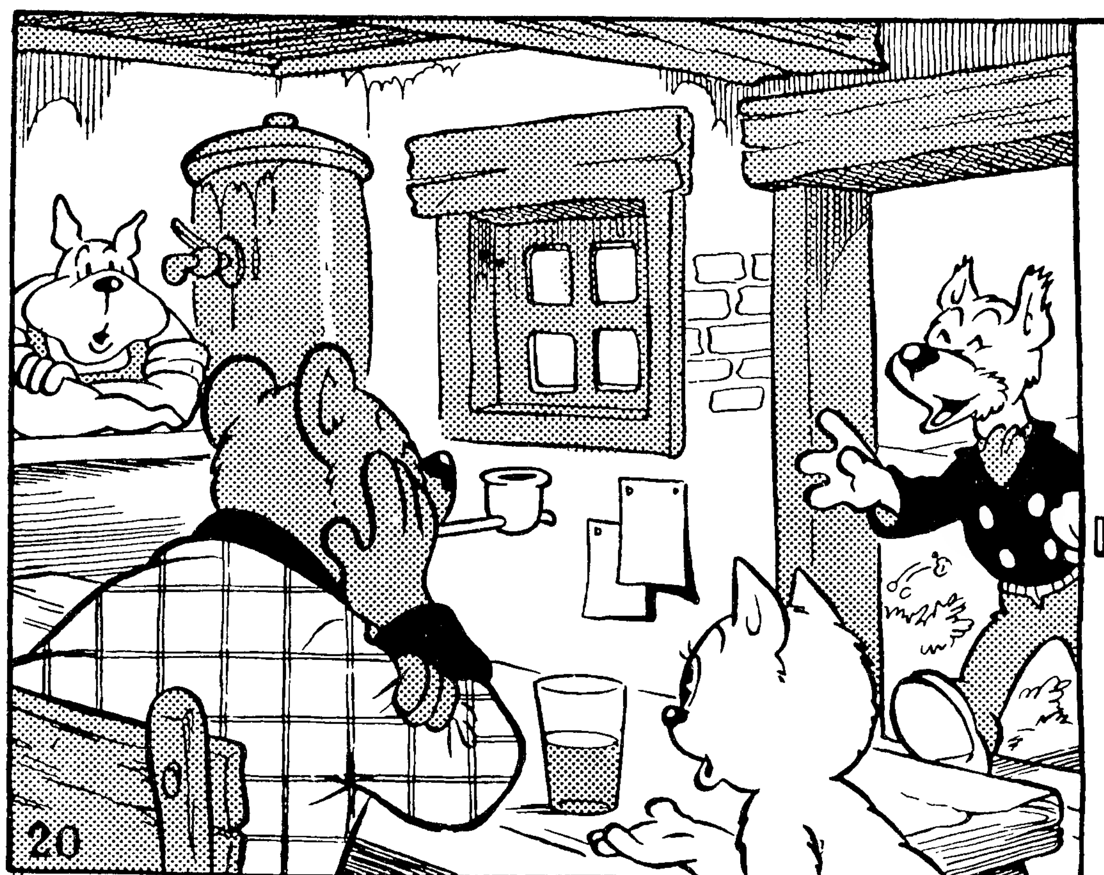
'Ik weet niet waar je heen wilt, jonge vriend!' zei heer Bommel opgeruimd. 'Ik was ziek, dat weet ik, maar ik voel me nu zo gezond als ik me nog nooit gevoeld heb! Het is erg prettig om geen schaduw te hebben! Die dokter was een knap iemand, jonge vriend, neem dat van me aan!'
'Ik weet het niet!' mompelde Tom Poes. 'Het is allemaal erg raar... maar u moet werkelijk wat langzamer rijden, direct gaan we tegen een boom aan!'
'Onzin!' riep heer Bommel. 'Je wordt van minuut tot minuut méér zwaar op de hand! Het verveelt me! Wat belet me eigenlijk om mijn eigen, vrolijke weg te gaan en jou hier kniezend achter te laten?'
Op dit ogenblik kwam er gelukkig een herberg in zicht, zodat heer Ollie werd afgeleid. Want Tom Poes begon boos te worden en het is zéér de vraag wat er van dit verhaal zou terecht komen wanneer hij was uitgestapt...

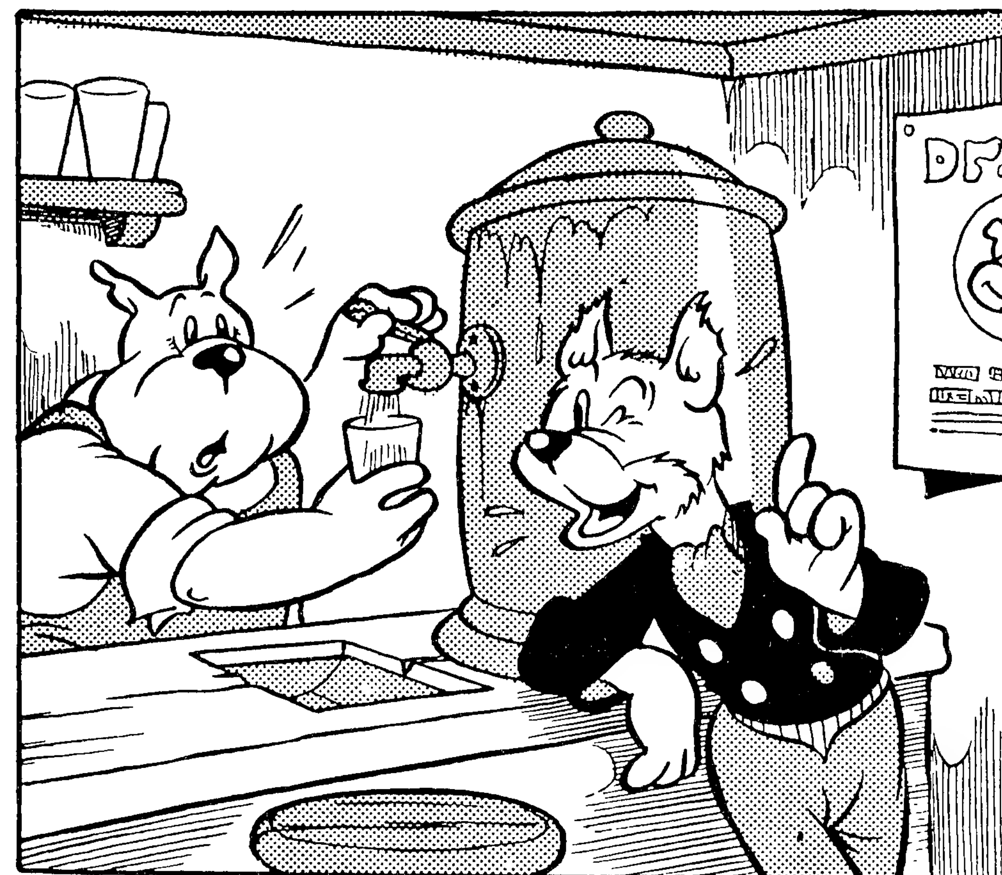
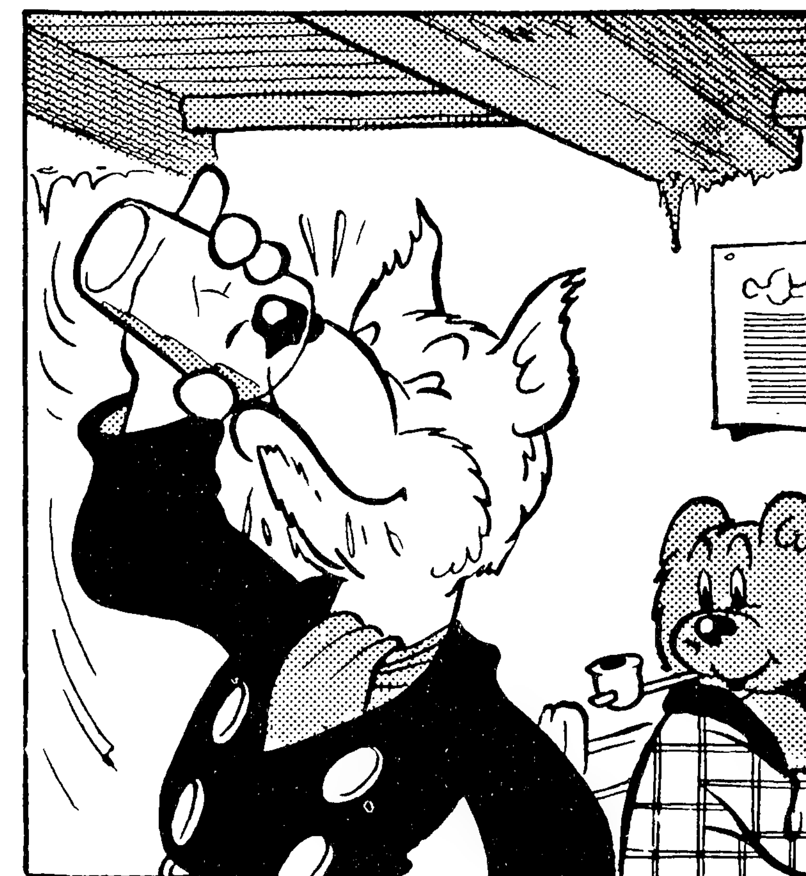

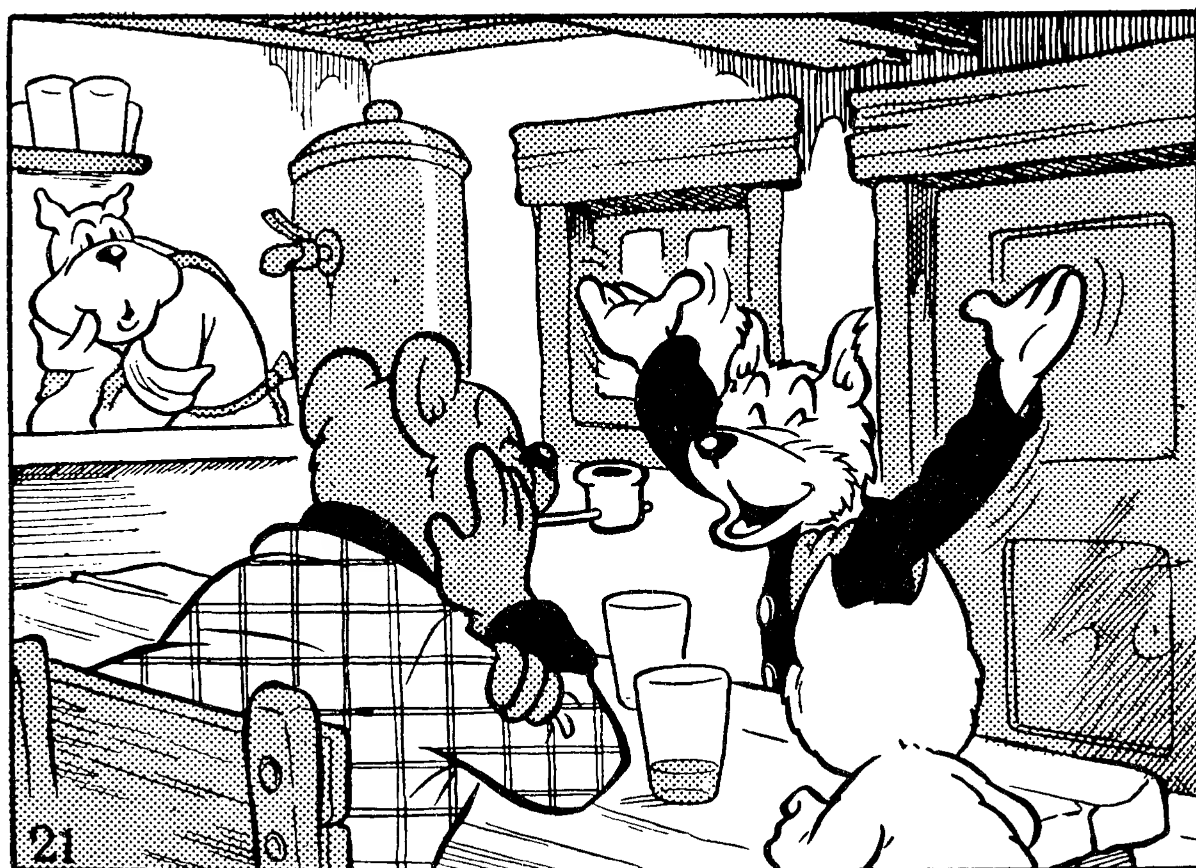

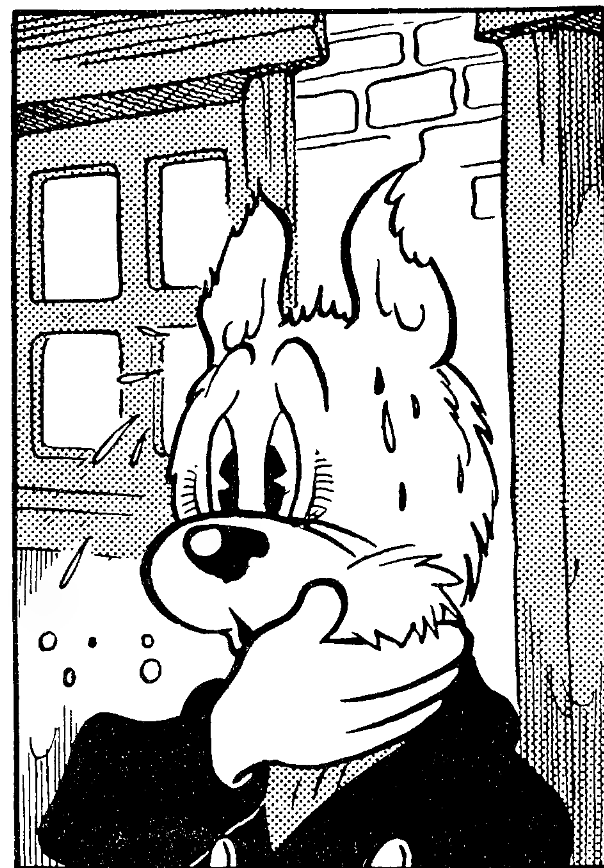
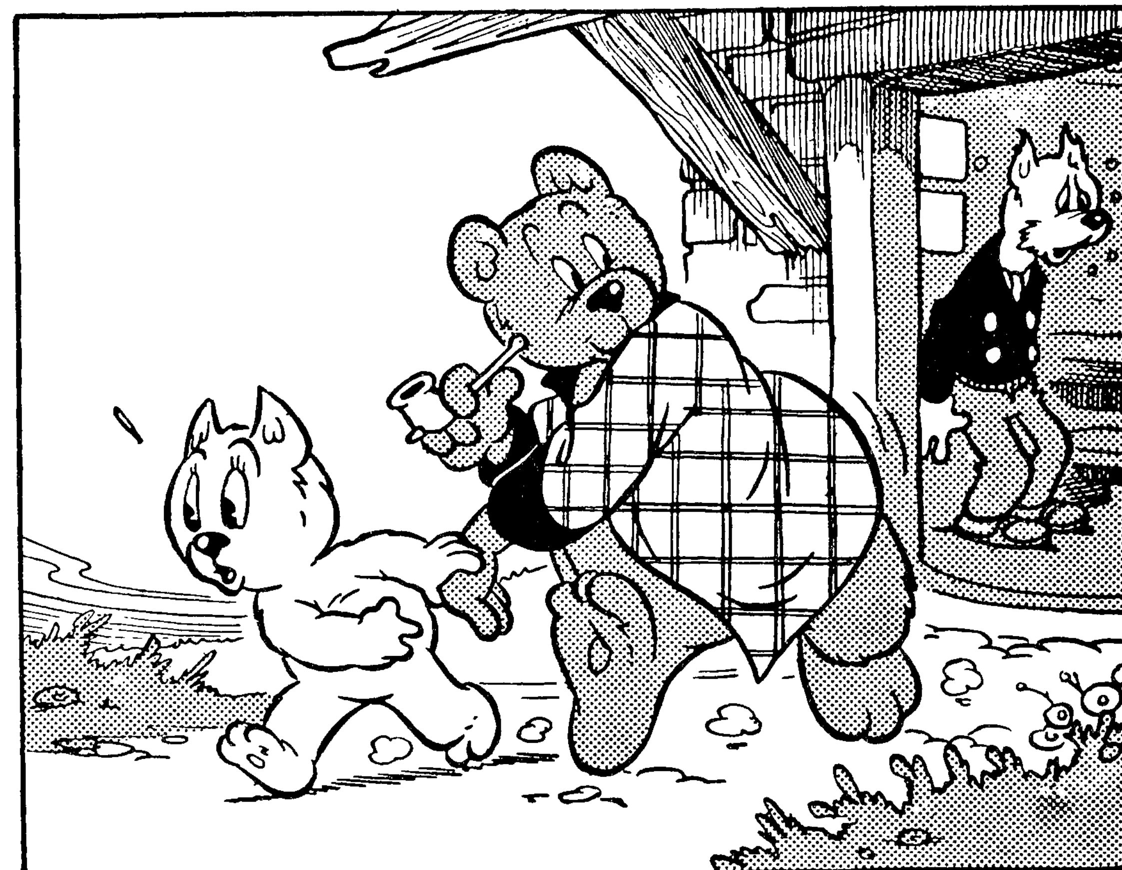
Even later traden heer Bommel en Tom Poes de herberg binnen.
'Goeden-na-den-middag!' zei heer Ollie grappig en hij zwaaide joviaal rond.
'Eh... niemand! Er is niemand!' vervolgde hij. 'Wat een saaie boel, Tom Poes! Ik houd van leven en vertier, van vrolijk gezang en luchtige scherts! En wat vinden we hier? Niemand! Komaan, we gaan een deur verder, jonge vriend!'
'Nee... hier is niemand!' zuchtte de waard die achter de tapkast stond... Alleen ik, maar dat mag niet meetellen... nee, dat speelt geen rol!'
'Kom, kom,' riep heer Ollie. 'Niet zo somber, kleine grappenmaker! Schenk dus toch maar een glaasje in... es kijken... geef mij maar bier en mijn jonge vriend hier wat melk, niet waar, Tom Poes?'
'Gelukkig niets met water!' zei de waard opgelucht.
'Waarom is dat gelukkig?' vroeg Tom Poes haastig, want dat gezegde kwam hem bekend voor. De waard haalde de schouders op. 'Ik weet het niet!' zei hij brommerig. 'Ik heb zo het idee... ik weet het niet... water is... ik weet niet,' verduidelijkte hij.
'Deugt het water soms niet?' drong Tom Poes aan. 'Worden je klanten soms ziek en zo? Je kunt het ons gerust zeggen, hoor! We zullen er geen misbruik van maken!'
'Ik weet het niet!' hernam de waard. 'Ik poets mijn kranen, ik sop mijn glazen, ik spoel mijn bakken... Alles proper en netjes zoals ik dat gewend ben. Maar al mijn klanten worden ziek! Wilt u wel geloven, dat ik door de zorgen ontzaglijk vermager? Ik ben een lat vergeleken bij wat ik gisteren was!'

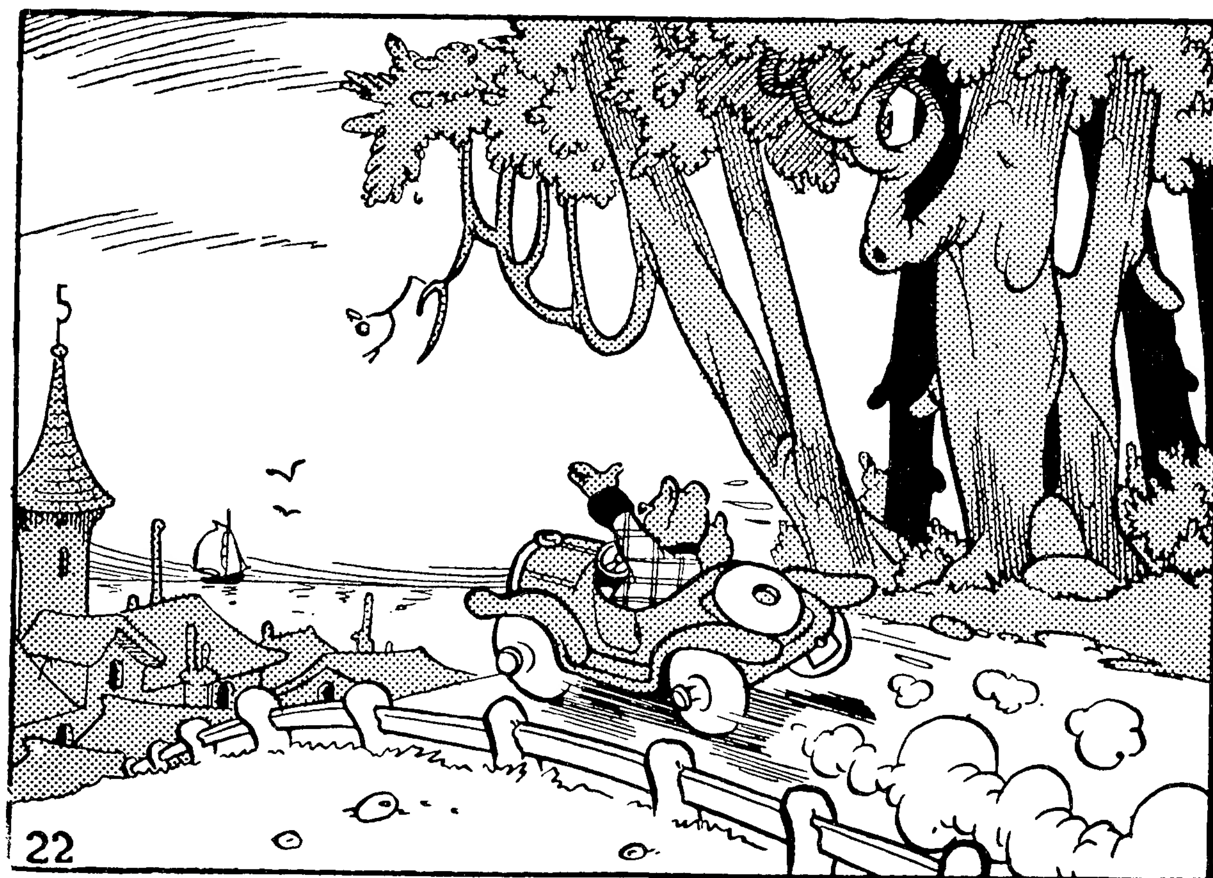

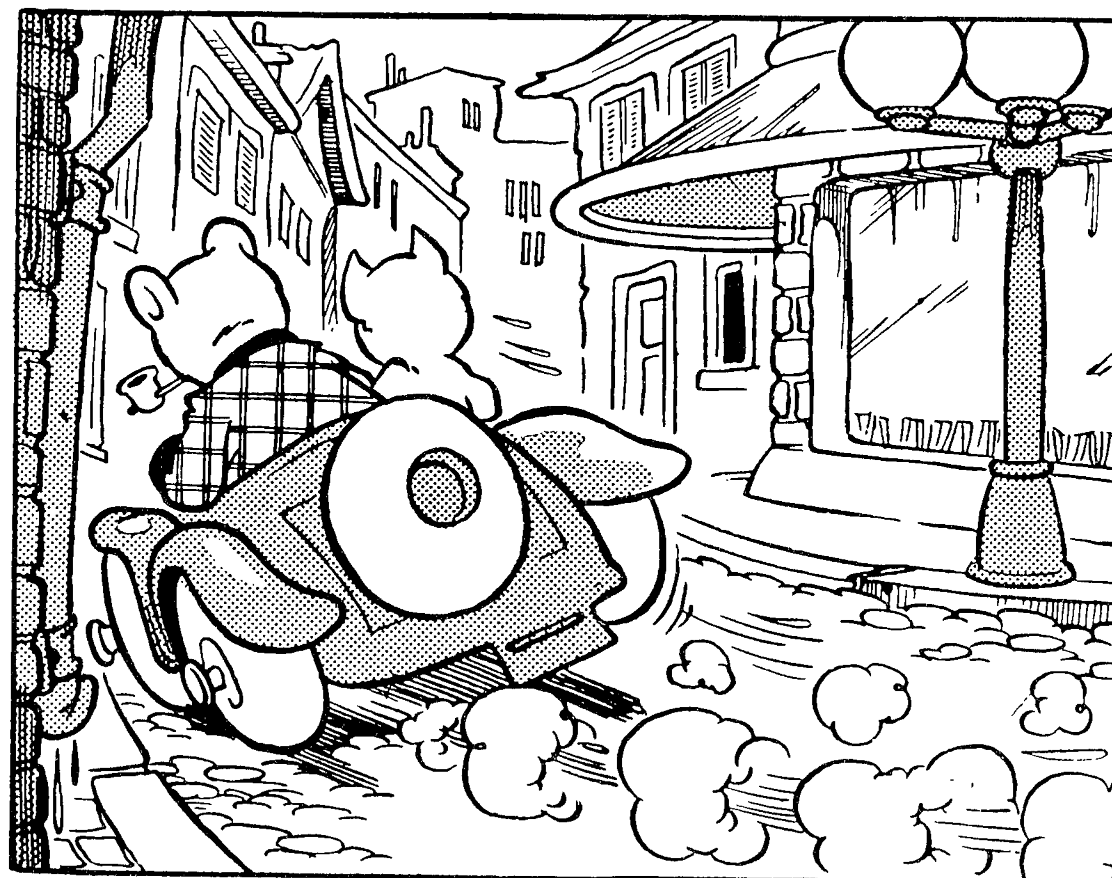
Heer Bommel was aan de tafel gaan zitten. Hij nipte van zijn bier en neuriede zachtjes in zichzelf terwijl de waard klaaglijk over de tapkast hing.
'Het is toch vreemd met dat water!' zei Tom Poes. 'Eerst werd u er ziek van, toen zei die dokter, dat het van water kwam en daarna ging Bul Super naar de watertoren! Zit daar misschien verband in?'
Op dat moment ging de achterdeur open en trad er een klant binnen.
'Geef me een glas kwast!' riep hij opgeruimd. 'Neem liever melk!' zei de waard bezorgd, 'of wilt u koffie?'
'Niks!' zei de klant. 'Kwast wil ik hebben! Heb je die soms niet? Kijk maar eens onder je toonbank, deugniet! Ik wil wel iets extra betalen, hoor!'
'Hier is de kwast!' zei de waard. 'En denk er om, de glazen zijn gesopt, de vloer is gedweild, de kranen zijn gepoetst – alles proper en netjes zoals ik dat gewend ben. Ik kan het niet helpen... nee... dat kan ik niet!'
'Je hebt zeker te veel puimsteen gegeten!' zei de klant. 'Ik kan je gesprek niet volgen! Proost, daar ga je!' Hij zette het glas aan de mond en dronk het in één teug leeg.
'In kwast zit water, is het niet?' vroeg heer Ollie.
'Wat een grap, Tom Poes! Zullen we wedden, dat die vreemdeling ziek wordt? Een pijp tabak tegen...'
'Ik wed niet!' zie Tom Poes streng. 'Zo leuk is het helemaal niet, heer Ollie! U moest zich schamen!'

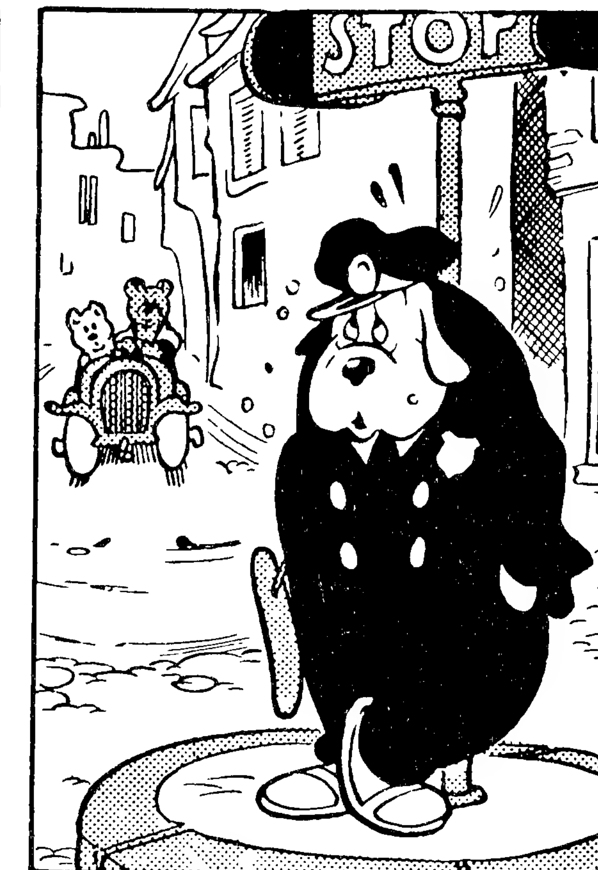

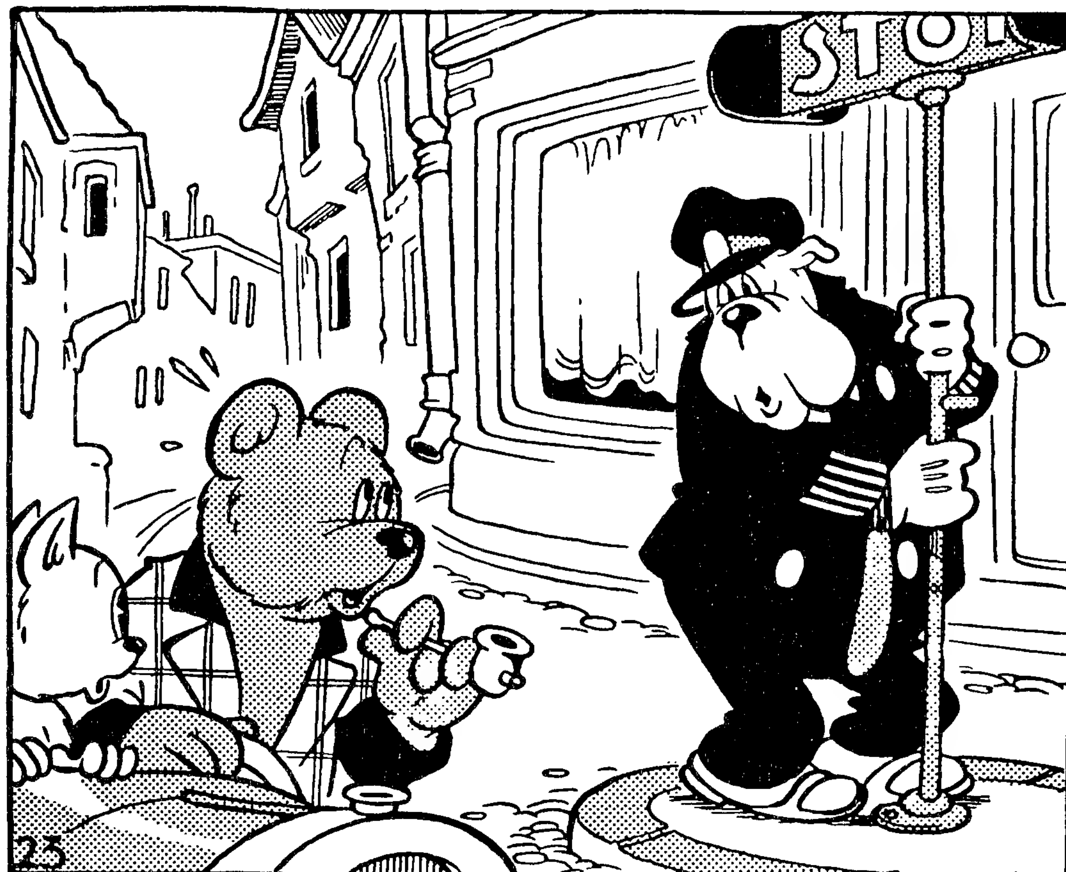
De klant had zijn kwast leeggedronken en ging gezellig bij Tom Poes en heer Bommel aan een tafel zitten.
'Er gaat niets boven kwast!' zei hij. 'Iedere middag drink ik kwast en dat houdt het leven er in! Op het ogenblik maak ik een voetreis en waar voed ik mij mee? Met kwast! Kwast is leven! is mijn lijfspreuk. Kwast is zuiver, kwast is gezond! Er zitten vitaminen in en het is een goed tegengif tegen... tegengif tegen... hik... tegen... hik... hik... blub!'
Hij zweeg en werd langzaam paars. Zijn ogen puilden uit en hij staarde akelig naar de punt van zijn neus.
'Hik!' herhaalde hij lusteloos. 'Ziek...brrr... koud... hik...! Bah! Kwast! Vies... hik!'
'Zie je wel!' riep heer Ollie. 'Ik heb mijn weddenschap gewonnen, jonge vriend! Ha, wat een grap! Let op hoe dit afloopt! Ik wil wedden dat...'
'Ik wed niet!' zei Tom Poes boos. 'Kom mee, heer Ollie! Ik geloof, dat ik er iets van begin te snappen! We moeten de politie waarschuwen! Kom mee naar Rommeldam!' Hij stond op en trok heer Bommel mee naar buiten. In de gelagkamer stond de gast en het was duidelijk te zien, dat hij erg ziek was.

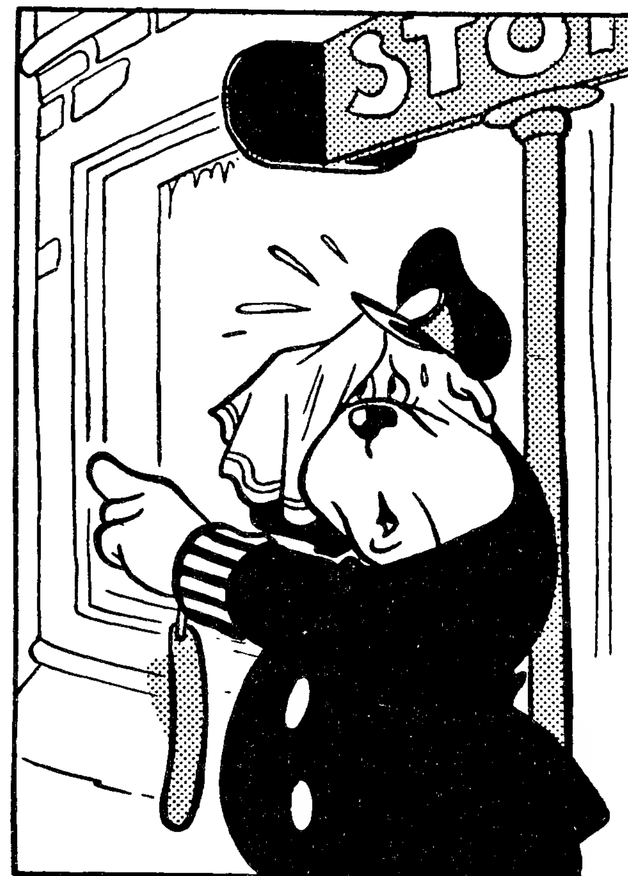

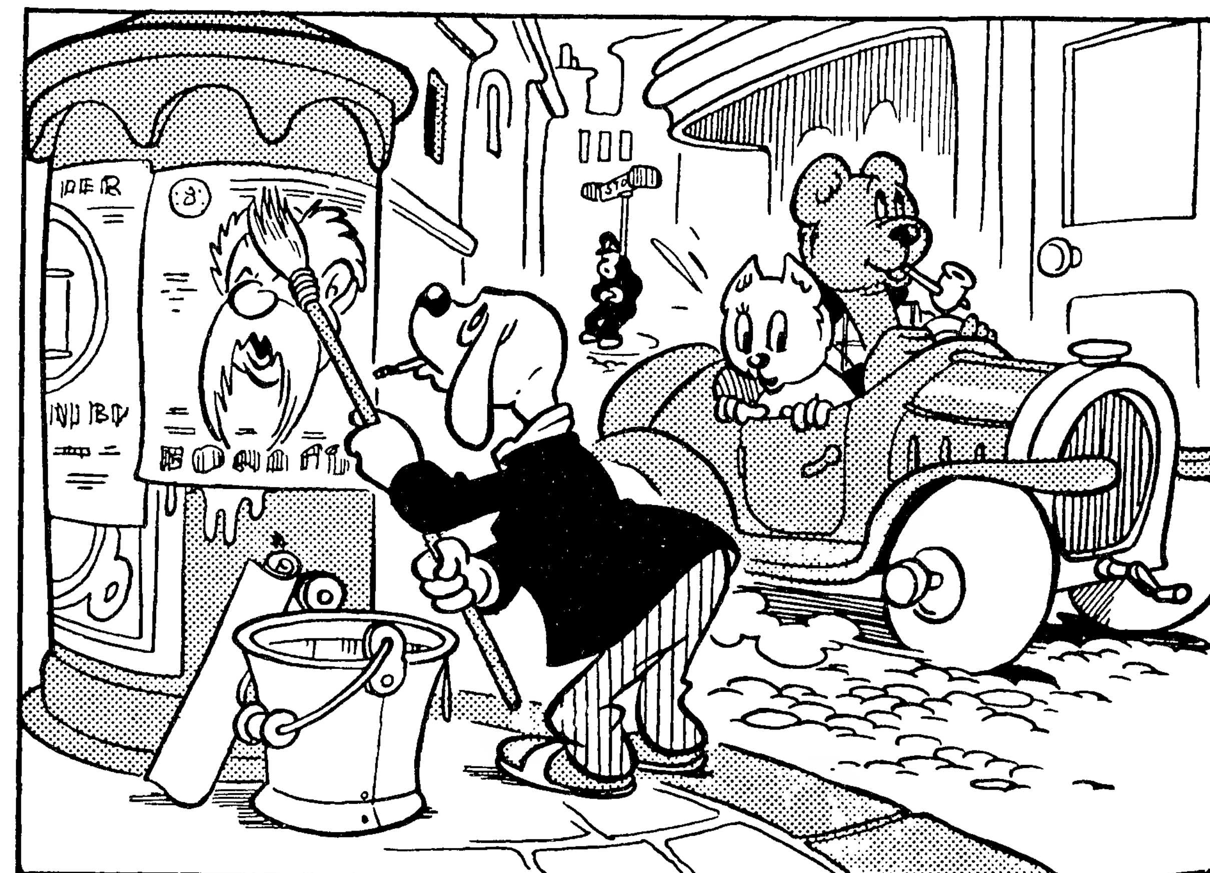

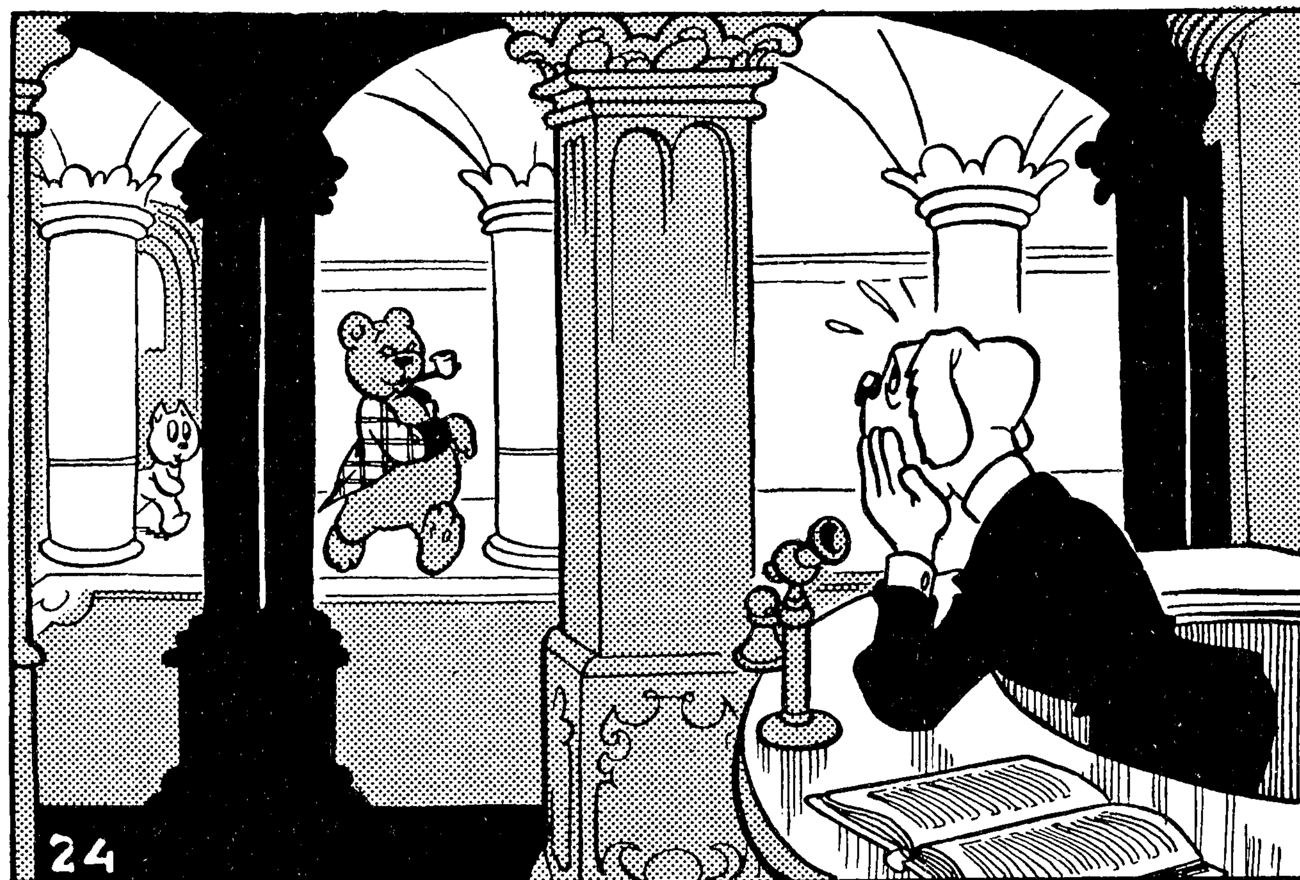
Heer Bommel was zijn kwade bui gelukkig vergeten toen hij eenmaal in de Oude Schicht zat.
'Pom, pam, pam, daar is Rommeldam!' zong hij. 'Wat een stad, wat een zee, wat een weer! En kaal is het hier ook niet meer – alles even gezellig en leuk! Wat een leven! Het is toch fijn om knap en jong en gezond te zijn als ik! We gaan eens leuk uit, jonge vriend! We gaan taartjes eten en naar de schouwburg en taartjes eten en naar een leuk strijkje luisteren en een paar taartjes eten! Wat denk je daarvan?'
'Hm!' zei Tom Poes, 'ik denk, dat de stad uitgestorven lijkt! Geen mens te zien! De winkels zijn dicht en de luiken zijn overal voor de ramen! Het lijkt me niet, dat hier veel valt uit te gaan...'
'Bah!' snauwde Heer Ollie onrechtvaardig. 'Dat is jouw schuld! Altijd zuchten en klagen! Geen pleziertje gun je me!'
'Daar staat een agent!' zei Tom Poes haastig. 'We zullen hèm eens vragen wat hier aan de hand is!'
Maar de verkeersagent, die verlaten op het pleintje stond, zag er niet naar uit, dat hij veel te vertellen had.
'Brr! Koud!!' mompelde de arme man. 'Dienst is... hik! Dienst is dienst! Hik! Hé daar! Zie je me soms... hik... soms niet?... Bah! Water! Koud! Blubblub!'
Het was duidelijk, dat de ijverige agent ziek was, hard ziek...

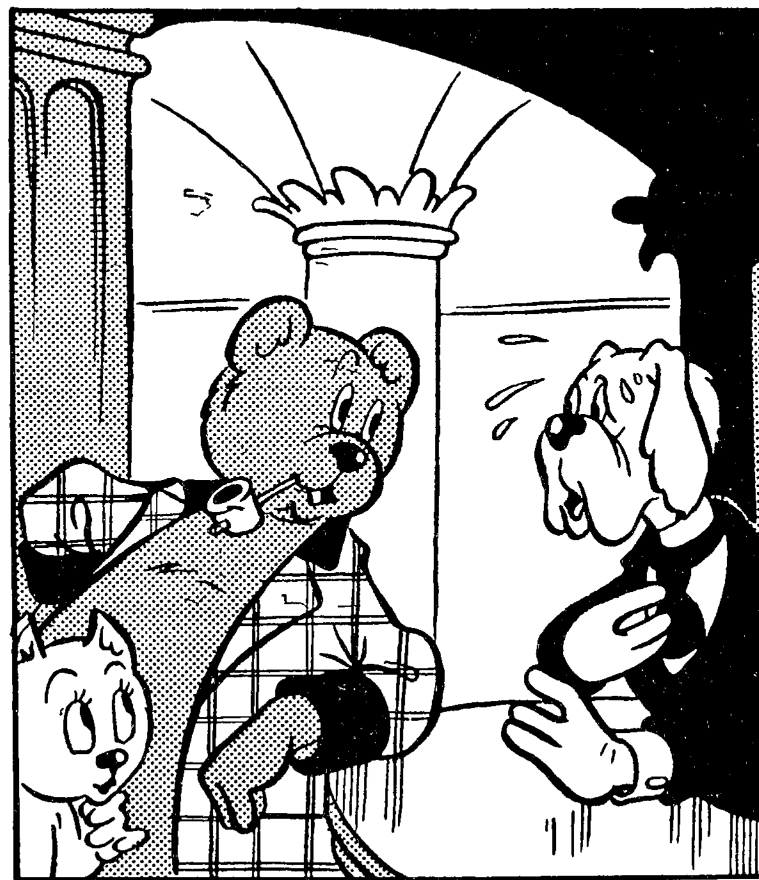

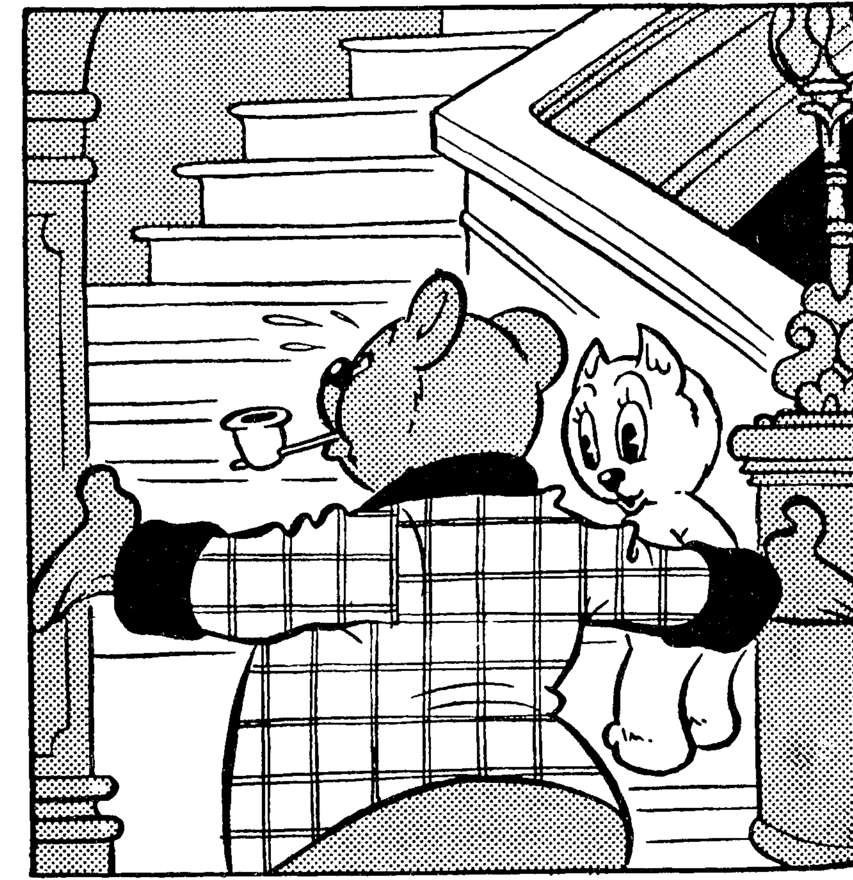

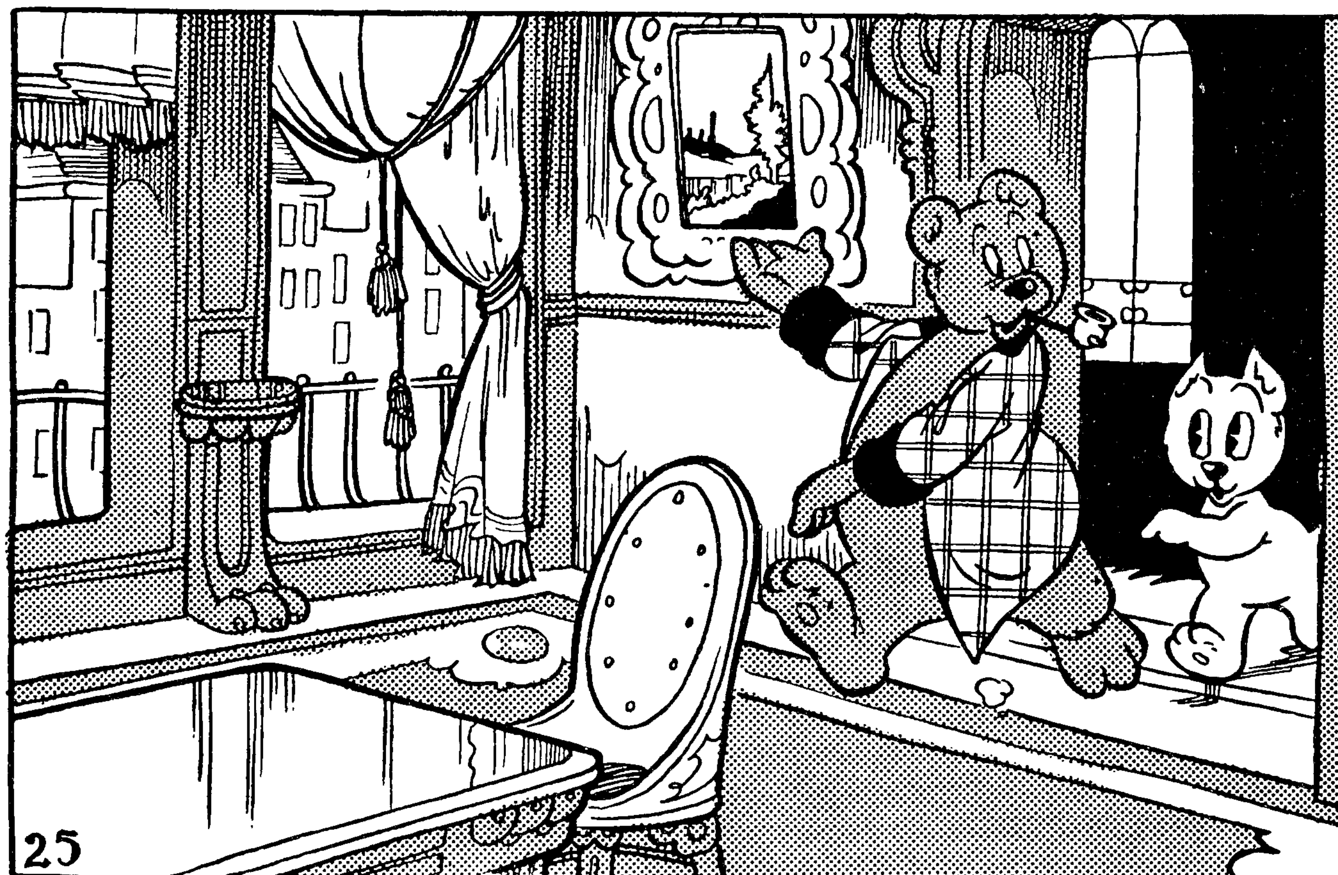
De Oude Schicht stopte bij de verkeersagent en heer Bommel boog zich met een vriendelijke glimlach uit zijn wagen.
'Waarom is het hier zo stil, agent?' vroeg hij. 'Is er een feestdag of zo iets? Vroeger was dit toch een vrolijke, prettige stad. Wat is er aan het handje?'
'Ziek... hik!' zei de agent. 'Alles ziek! Iedereen ziek! Hik! Doorrijden daar!'
'Net wat ik dacht!' zei Tom Poes. 'Het klopt!'
'Het klopt!' zei de verkeersagent. 'Hik! Hoofd klopt... maag klopt... alles klopt... hik! Doorrijden daar! Niet stilstaan op... hik... druk kruispunt! Opschieten! Geen opstopping veroorzaken...'
'Kom mee, Tom Poes!' zei heer Ollie een beetje ontstemd. 'We hebben al weer genoeg gezien en nu gaan we een helder hotel opzoeken, geschikt voor lieden van stand. Laten wij deze man met zijn gedachten alleen laten.' Hij startte de motor en reed een zijstraat in.
'Daar loopt iemand!' zei Tom Poes. 'Iedereen is dus toch niet ziek.'
'Het is geen belangrijk iemand,' zei heer Bommel. 'Het is een plakker, een aanplakker of hoe-heet-dat.'
'Hm,' zei Tom Poes. 'Ik wil toch wel eens zien wàt hij aanplakt, rij eens wat langzamer, heer Ollie!'
'Een reclamebiljet!' zei heer Bommel. 'Niks bijzonders... Iets over een wonderdokter of zo.'
'Niets bijzonders?!!' riep Tom Poes verontwaardigd. 'Kijk dan eens wie dat is! Lees eens wat daar staat!
'Hebt u klachten? Kwade dampen des maags? Verduistering des oogs? Hikkingen en borrelingen? Sukkelt Uw gezondheid? Wendt u tot onderstaand medicijnmeester en hij geneest u in vijf minuten!' Dat staat er! Bijzonder genoeg zou ik zeggen!'

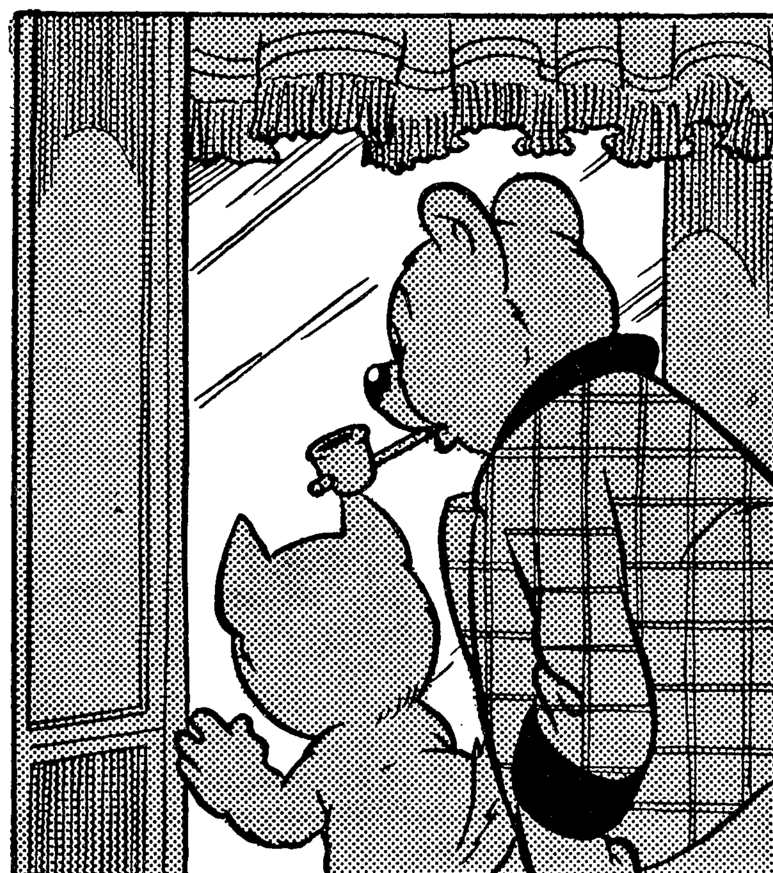
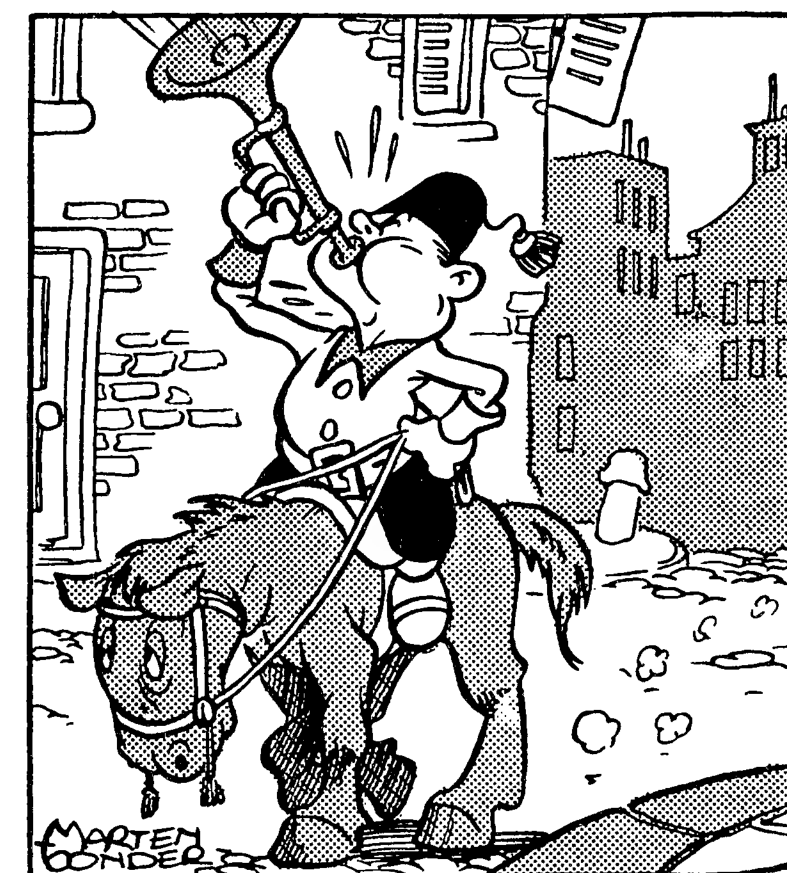

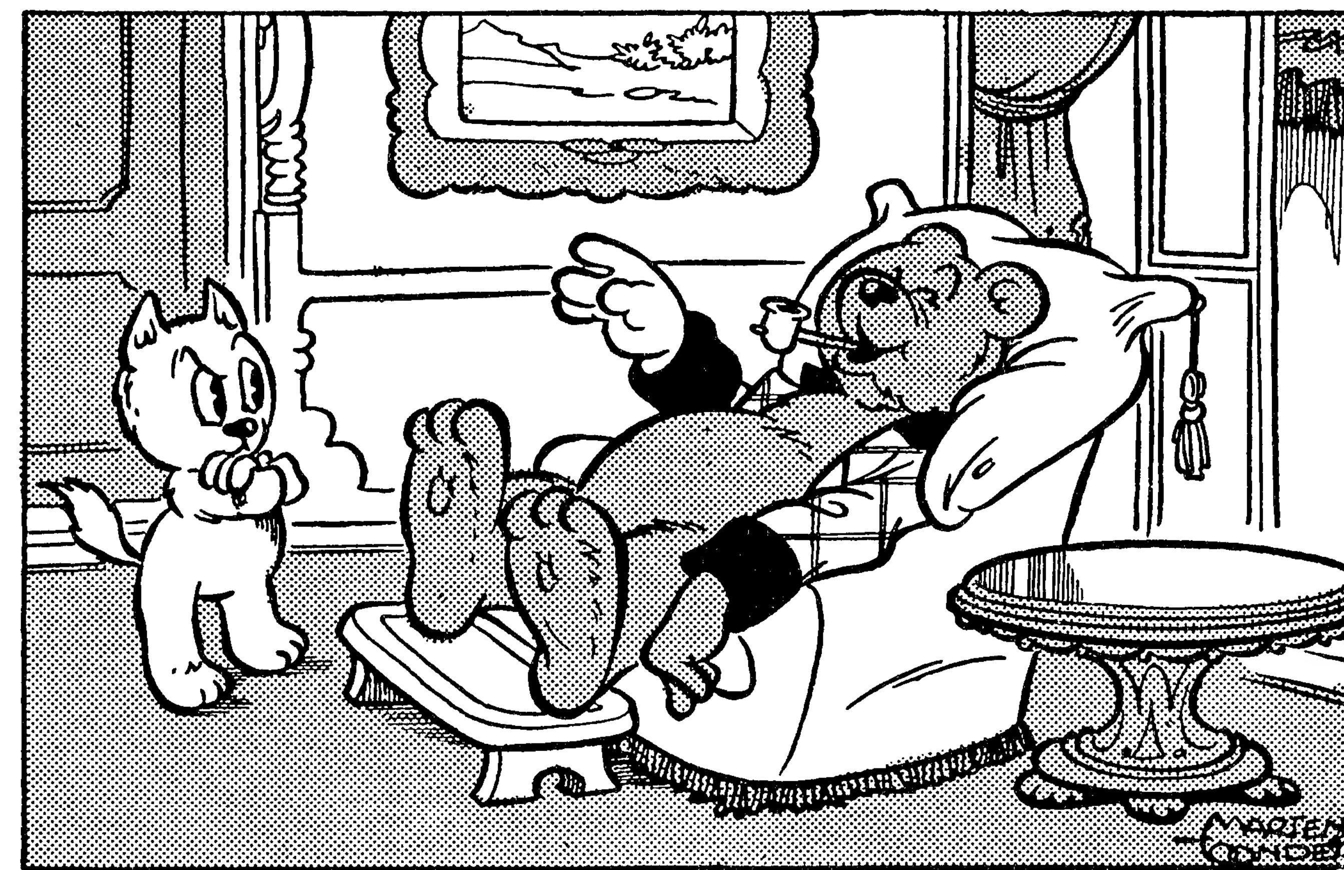
Een weinig later stapten heer Bommel en Tom Poes de ingang van het grootste hotel der stad binnen (Grand Hotel Pax Intrantibus, om volledig te zijn, vermaard om zijn goede keuken).
'Daar hangt een heer!' zei de heer Ollie. 'Laten we ons tot hem wenden, jonge vriend. Vermoedelijk kan hij ons aan een kamer helpen!' Heer Bommel boog zich vertrouwelijk over de toonbank en knikte de lusteloze gestalte aan-de-andere-kant minzaam toe.
'Hebt u een eenvoudige, goed gemeubileerde zitkamer voor ons?' vroeg hij. 'Een kamer voor een Heer van Stand? De prijs komt er niet op aan, geld speelt geen rol.'
'Zoek maar!' zei de heer.
'Wat zegt u?' vroeg heer Bommel.
'Zoek maar!' herhaalde de heer met een vaag handgebaar. 'Kamers genoeg! Overal kamers! Hele gebouw vol kamers! Hik... pardon!'
'Een rare bediening, dat moet ik zeggen!' riep heer Ollie. 'Is hier geen portier of kelner, of een huisknecht of zo?'
'Ziek,' zei de heer met een toonloze stem. 'Iedereen is ziek, alles is ziek... hik!... pardon. Zoek zelf maar!'
'Dit hele hotel is dus voor ons!' zei heer Bommel toen ze naar de trap liepen. 'Wat een grap, Tom Poes! Nu kunnen we pret maken!'
'Hm!' zei Tom Poes. 'Ik vind het niet zo'n grap, dat iedereen ziek is! Het lijkt me toe, dat hier een schurkenstreek achter zit! Het is niet gewoon!'

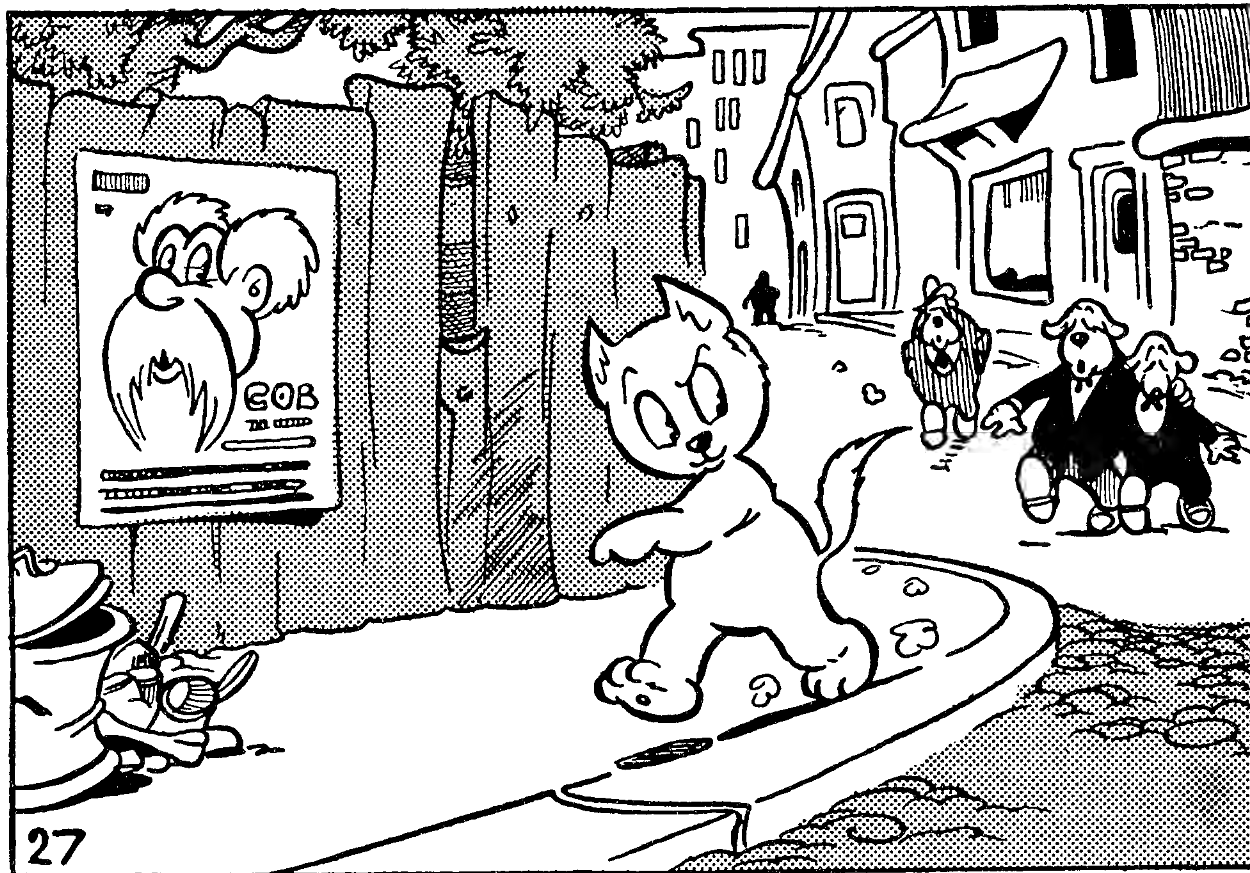

'Dit lijkt me een aardig vertrek!' zei heer Bommel, een kamer binnenstappend. 'Gelegen aan een rustige straat, met een fraai schilderij aan de muur en een nette tafel in het midden! Ik denk dat ik hier maar zal blijven! Komaan, maak het je gezellig, dan zal ik wat eten bestellen, ik weet niet hoe het met jou is, maar ik heb honger!'
'Dat is natuurlijk niet te krijgen!' zei Tom Poes. 'De kok zal ook wel ziek zijn! We moeten eens praten, heer Ollie! Die zogenaamde dokter, die u geholpen heeft, deugt niet! Ik denk, dat hij...'
'Oho' riep heer Bommel. 'Deugt die niet! Hij heeft mij toch maar mooi geholpen! En wanneer hij hier was, zou hij al deze zieke lieden kunnen helpen!'
'Dat kan zijn!' zei Tom Poes. 'Laten we hem dan gaan halen!'
'Ik denk er niet over!' zei heer Bommel. 'Ik wil hier wat pret maken. Ik ben hier niet om voor ziekenverpleger te spelen!'
Tom Poes wilde erg boos worden maar op het moment, dat hij zijn mond open deed, klonk er van de straat af een luid trompetgeschal. Een vreemd, klein mannetje kwam op een oud, vaal paard de hoek om en blies, dat zijn wangen haast klapten.
'Ha!' riep heer Ollie, 'muziek! Zet het raam open, Tom Poes, dan kunnen we een dansje maken!'
'Dat is geen muziek!' zei Tom Poes. 'Dat is een omroeper of een heraut of zo iets! Ik denk, dat hij een boodschap heeft!'

Het vreemde mannetje hield zijn paard in, net voor het hotel van Tom Poes en heer Bommel, stak zijn trompet onder zijn arm en haalde een omvangrijk papier uit zijn borstzak.
'Burgers van Rommeldam!' brulde hij zo hard als hij kon (en dat was tamelijk hard). 'Aanzienlijke lieden en lieden van aanzien, zomede burgers en geringen!! Wie onder u is er van slechte gezondheid? Wie uwer heeft last van hikkingen en zwarte gal? Wie klaagt over dampen en verduisteringen? Wie heeft een gulle maag of een droge lever? Uw lijden heeft een einde genomen! In deze doorluchtige stad is een befaamd, door tweeëndertig ervaren medicijnmeesters erkend, wonderdokter aangekomen! Hij heeft zijn tenten opgeslagen op de markt! De grote markt! Hij zal al uw kwalen genezen en cureren onder volle garantie! Zegt het voort, zegt het voort!' Het mannetje klapte zijn mond dicht, rolde zijn papier op en klepperde met een listige blik in zijn ogen weg.
'Hebt u dat gehoord, heer Bommel?' vroeg Tom Poes. 'Uw dokter is al aangekomen. We hoeven hem dus niet meer te halen, we kunnen hem op de markt spreken! Gaat u mee?'
'Waarom?' vroeg heer Bommel. 'Ik zit hier erg prettig, jonge vriend! En ik voel me zeer gezond! Niks geen gehik of gedamp of zo! Waarom moet ik naar de dokter? Ga zelf: Ik zit hier goed!'
'Hm!' zei Tom Poes. 'Bah! Dan ga ik alleen! Ik trek mijn handen van u af!'

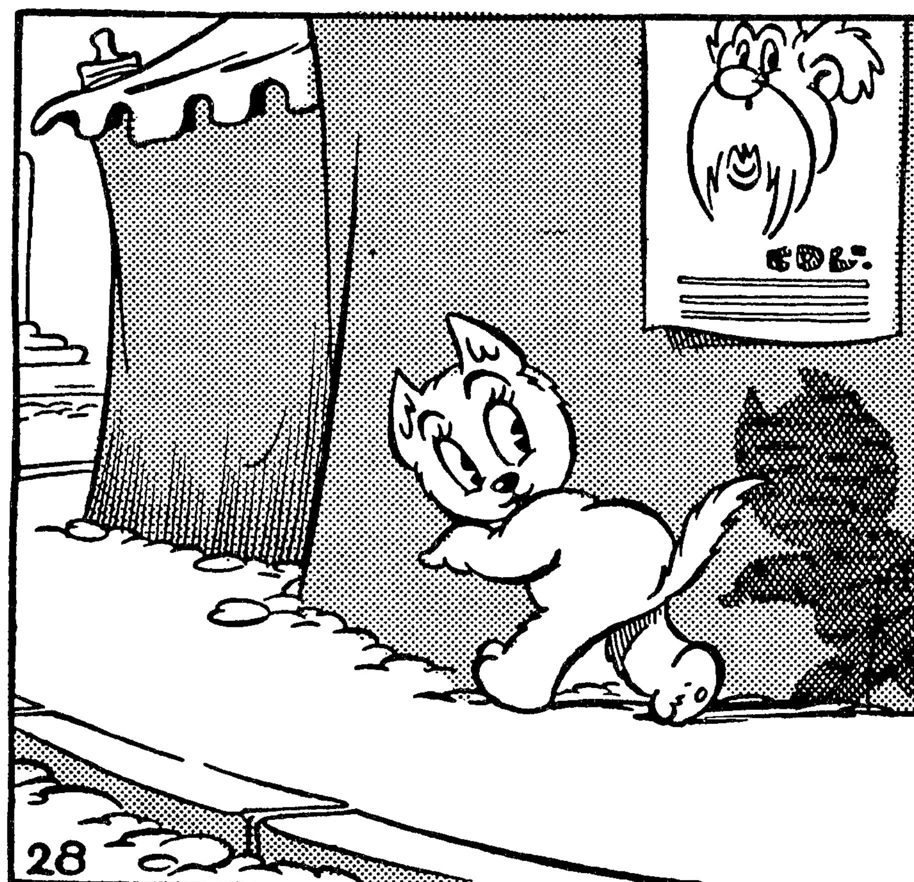
Tom Poes liep met grote passen en boze gedachten in de richting van de markt.

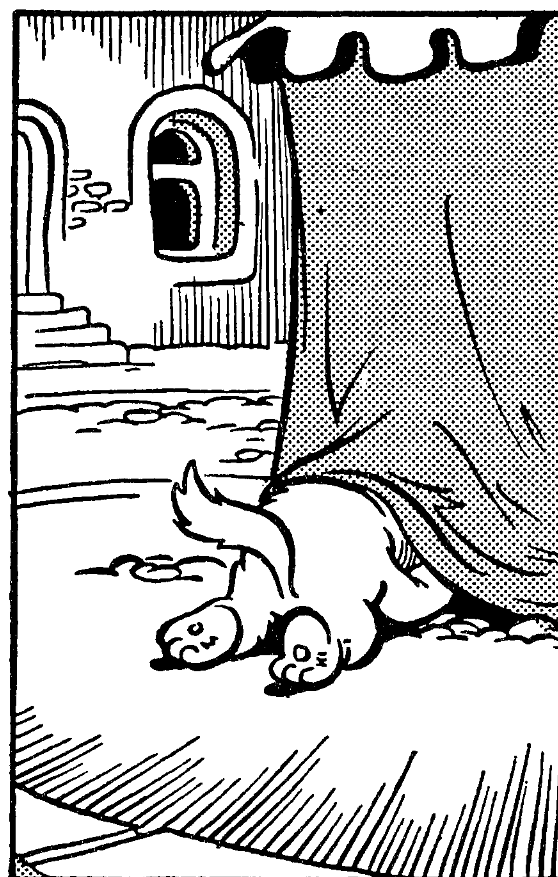
'Een Bommel zonder schaduw is geen Bommel meer!' dacht hij. 'En in ieder geval geen heer meer! Maar ik ga mijn eigen gang! Ik wil dit geval oplossen en heer Ollie moet zijn eigen boontjes maar doppen!'

Hij merkte intussen, dat er aan alle kanten deuren opengingen en dat er overal wankele, suffe en bleke gedaanten naar buiten traden die zich met lome schreden naar de Grote Markt begaven.

'Wat een zieken!' mompelde Tom Poes. 'De hele stad is er vol van! Die dokter zal het druk krijgen! En overal hangt dat reclamebiljet van hem! Hij schijnt een goede zakenman te zijn!' Daar had Tom Poes gelijk in. Maar het tentje, dat de grote geleerde op het marktplein had opgeslagen, was niet erg prachtig. Het was hier en daar versteld met kleurige lappen en een klein en wankel baldakijntje voerde naar de ingang. Tom Poes ontdekte een lange schare droevige gestalten, die zacht kreunden en mompelden en, waar mogelijk, op elkander steunden. Sommigen droegen ijsblazen op het hoofd, anderen torsten kiespijnverbanden en de lucht was vervuld van een zacht gehik!

'Wat een toestand!' dacht Tom Poes. 'Over een uur staat het hele marktplein hier vol! Ik moet opschieten!'

Tom Poes maakte zich los uit de schare ongelukkigen en liep vlug en onhoorbaar naar de achterzijde van de tent. Daar was een klein lappen zijvleugeltje uitgebouwd en uit dat bijgebouwtje klonk het gemompel van stemmen.

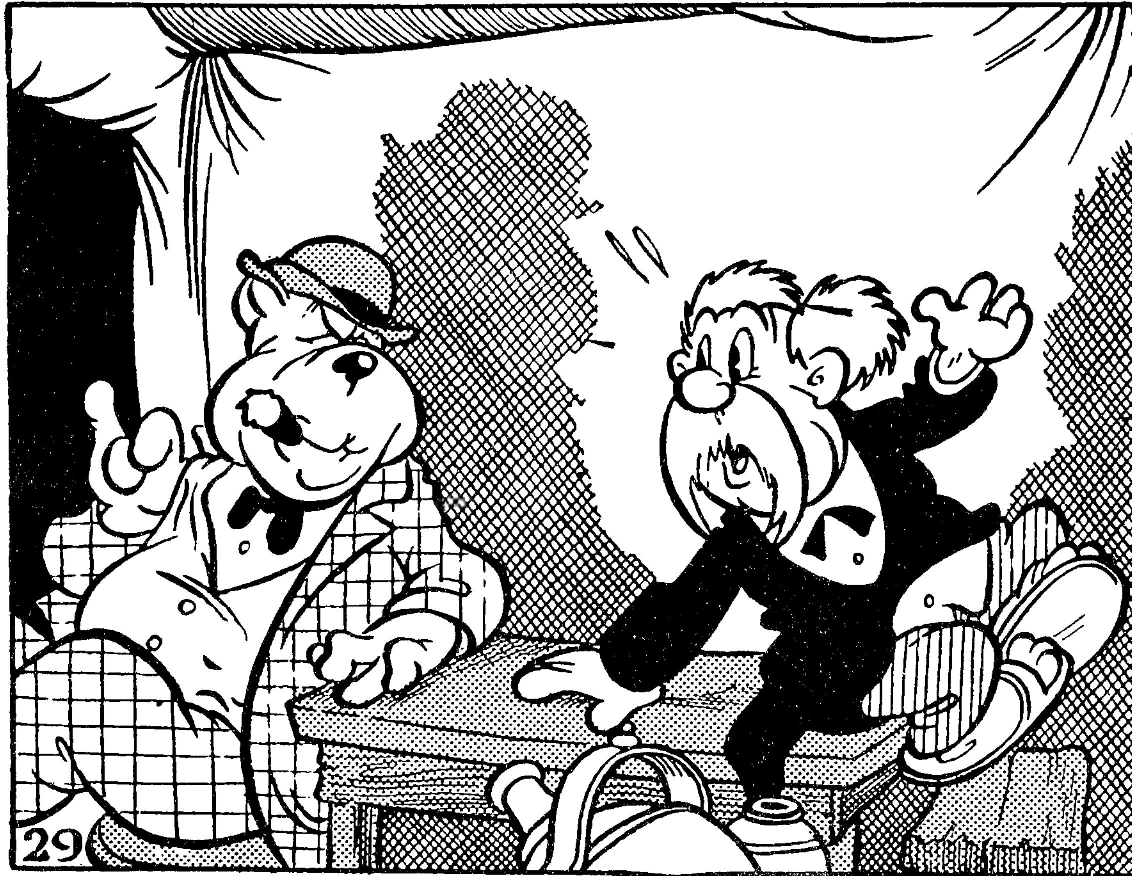
Tom Poes dacht niet lang na. Hij keek vlug om zich heen en toen hij zag, dat iedereen het te druk met zichzelf had om op hem te letten, liet hij zich vlug op zijn knieën zakken en stak zijn hoofd onder het zeildoeken wandje van de tent door.

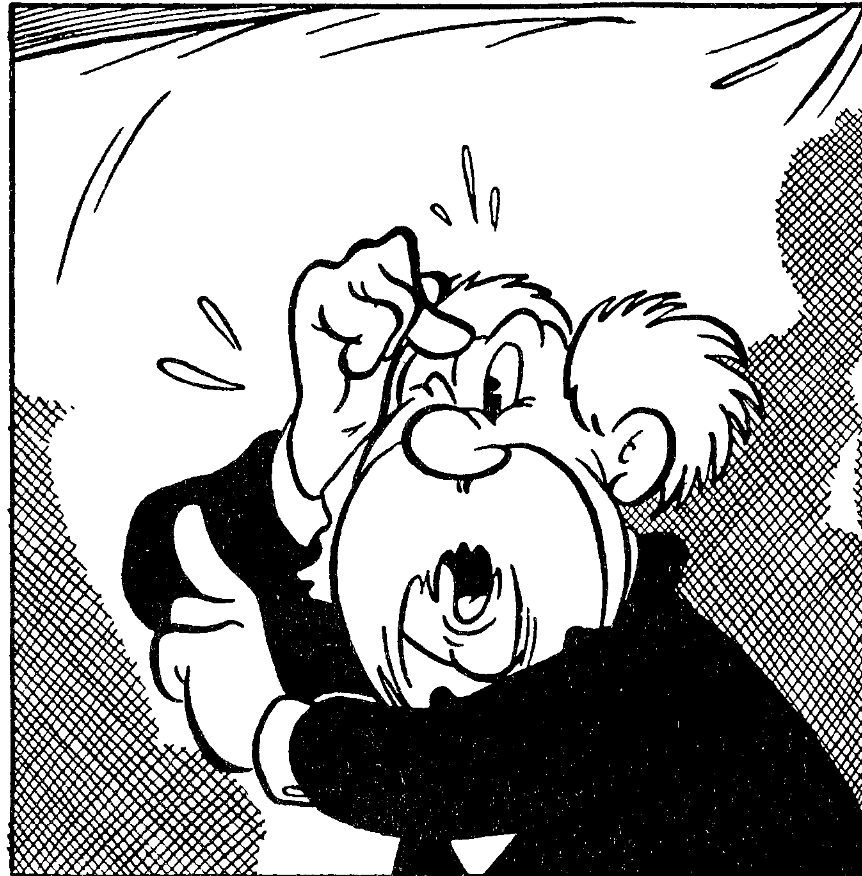
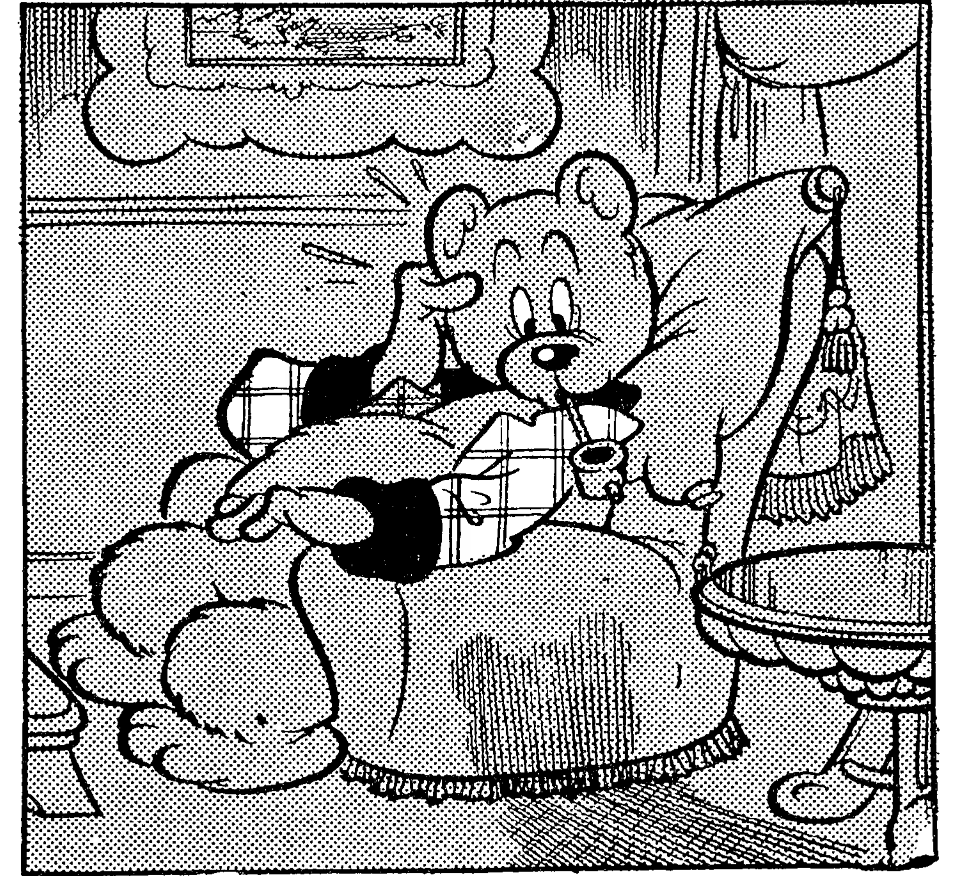
En om zo te zeggen was hij meteen in een duister complot. Het eerste wat hij zag was de wonderdokter, die zich vrolijk huppelend door zijn optrekje bewoog en Bul Super goedkeurend op de rug sloeg.

'Water!' riep hij vrolijk lachend. 'Water! De bron van alle rampen! Zurigheid des maags, oorsuizingen en doofheid, zwarte gal en de rest! Goed zo! Het is gelukt, merk ik!'

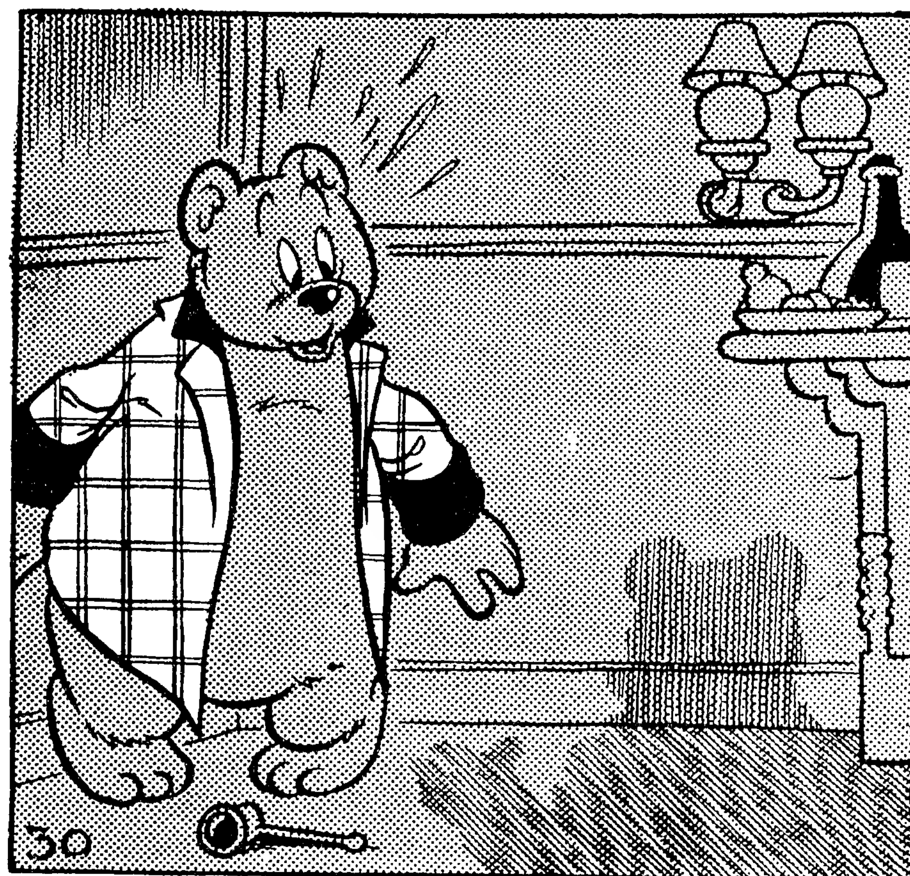
'Ja, het is voor elkaar!' zei Bul Super. 'Een klein kunstje!' voegde hij er bescheiden aan toe. 'Er was maar één man op die watertoren en die heb ik zolang in de kelder opgesloten. En dat goedje, dat je me gegeven hebt, heb ik toen in het water gegooid. Kinderachtig eenvoudig voor iemand van mijn superklasse!'

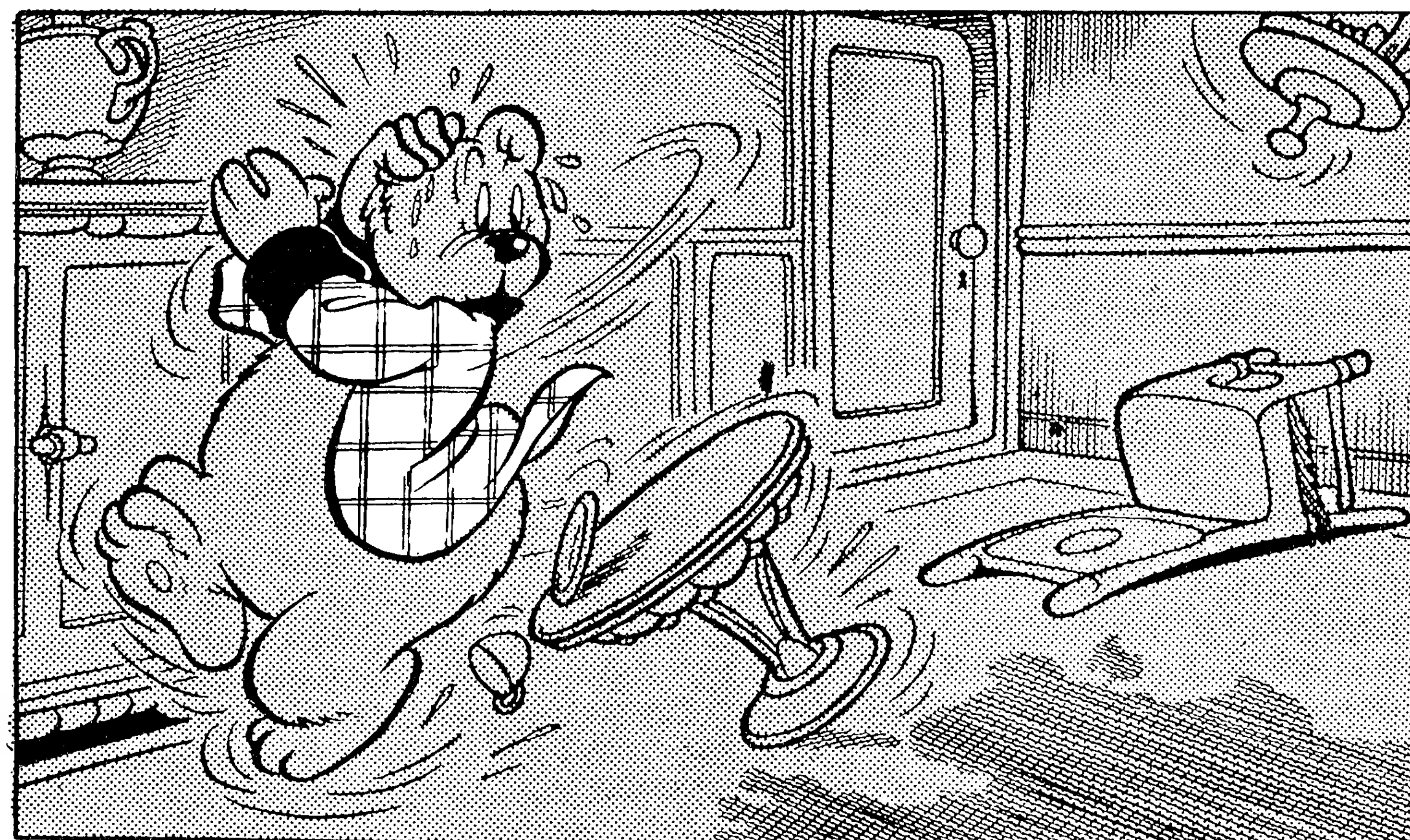
'Bravo, bravo!' zong de geleerde. 'Trek nu vlug je mooie pakje aan, mijn vriend. Wij moeten aan het werk! Hiernaast verdringt zich een dichte menigte die door mij van haar kwalen verlost wil worden! Op!'

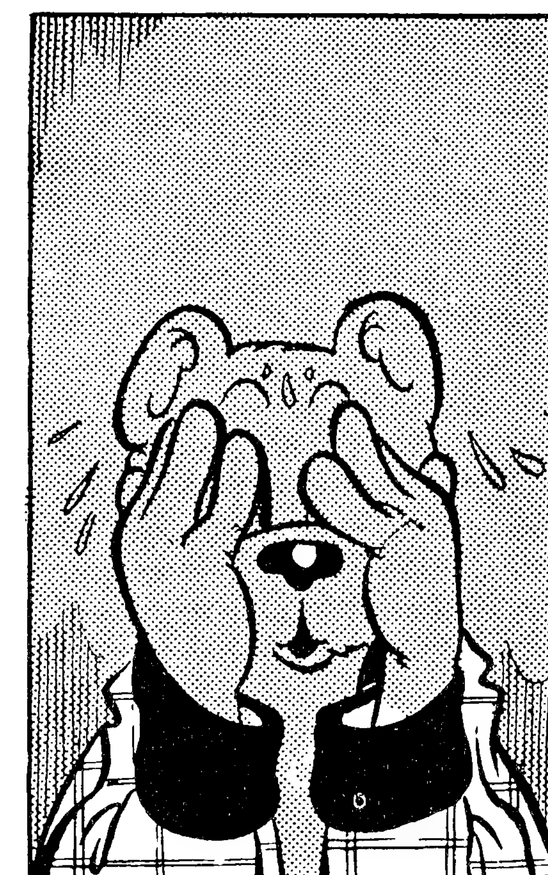

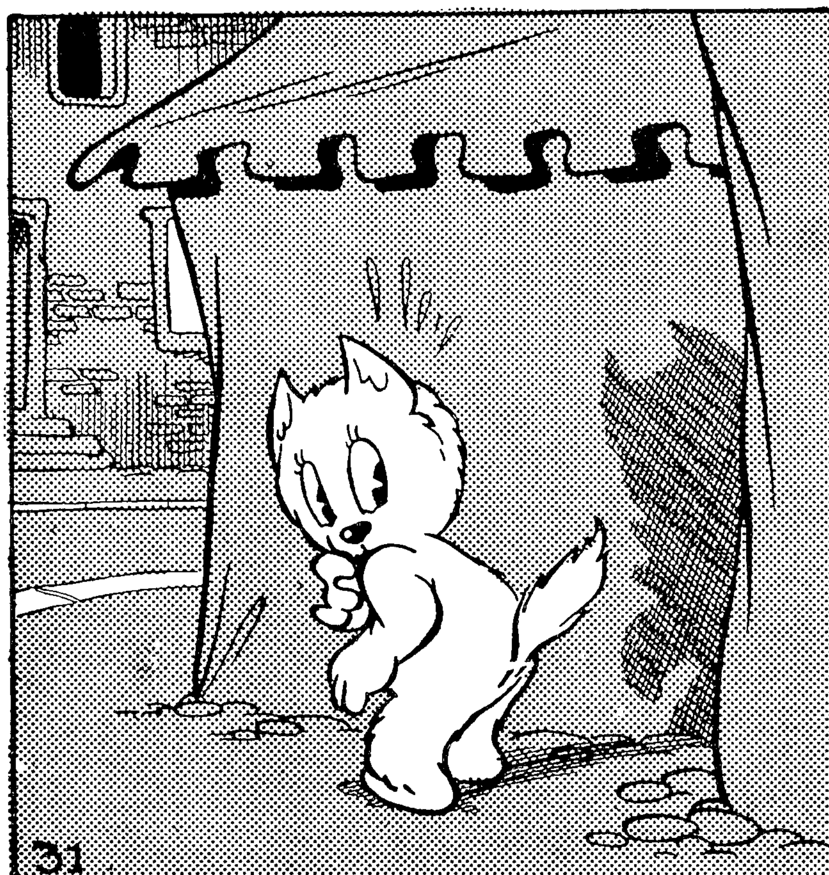
Bul Super ging met een doffe zucht aan een wankel tafeltje zitten, vlak bij de doorgang die naar de grote tent leidde en dat was erg prettig voor Tom Poes, die nu buiten zijn gezichtsveld viel. 'Wel, medicijnmeestertje!' zei Super, 'het was allemaal erg gezellig en zo tot nu toe, maar het wordt toch tijd, dat we zo langzamerhand wat gaan verdienen. En niet om het een of ander, maar ik zie nog niet zo heel erg duidelijk hoe we van een stelletje schaduwen rijk kunnen worden!'
'Ik heb nu geen tijd om u dat alles uit te leggen!' zei de dokter. 'Binnen verdringt zich een schare zieken en lijdenden die op mij wacht. Mijn voortreffelijke preparaten staan gereed en vanavond zullen er vele herstellenden en verheugden van harte zijn. Slechts dit kan ik u zeggen: de eerste schaduwen zijn al op weg hun plicht te doen! Laat de rest aan mijn wetenschap en vernuft over!'
Intussen zat heer Bommel in zalige rust in zijn hotelkamer en smoorde zijn pijp. De schemering viel intussen langzaam en hulde de kamer in het donker.
'Tjonge!' mompelde heer Ollie. 'Ik kan zo langzamerhand mijn gedachten niet meer zien. Laat ik eens licht gaan maken! En dan moet ik toch ook aan eten zien te komen. Ik zou...' Verder dacht hij niet, want toen hij toevallig naast zich keek zag hij op de grond iets bewegen! Het was een donkere, onbestemde vlek, die langzaam naderbij kroop, toen omknikte en tegen zijn stoel begon te klimmen...

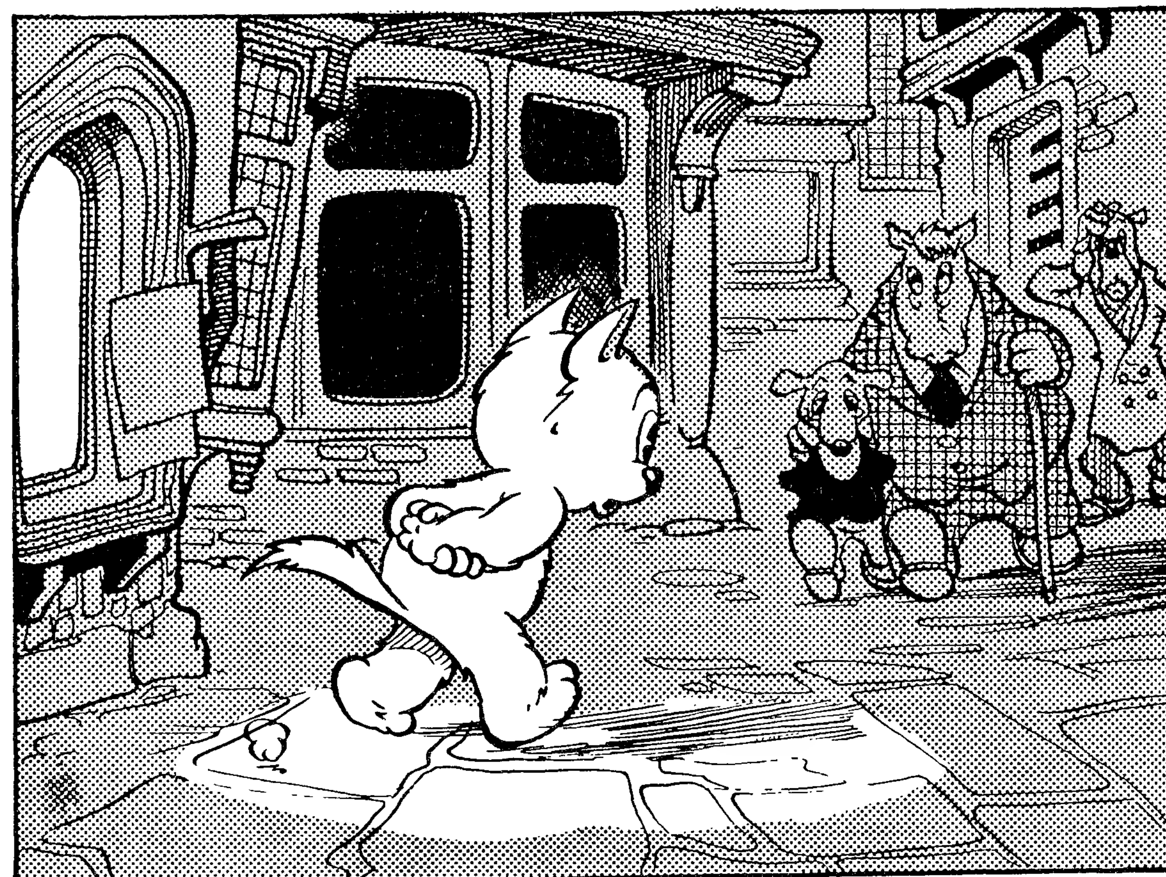
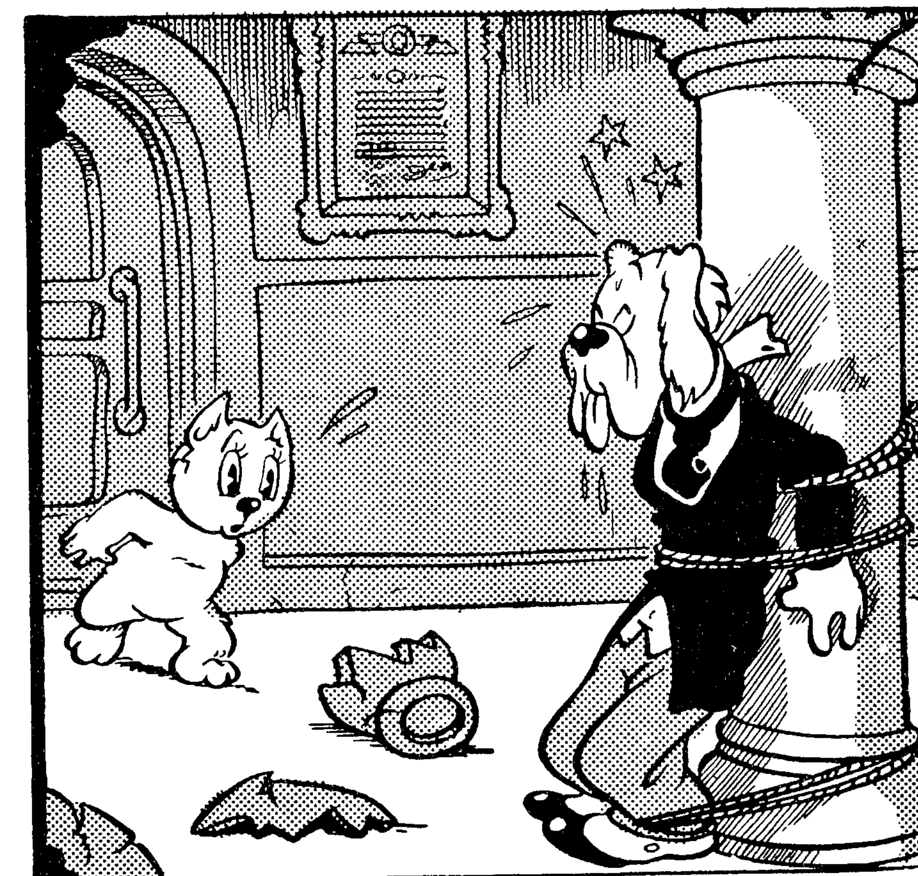

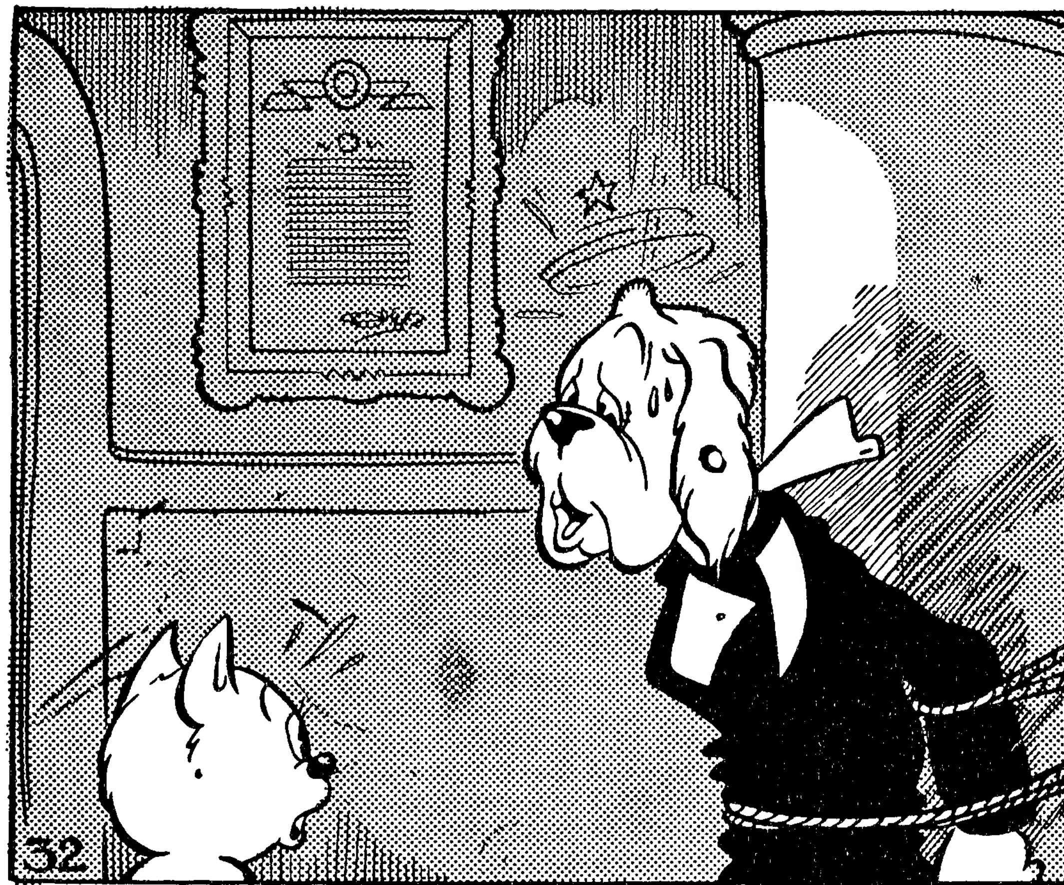

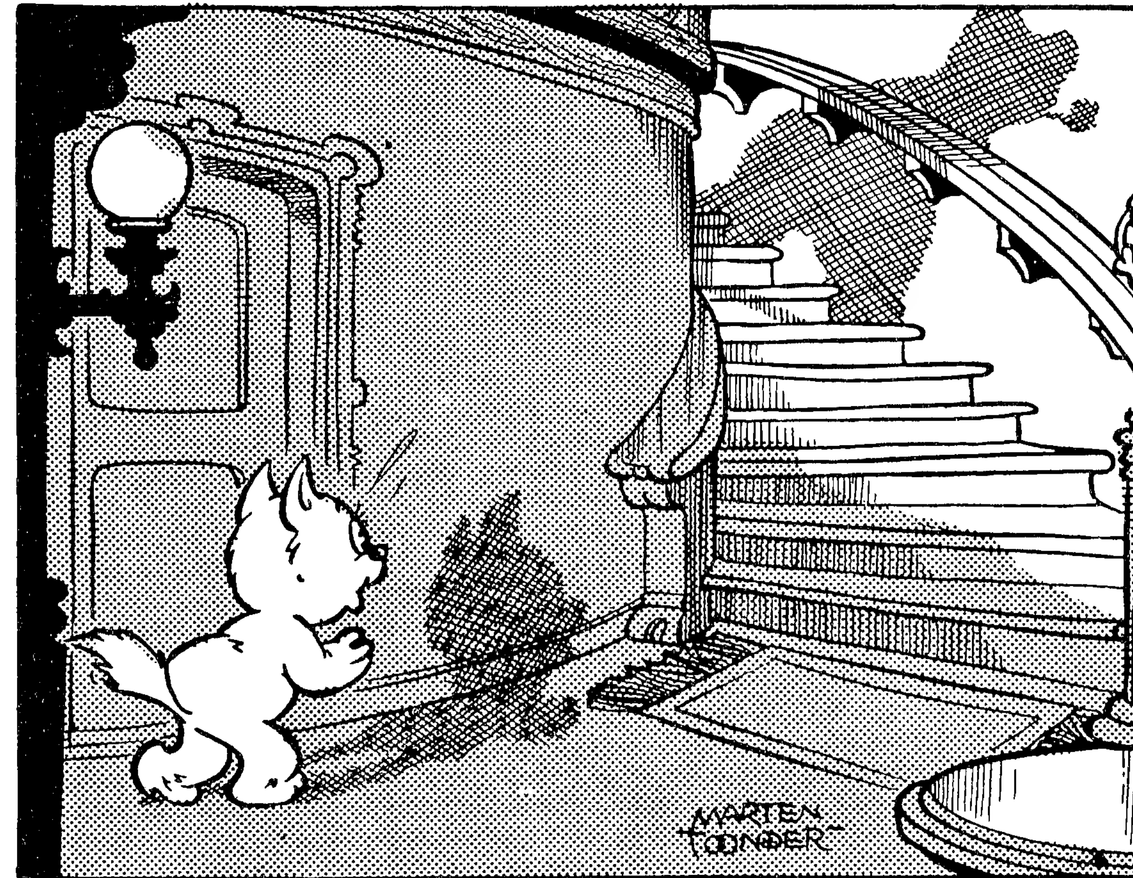
'Stop!' riep heer Ollie. Hij stond zéér snel uit zijn stoel op en begon met enigszins uitpuilende ogen achteruit te lopen. De donkere vlek veranderde van richting en volgde hem oplettend.
'Da's niet gewoon!' mompelde heer Bommel en hij begon flauwtjes te transpireren. 'Wa-wattistat...' vervolgde hij hijgend. 'Het lijkt wel een platvis! Het is een griezel! Ga weg beest! Kssst! Vort!'
Maar de donkere vlek stoorde zich niet aan zijn dreigend en piepend geroep. Zij kroop steeds achter heer Bommel aan en deze kwam tenslotte struikelend in een hoek van de kamer terecht. Daar stond heer Ollie klein, hij kon niet meer voor- of achteruit en hij besloot van manieren te veranderen.
'Laten we eens rustig samen pr-... praten!' sprak hij. 'Hm! Mijn n-naam is Bommel, aangenaam!'
Er kwam echter geen antwoord en de vlek begon rustig tegen de muur op te klimmen.
'Je bent een platterd!' piepte heer Bommel. 'Je hebt geen manieren. Sch-scheer je weg of ik roep de politie!! Je b-bent... Het is mijn eigen schaduw!' gilde heer Bommel opeens op veranderde toon. Hij nam een ontzettende sprong, smakte een stoel tegen de grond, gooide een aardig bijzettafeltje om en probeerde op een kast te klimmen. Toen dat niet vlug genoeg ging sloeg hij beide handen voor zijn gezicht en keek tussen zijn vingers door almaar jammerend, naar de schaduw, die bedaard en met waardigheid naar hem toezwenkte.
'Schaduw!! Politie!!...' snikte heer Bommel, 'Help! Po... polituw!... Schadie!... Oo! Help!!'

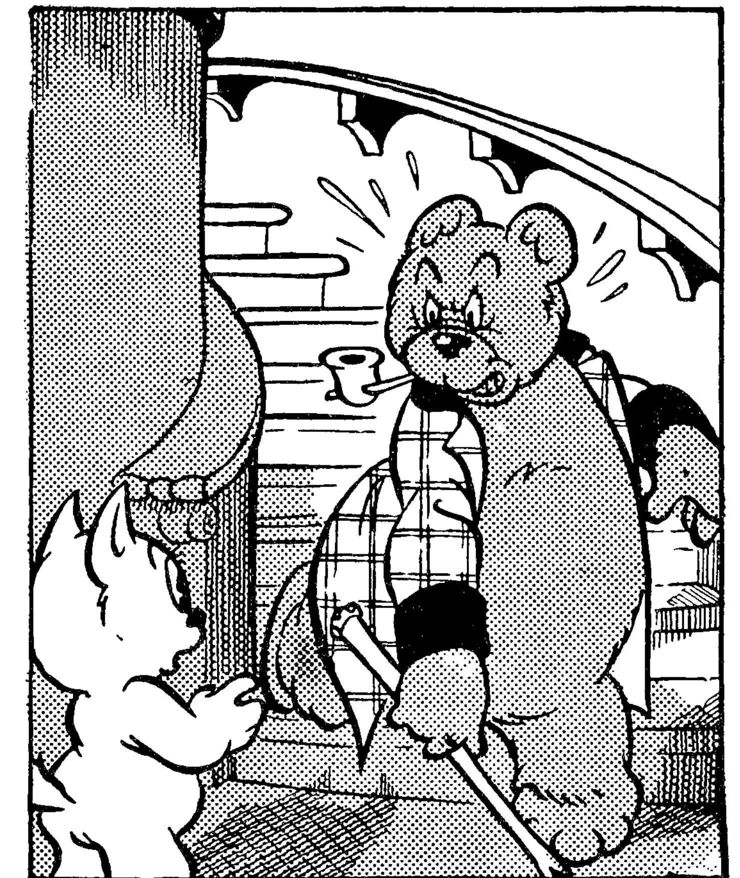

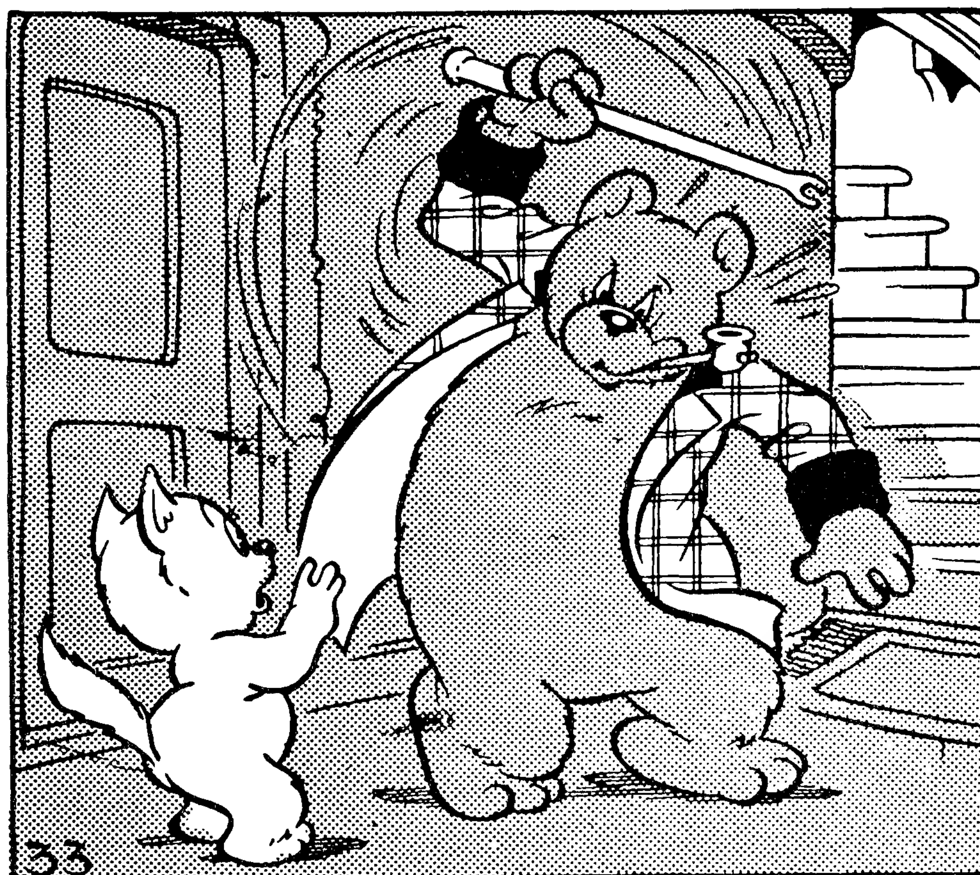
'Dat is dat!' dacht Tom Poes, terwijl hij onder het tentzeil uitkrabbelde en om zich heen keek. 'Super en die dokter werken samen – de één vergiftigt het water zodat iedereen ziek wordt en de ander geneest de zieken dan door ze hun schaduw af te nemen... hm! De vraag is nu maar wat iemand met een schaduw-verzameling wil beginnen! Kom, ik ga naar het hotel, want ik krijg trek. Misschien is daar in de keuken nog wel een hapje!'
Tom Poes draaide zich om en liep dus het plein over. De duisternis was gevallen (de zelfde duisternis die heer Bommel had opgemerkt) en door de donkere straten dwaalden slechts enkele lijders die op zoek waren naar de tent van de wonderdokter om genezen te worden. In het hotel waren de lampen aangestoken. Dat was een feestelijk gezicht! Maar toch was het direct bij het binnen komen al te merken, dat er geen feest in het hotel was. Aan één van de pilaren, die de grote hall versierden, was namelijk de heer-van-de-ontvangst vastgebonden. Zijn keurige boord zat onder zijn oor, zijn hoofd werd door een buil ontsierd en hij zag er uit alsof hij iets onprettigs had meegemaakt. 'Wah... wat.. wattister?' vroeg Tom Poes geschrokken. Wie heeft u zo toegetakeld? Wat is er gebeurd?' De heer opende zijn mond en liet zijn tong een eindje zakken. 'Hik... par... pardon!' antwoordde hij moeilijk. 'Water!' voegde hij er na enig nadenken aan toe. 'Bah! Brrr!'

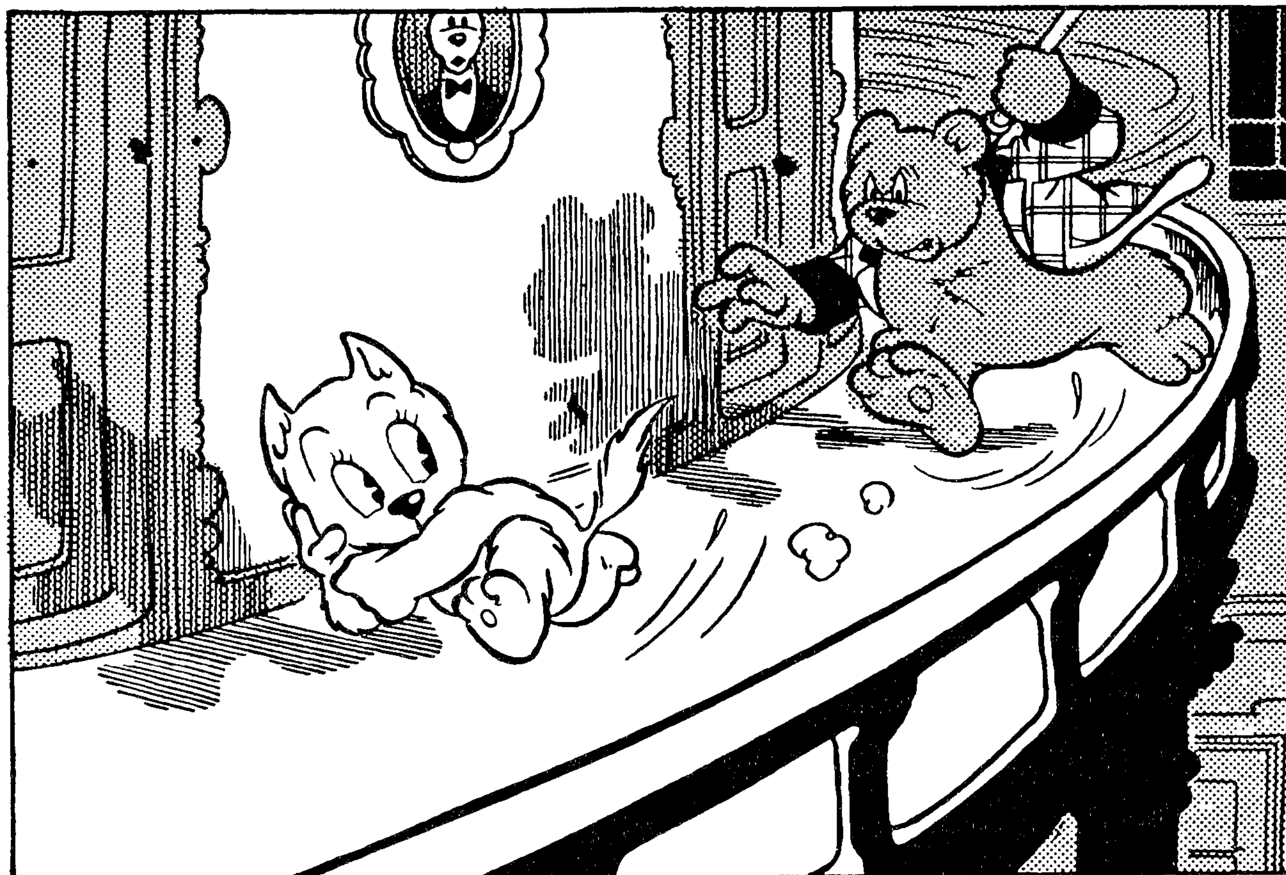
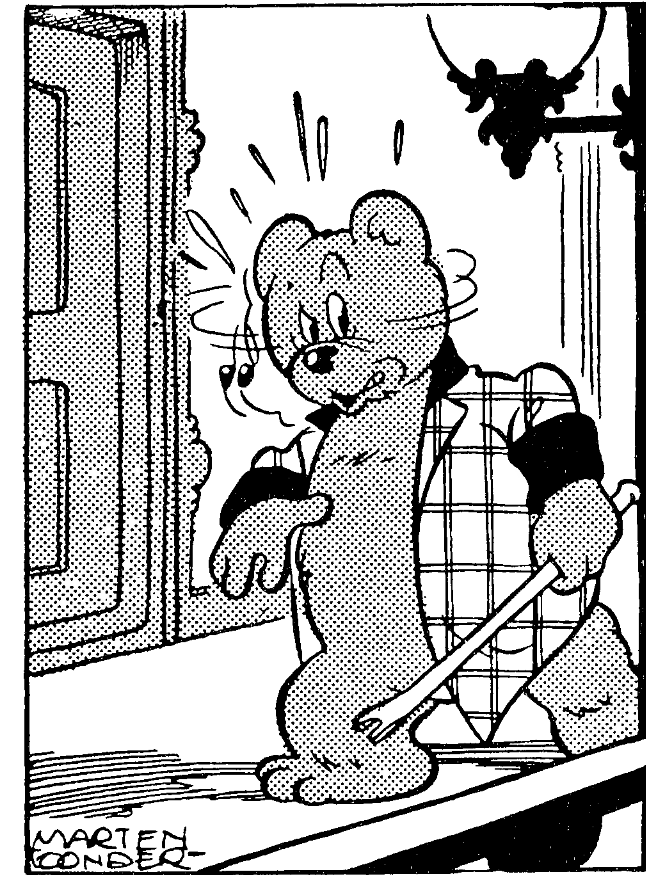

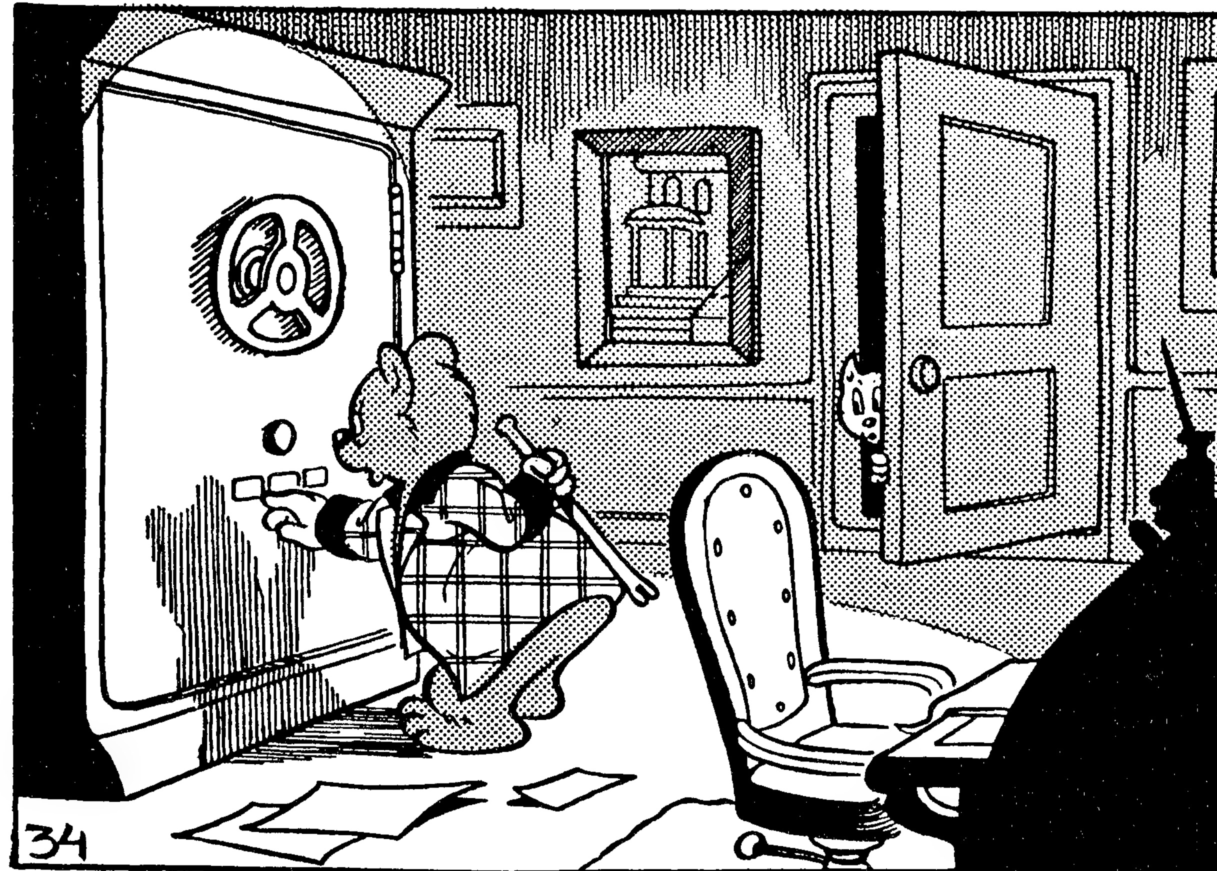

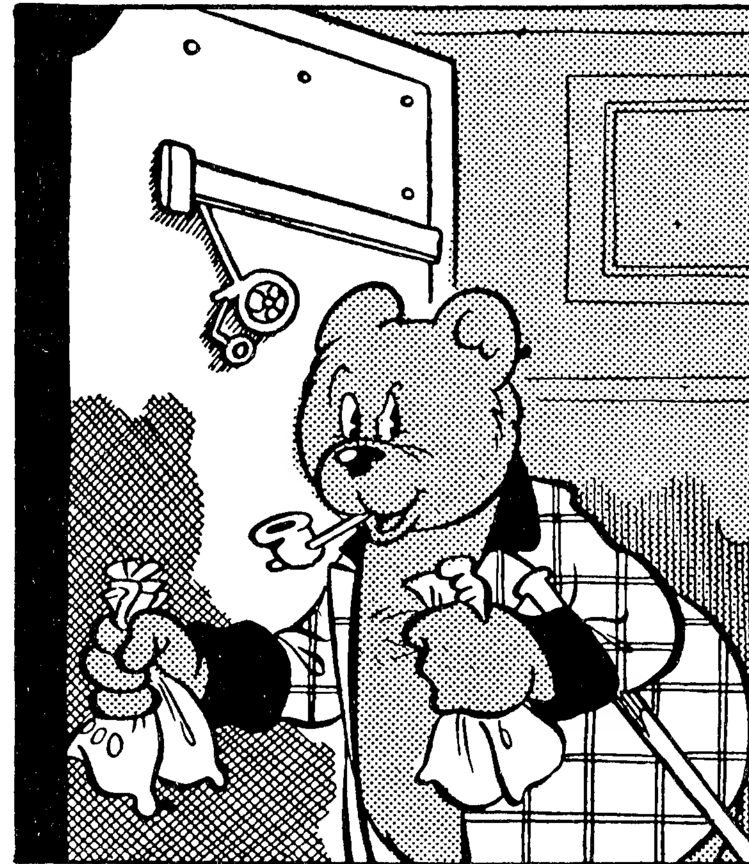
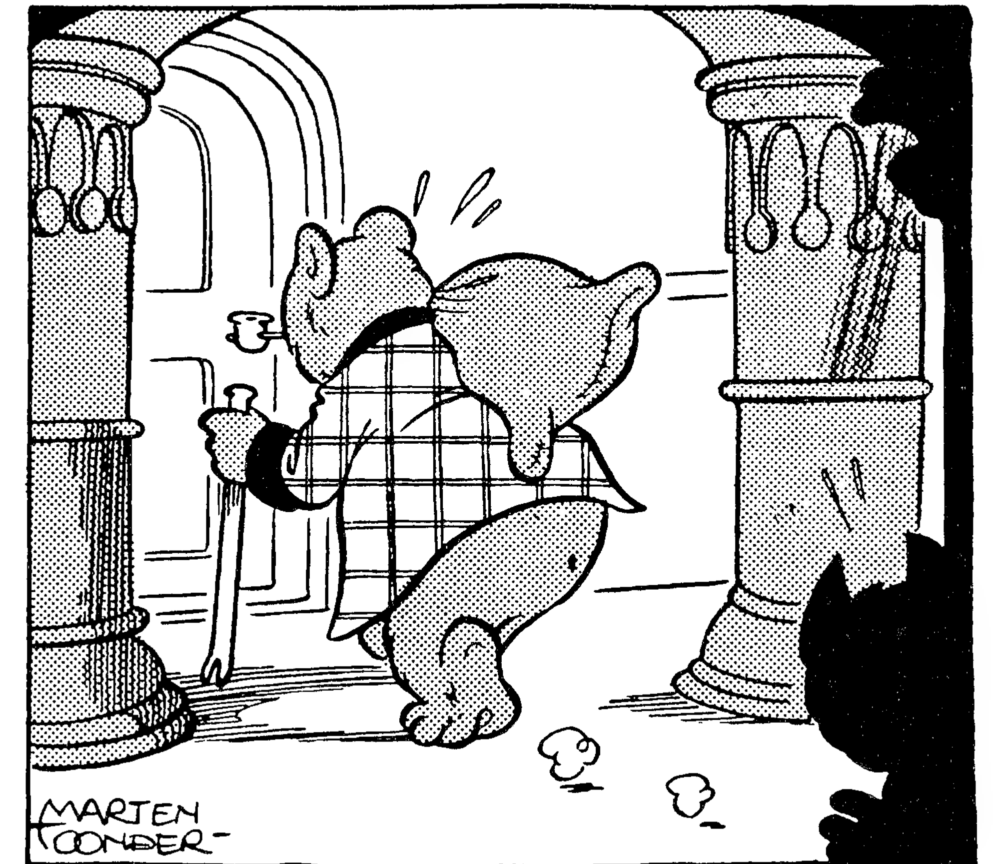
Tom Poes ging vlak voor de vastgebonden heer staan en keek hem flink in de ogen. 'Wat is er gebeurd?' drong hij aan. 'U hebt u zelf toch niet vastgebonden? Het heeft toch niets met uw waterziekte te maken? Zijn er soms inbrekers? Geef dan toch antwoord!' 'Geen inbrr... brr! brekers,' stamelde de heer. 'Gas... gas... gast! Maak los!'
Tom Poes begreep dat de man te ziek was en dat de gebeurtenissen te veel voor hem waren geweest. Hij maakte dus zijn touwen los, liet hem op de grond zakken en besloot toen zelf op onderzoek uit te gaan. Want dat er iets niet in orde was, bleek uit alles.
Nu, hij hoefde niet lang te zoeken. Aan het einde van de gang waarin hij liep was een trap naar boven en op die trap liep iemand die luid stampend naar beneden kwam. 'Heer Bommel!' dacht Tom Poes, die een bekende schaduw op de muur zag. 'Maar... dat kàn niet! Heer Bommel heeft immers geen schaduw! Of zou zijn schaduw zijn terug gekomen?' Tom Poes vergiste zich niet, het was werkelijk heer Ollie met zijn schaduw die de trap afkwam. 'Is uw schaduw er weer?' vroeg Tom Poes vriendelijk. 'Bah! Wàt schaduw!' snauwde heer Bommel kwaadaardig. 'Ga opzij! Zie je niet, dat er een Heer wil passeren? Vort! Maak dat je weg komt, of ik zal je een tik op je schedel geven. Stoor me niet, ik heb het druk.'
Tom Poes liet zijn mond van verbazing openstaan. Hij zag nu pas hoe grimmig heer Bommel er uit zag en hoe vastberaden hij een breekijzer omklemde.
'Hebt u soms die heer in de hall vastgebonden?' vroeg hij. 'Wat is er eigenlijk met u gebeurd?'

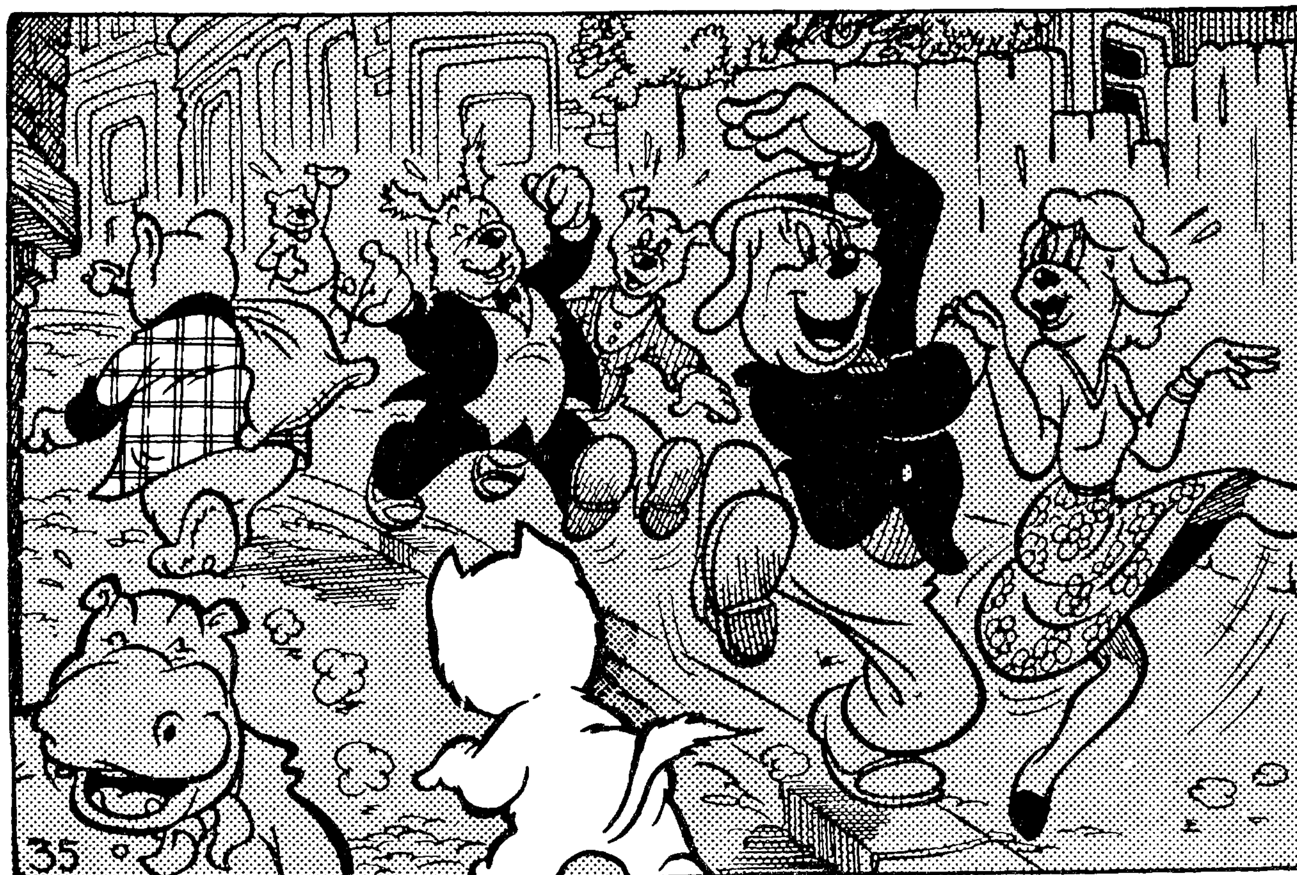

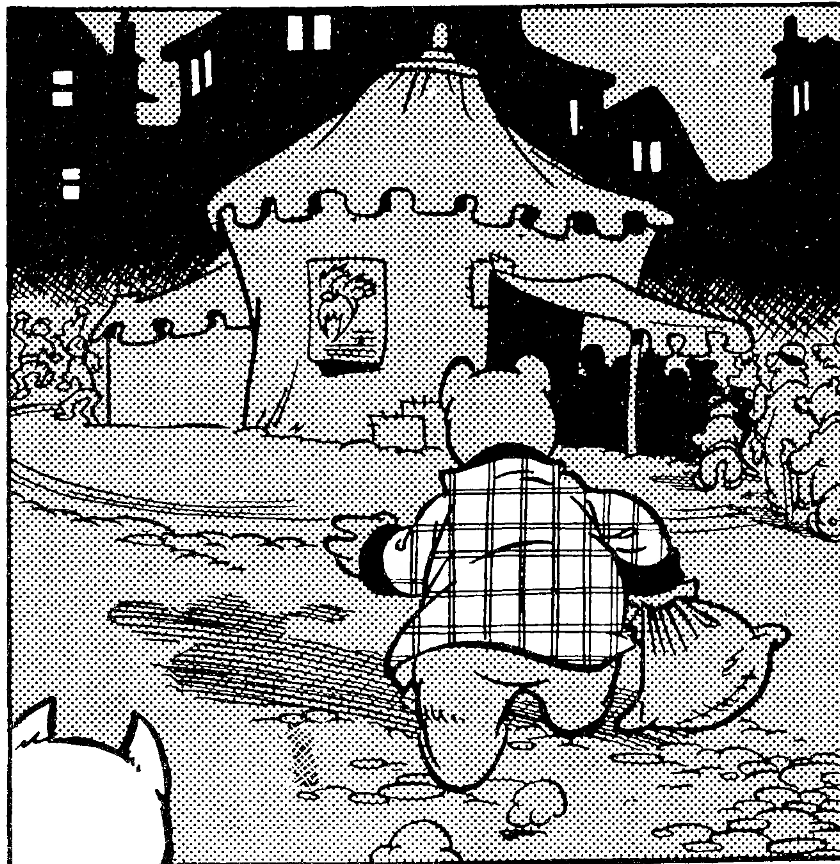
Tom Poes begreep, dat er iets verschrikkelijks met heer Ollie gebeurd was en dat de schaduw die zo onverwacht terug was gekomen daar wel eens iets mee te maken kon hebben.
'Laten we nu eens rustig praten, heer Bommel!' zei Tom Poes sussend. 'We gaan hier gezellig zitten en dan...'
'Hahahahaha!' bulderde heer Bommel. Het was de lach van een boosaardige, bittere Heer en Tom Poes besloot niet langer te wachten. Heer Bommels breekijzer floot op een onprettige manier door de lucht en zijn tanden klapperden onheilspellend, kortom, Tom Poes zette het op een lopen en rende de lange gang door en heer Ollie daverde achter hem aan, luid roepend. 'Sta stil!' riep heer Bommel. 'Stop! zeg ik je! Ik ga jou een lesje geven! Je bent de vervelendste poes die ik ken! Je hindert me! Kom hier, dan zal ik je oude pels eens uitkloppen!' Maar Tom Poes voelde daar niets voor, hij sloeg een hoek om, zag een deur op een kier staan en schoot de kamer daar achter binnen. De deur viel dicht, bom! en weg was hij. 'Huh?' prevelde heer Ollie. 'Waar is tie? Hij liep hier toch? Dat weet ik zeker!' Hij stond aarzelend stil en keek om zich heen. 'Wat was ik eigenlijk aan het doen?' vervolgde hij tot zichzelf. 'Mmmmm... pffff... Bah! Vooruit! Geen gesuf! Aan de slag! Geen grapjes verder, Ollie! De tijd is kort!'
Heer Bommel keerde zich kortbesloten om en ging met veerkrachtige passen terug.

Heer Bommel liep regelrecht naar het kantoortje van de directeur en trad daar binnen. Tom Poes, die hem op een veilige afstand gevolgd was, sloop naderbij en keek nieuwsgierig door een kier, en wat hij toen zag vervulde hem met verbazing. Heer Bommel had het bureau dat in die kamer stond opengebroken, er vele papieren uitgehaald. Eén van die papieren had hij nu in zijn hand en hij studeerde er ingespannen op. Toen trad hij op de brandkast toe en begon aan een knop te draaien. 'Komaan!' riep hij. 'Dat is niet moeilijk! Als men maar weet wat men draaien moet, is er eigenlijk niets aan! Een kind kan het doen, laat staan een heer! Tik! Goed zo, daar gaat-ie-dan!'
De deur van de brandkast draaide open en heer Ollie dook er met een gesmoorde jubelkreet in.
Tom Poes zag hem er even later weer uitkomen met verschillende kleine, rinkelende zakjes in zijn handen. 'Dat is het toppunt!' dacht Tom Poes. 'Heer Ollie is een gewone dief geworden! Dat moet een goed gedresseerde schaduw zijn! Het is verschrikkelijk! En om dan te bedenken, dat deze hele stad op dit ogenblik bezig is om haar schaduw aan die wonderdokter af te staan! Wat moet daar van terecht komen?'
Heer Ollie had intussen de kleine zakjes in één grote gedaan, die slingerde hij over zijn rug en liep schommelend en vals zingend de deur uit, naar de uitgang toe. Tom Poes volgde hem op een veilige afstand.

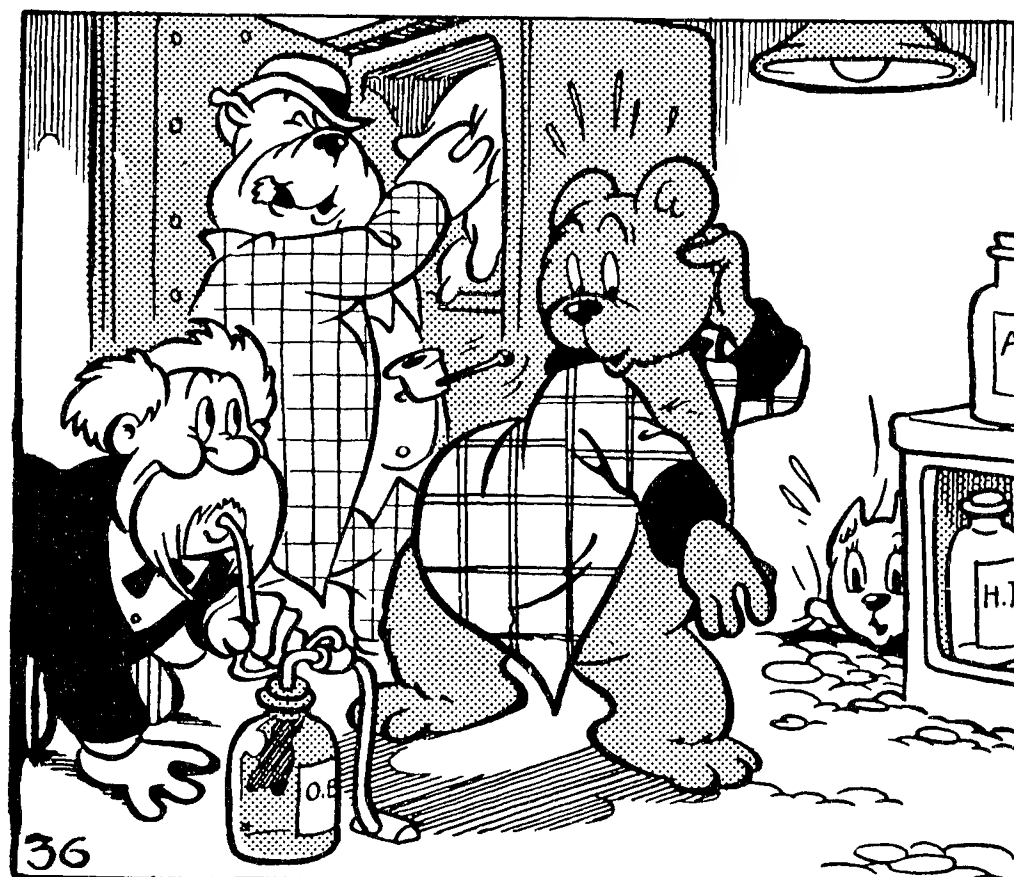
Heer Bommel liep met grote passen het hotel uit en Tom Poes volgde hem op een afstand. Op straat begon het nu rumoeriger te worden. Zingende burgers liepen huppelend langs de huizen of dansten uitgelaten over de rijweg. Overal klonk geroep en gejoel, gefluit en geschreeuw en Tom Poes had moeite om zich voor te stellen, dat dit de zelfde stad was die een paar uren geleden vervuld was met stilte en gehik. Hij merkte op, dat heer Ollie regelrecht naar het marktplein ging en in de tent van de wonderdokter verdween zonder netjes in de rij van wachtenden te gaan staan, zoals dat toch behoort.

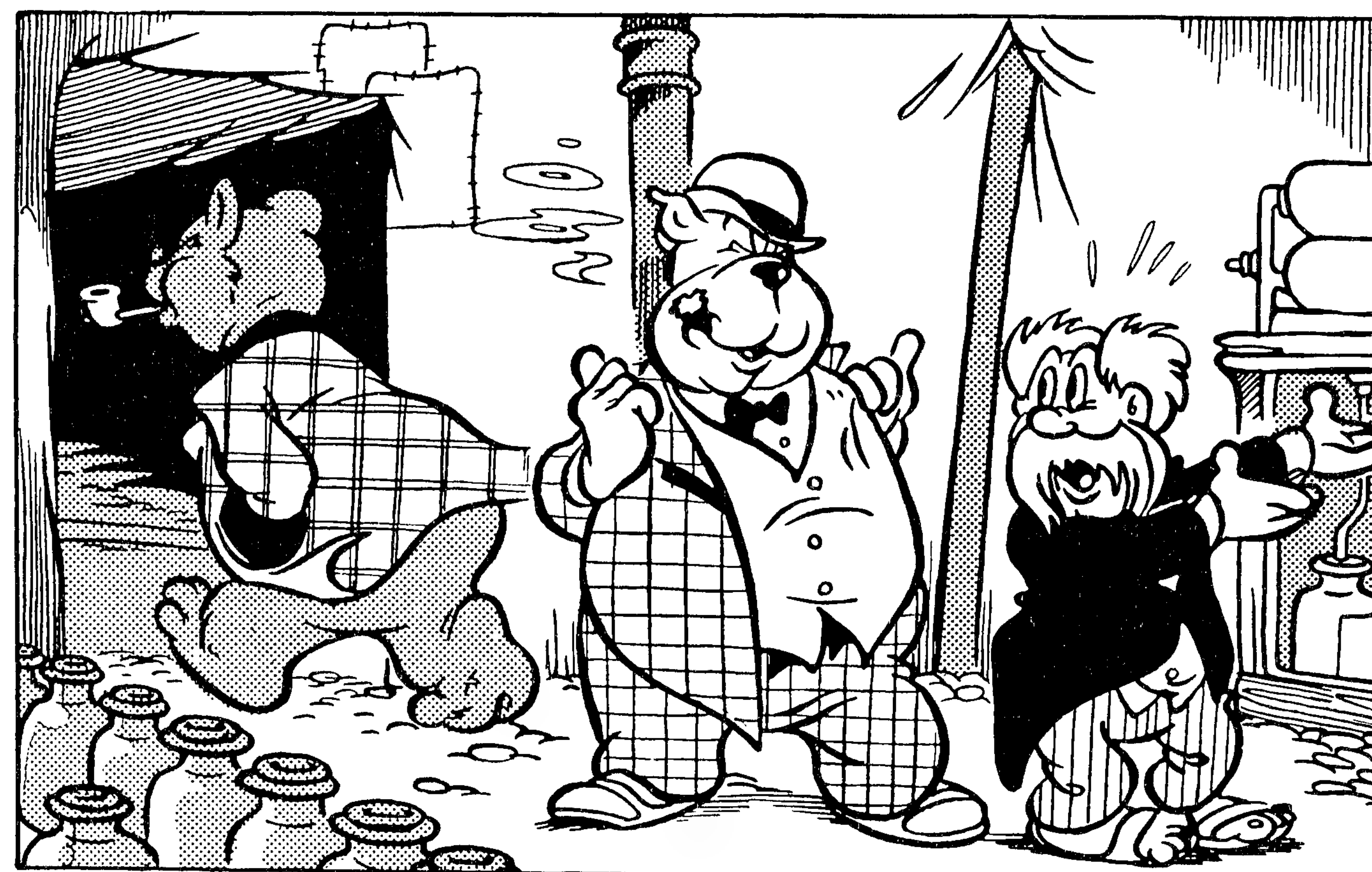
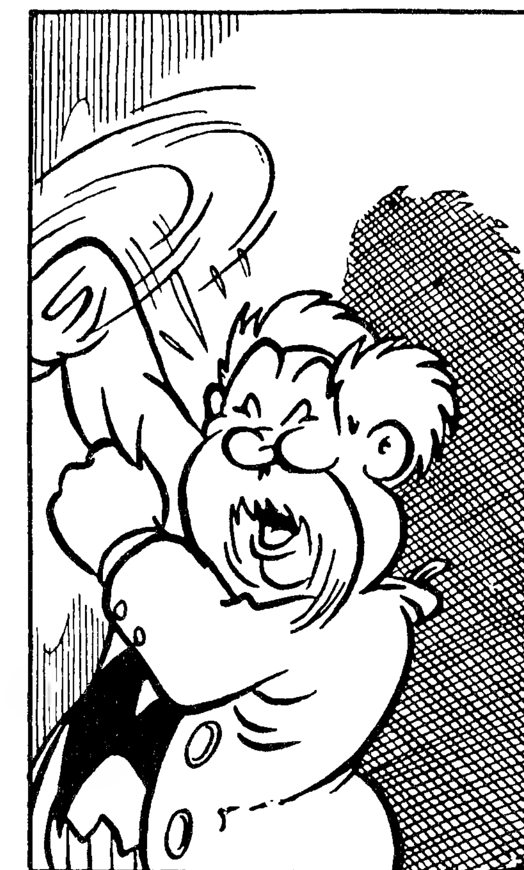
'Wel,' dacht Tom Poes, 'ik zal mijn plaatsje van vanmorgen opzoeken en mijn hoofd weer onder het tentzeil doorsteken. Als ze me niet in de gaten krijgen, heb ik daar de meeste kans om iets te weten te komen.'

Zo gedacht, zo gedaan. Het hoofd van Tom Poes verscheen weer in het uitbouwtje van de tent, vlak naast de voeten van heer Ollie die net op dat moment zijn zak met geld aan Bul Super overreikte. 'Wel, wel!' zei Super, 'dat is mooi werk, Bommel! Is dat de hele kas van het hotel? Knap hoor! Ik zal het goed opbergen! Hoe voel je je nu?'

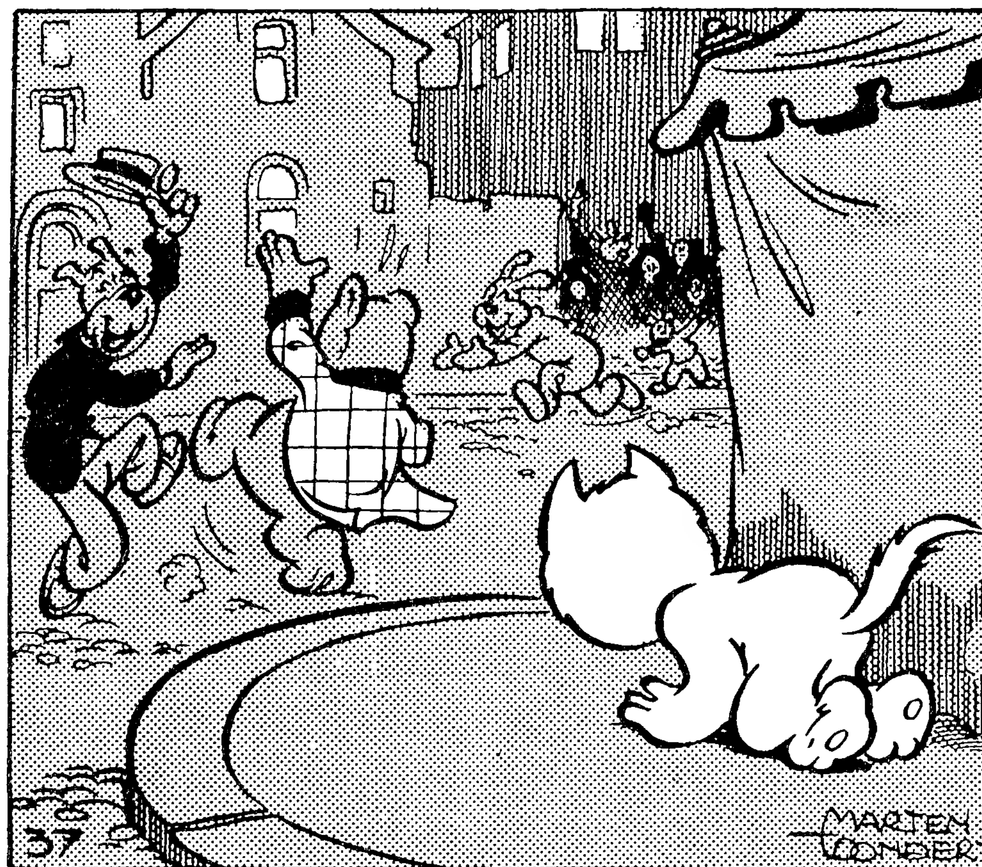
'Bah!' zei heer Bommel. 'Beroerd! Ik voel me niet zoals een heer zich voelen moet! Zenuwachtig en stelerig! Maar wat heb ik eigenlijk met jou te maken? Jij bent toch die schavuit, die Bul Super?'

'Stil maar, stil maar!' suste Super. 'Ik zal de dokter even halen!'

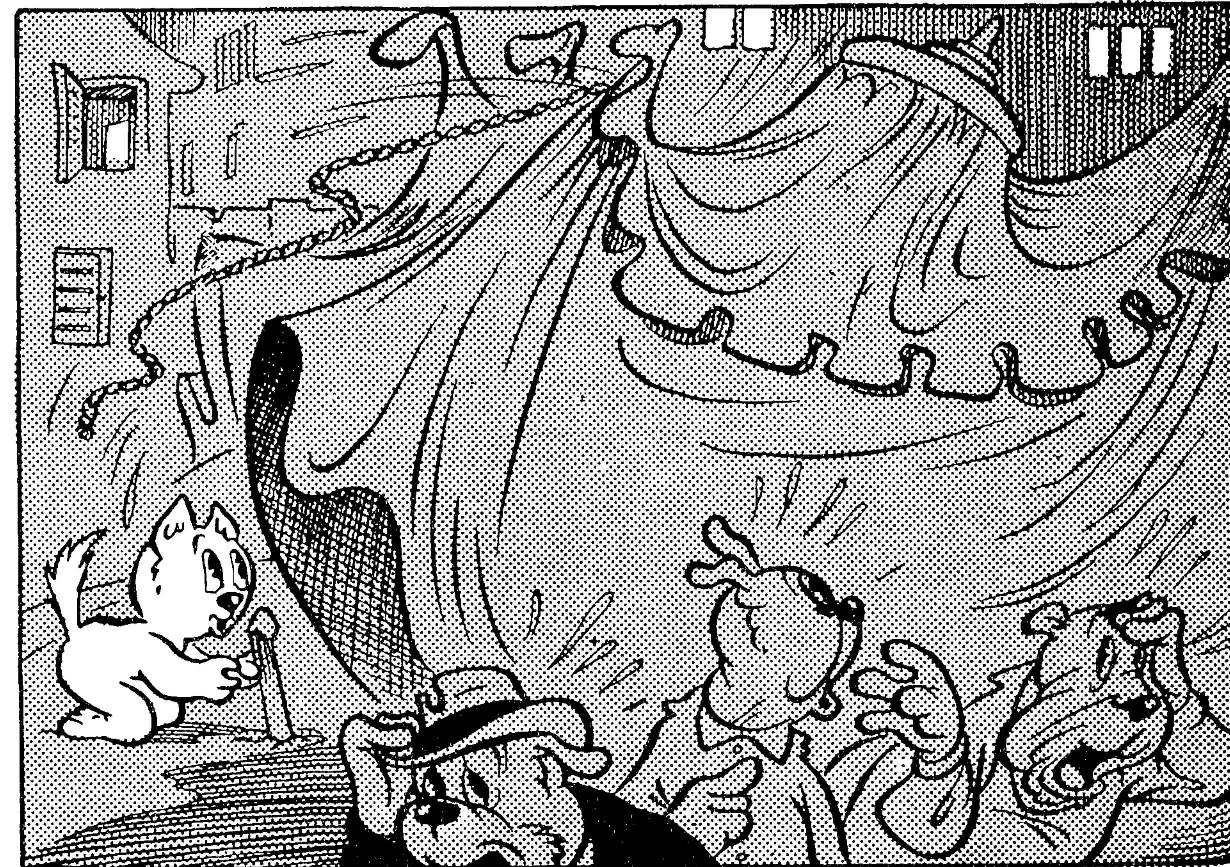

De wonderdokter liet zijn patiënten in de steek en kwam vrolijk aangestapt met een flesje in zijn hand.
'Eén ogenblikje!' sprak hij. 'Ik zal u van die onprettige gevoelens verlossen! De oorzaak van uw zenuwachtigheid uwe kloppende aders en uw diefachtigheid ligt in de kwade dampen die uit uwe schaduw opstijgen! Gaat u even onder deze lamp staan... even stil! Juist! Eén ogenblikje!' Tom Poes zag met verbazing dat de geleerde man een klein apparaatje aan de fles verbond en begon te zuigen. En naarmate hij zoog verdween de schaduw in het toestelletje en gleed in de fles.
''t Is deksels knap!' zei Super die intussen de zak met geld in een kast borg. 'Je moet er maar op komen!'
'Zo is het!' gaf de dokter toe. 'Het is maar een weet! Dit was alles, mijnheer. Voelt u zich nu niet beter?'
'Dat zou ik denken!' zei heer Ollie. Hij stak zijn pijp op en snelde de tent uit langs de rij wachtende zieken.
'Voor vandaag heb ik genoeg gedaan!' zei de dokter tevreden. 'Negenhonderdvijfenveertig flessen met schaduwen sieren de wanden. Morgen zullen we deze schaduwen door de mangel halen en naar hun eigenaars terugsturen. En dan zult u eens zien, wat voor buit we morgen binnen halen, vriend Super. Het is niet te geloven welk een invloed de schaduw op het levende wezen heeft! Laat staan een gemangelde schaduw! De kwade dampen die zo'n schaduw ontwikkelt zijn eenvoudig verbluffend! Zij maken van de eerlijkste en rijkste heer een dief. En het grappige is, dat ze altijd weer naar hun fles terugkeren! Maar nu genoeg gepraat – ik ga die zieke lieden naar huis terug sturen. Morgen kunnen ze terug komen!'

Heer Bommel was blij van zin de straat opgesneld en danste daar nu rond met onbekende voorbijgangers. 'Eindelijk eens pret!' riep hij. 'Nu kan ik eens vrolijk zijn, zoals een heer zonder schaduw betaamt. Ha! Geen schaduw, geen zeurende Tom Poes! Niets dan aardige, begrijpende lieden van stand om me heen! Aangenaam gezang, vriendelijk gefluit, jolig gescherts en niets dan opgeruimde gezichten!'

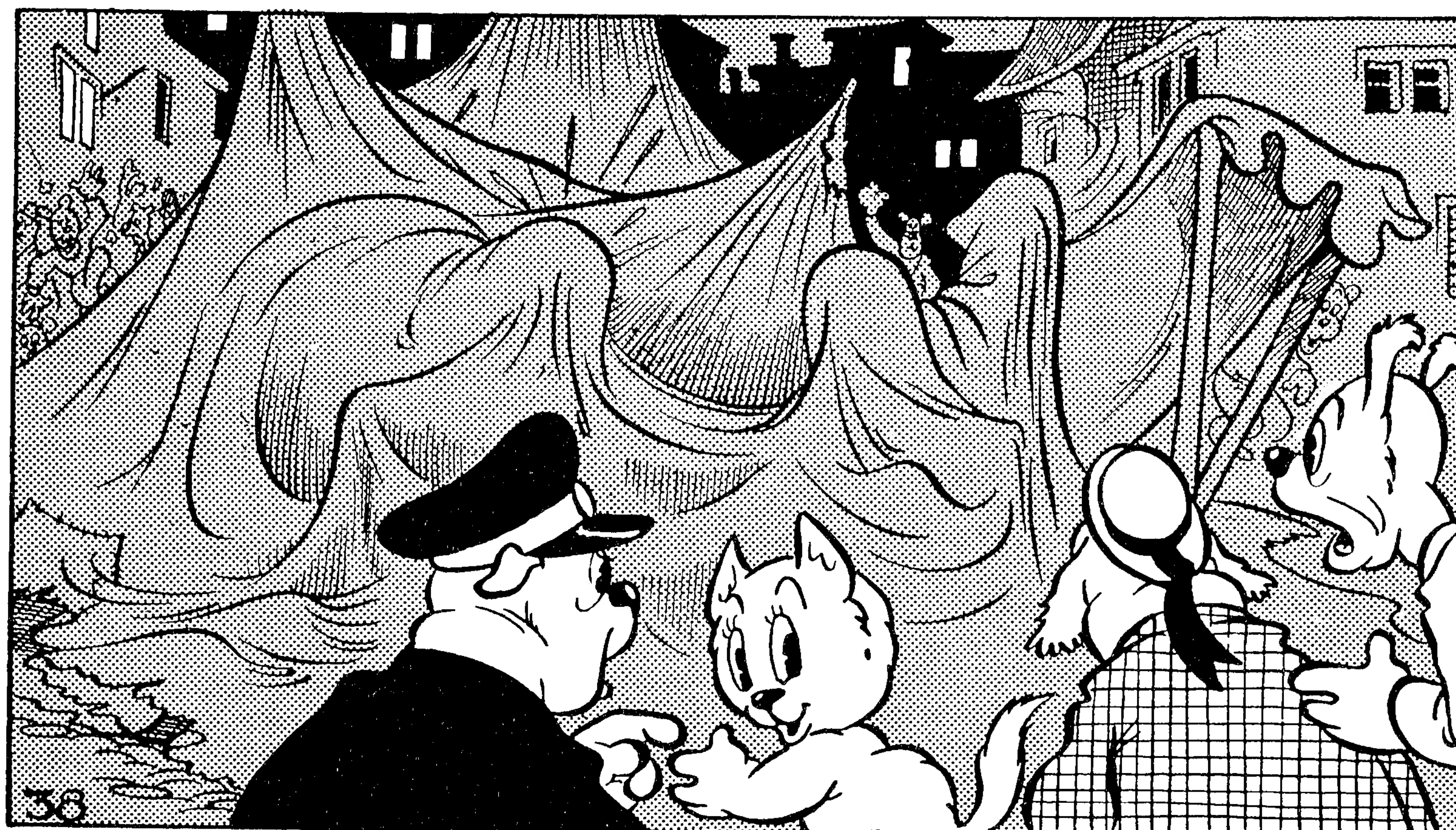
Tom Poes keek hem na, zoals hij over het marktplein weg huppelde, en voelde zich gedrukt.

'Allemaal flessen met schaduwen in die tent!' mompelde hij. 'En verder een stad vol zieken en lieden die alleen maar aan pret denken, omdat ze hun schaduw kwijt zijn! En morgen zal die dokter... Ik mag er niet aan denken! Dit wordt een stad vol misdadigers, bestuurd door Bul Super en die kwakzalver!'

Zorgelijk liep Tom Poes om de tent heen en toen zag hij opeens een piketpaaltje, waaraan een van de koorden, die de tentpalen omhoog hielden, vastgemaakt was.

'Daar is de oplossing!' dacht Tom Poes. 'Gelukkig dat ik niet van water houd! Nu kan ik tenminste zien wat mij te doen staat, terwijl ik anders net zo ziek of net zo raar was als de rest!'

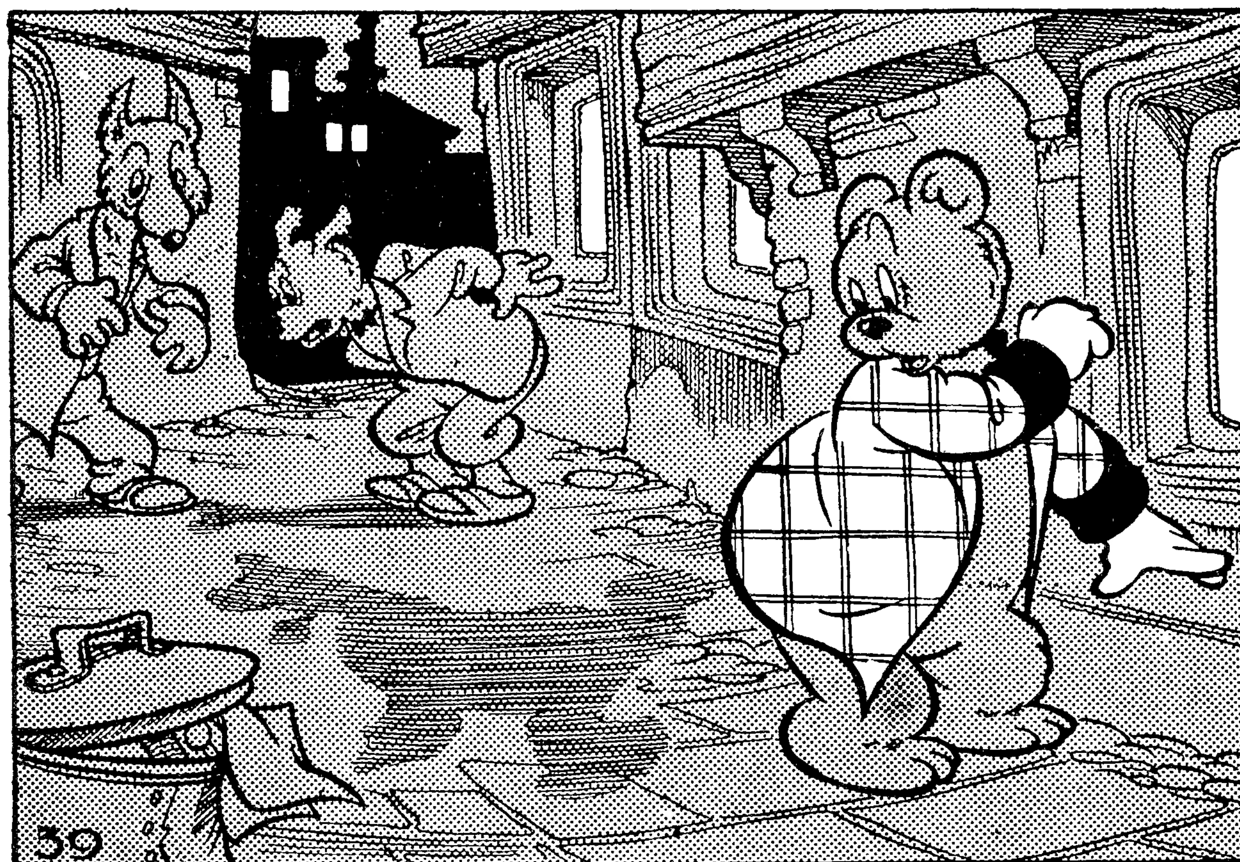
En kortbesloten maakte hij de knopen los van het touw. Even bleef de tent wankelend staan. Maar toen een klein avondbriesje er zachtjes tegen aan blies zakte het hele geval klapperend en dreunend in elkaar. Voorbijgangers gilden, flessen rinkelden, kasten vielen om en onder het tentzeil riep een rauwe stem lelijke woorden...

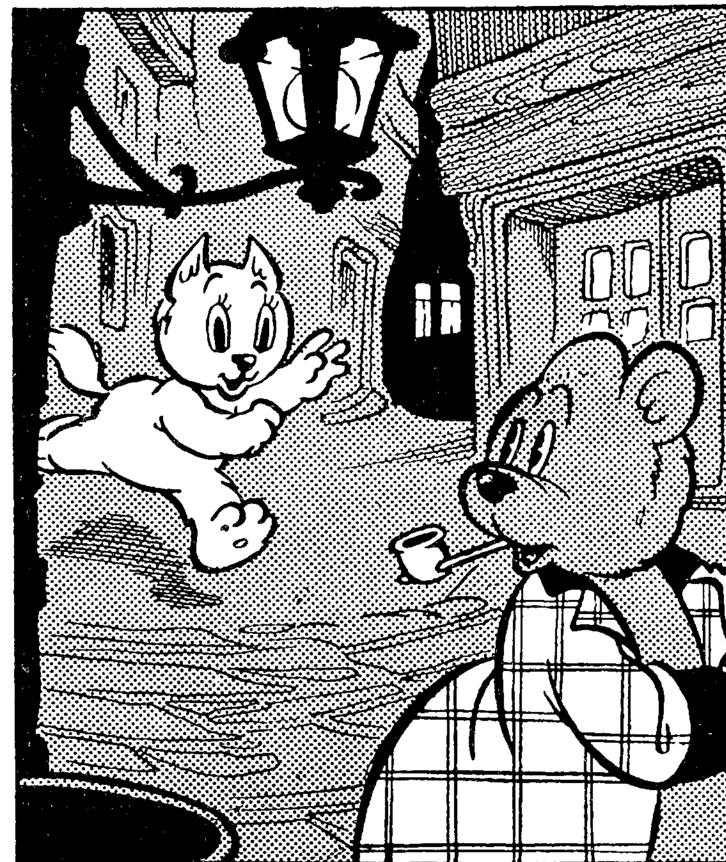

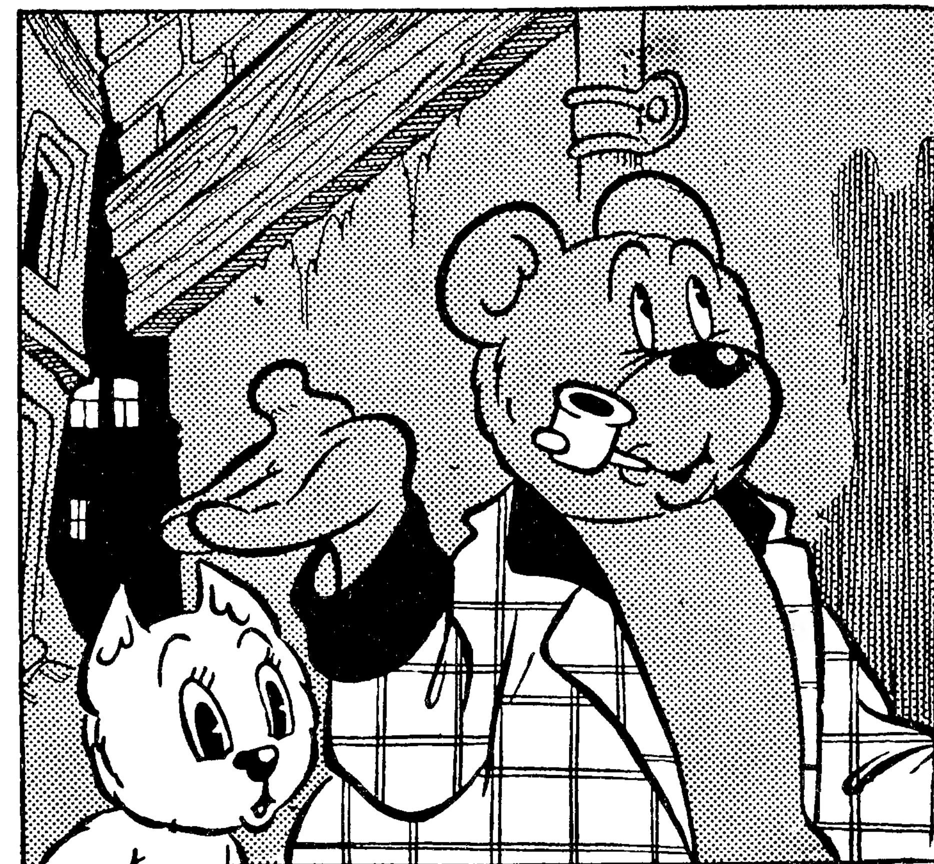

Ja, de hele tent was ingestort en de vrolijke menigte, die er al die tijd omheen had gehuppeld, schrok verschrikkelijk, maar dat duurde maar eventjes. Zoals men kan weten is de man zonder schaduw een man zonder zorgen en al heel gauw hoorde men dan ook hier en daar weer gezang opklinken – eerst nog wat aarzelend maar al spoedig weer uit volle borst. Alleen een plichtsgetrouwe agent, die net van zijn ziekte was genezen, meende gezien te hebben, dat Tom Poes het touw had losgemaakt en hij deed zijn best om streng te zijn. Maar toen Tom Poes hem had gewezen op de algemene vrolijkheid en hem had aangeraden om ook een dansje te doen mengde hij zich zonder veel tegenwerpingen huppelend onder de menigte en verdween uit het gezicht.
Tom Poes liep een poosje zoekend om de tent heen en al heel gauw vond hij wat hij zocht. Dat was de plek waar de flessen met schaduwen hadden gestaan. En er gebeurde wat hij verwacht had. Onder het tentzeil vandaan kwam de ene schaduw na de andere gekropen; stil, zwijgend en sierlijk glijdend over de straat.
Heer Bommel was intussen de stad ingetrokken en hij gaf zich ten volle over aan zijn vrolijkheid. Luid zingend liep hij straat in straat uit zonder te merken, dat het langzamerhand stil werd om hem heen...

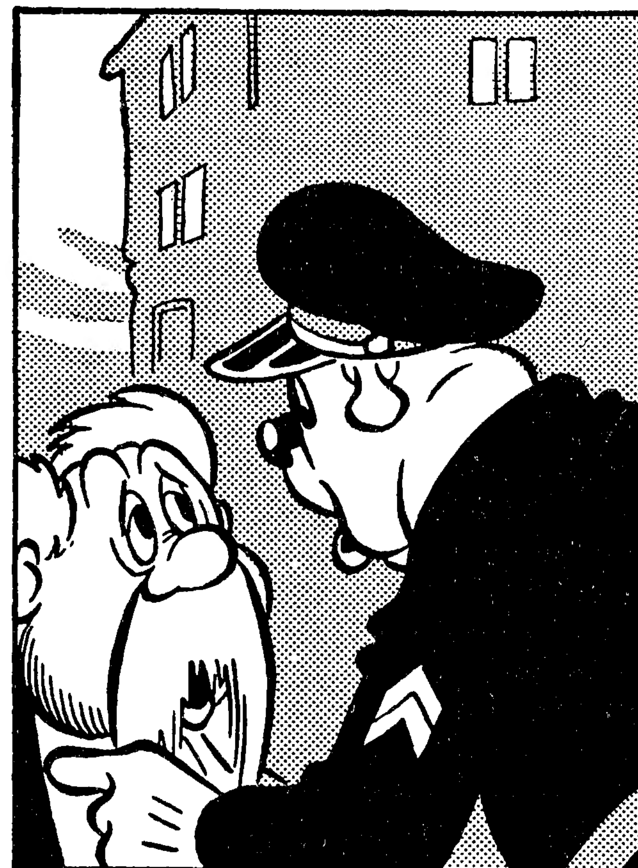

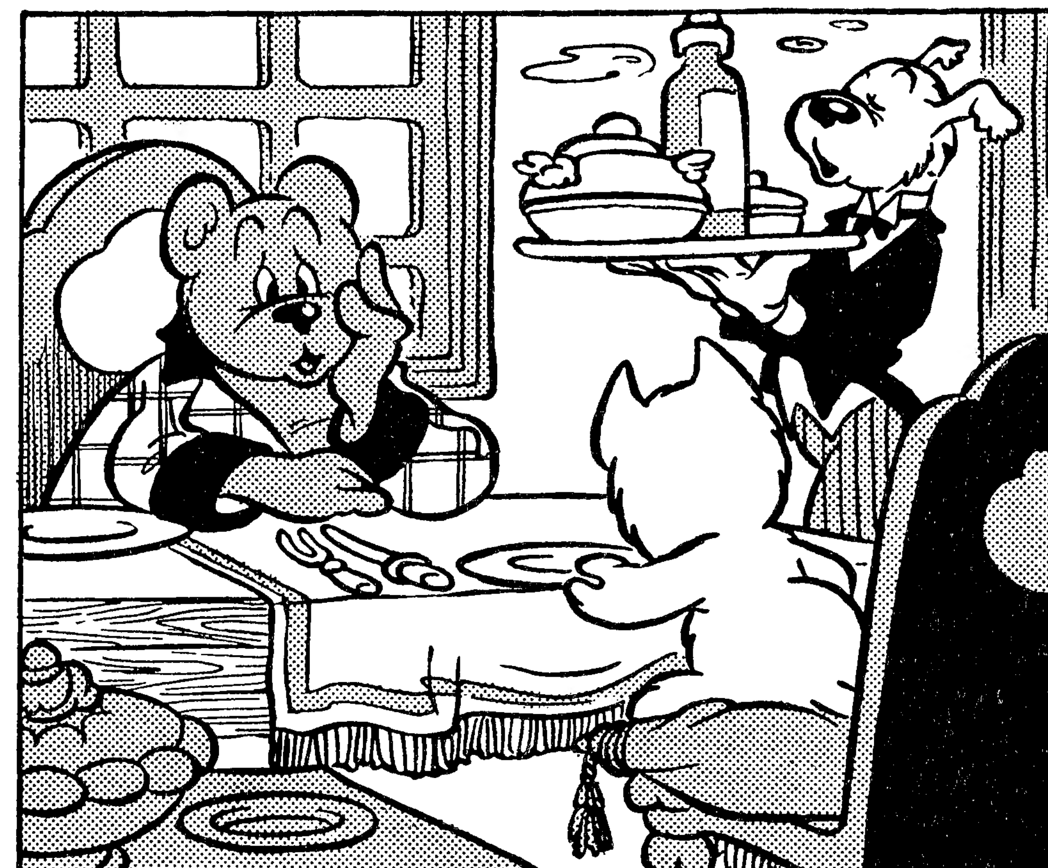

Maar opeeens, in een stil straatje, werd heer Bommel opgeschrikt door de uitroepen van een paar voorbijgangers. En toen hij omkeek zag hij, dat die met uitpuilende ogen naar hun schaduw stonden te staren.
'Onzin!' mompelde heer Ollie. 'Wat heb ik met de zorgen van die lui te maken? Een Heer leeft zijn eigen leven uit!' En hij wilde net een luid en vrolijk lied aanheffen toen hij zijn eigen schaduw op een drafje zag naderen. En zonder meer voegde de zwarte verschijning zich aan zijn voetzolen, precies zoals dat hoort. Op hetzelfde moment voelde heer Bommel, dat de zorgen van alle-dag weer over hem kwamen. Hij merkte, dat hij honger had, hij herinnerde zich met schrik, dat hij de kas van het hotel gestolen had en hij vroeg zich met zorg af hoe het met de burgers van Rommeldam zou zijn.
Zo vond Tom Poes hem even later. 'Het is in orde, heer Bommel!' riep Tom Poes. 'Ik heb de tent laten vallen – toen zijn de flessen stuk gevallen en de schaduwen zijn ontsnapt voordat die dokter ze had kunnen mangelen! Nu is alles weer gewoon! En morgen komen de dokters uit de hoofdstad om de zieken weer te genezen – en ik heb de politie opgebeld om het geld van het hotel uit die tent te gaan halen en ik...'
'Heb jij dat allemaal gedaan?' onderbrak heer Bommel koeltjes.
'Ja... ja!' zei Tom Poes verbaasd. 'Ik alleen! Hoezo?'
'Bah!' sprak heer Bommel. 'Bah! Hoe is het mogelijk, dat iemand zo'n aardig avontuur zó bederven kan?'

De morgen brak aan en de zon scheen waterig door een nevelsluier op het marktplein. Daar lag de tent nog steeds. Bul Super was er na lang werken in geslaagd zich van het tentlinnen te bevrijden, de dokter zat echter nog bekneld in een paar flarden. 'Hier scheiden zich onze wegen!' zei Super afgemeten, terwijl hij zijn hoed op het hoofd drukte. 'Als je nog eens een plan hebt, ga dan maar naar een ander! Ik doe niet meer mee! Ik ben meer voor de Superklasse! En hij verwijderde zich met grote passen terwijl de arts machteloos met zijn tent vocht, terwijl hij luid schreeuwde. Daarin werd hij gestoord door een politieagent.
'Bent u de eigenaar van deze tent?' vroeg de beambte. 'Zo ja, dan moet ik u bekeuren, wegens het onbevoegd en zonder vergunning opslaan van een tent op het openbare marktplein. Bovendien hebt u onder die flarden een zak met geld verborgen! Schei dus uit met die vertoning hier en volg me naar het bureel!'

Alles was dus weer normaal, dat zie je. Ook in het hotel ging het leven weer zijn gang en Tom Poes had op dit vroege morgenuur een voedzame maaltijd laten aanrukken. Maar heer Ollie was niet in een feeststemming. Hij steunde het hoofd mismoedig in de hand en keek somber voor zich uit. 'En dan te bedenken wat een mogelijkheden er waren!' mompelde hij. 'Een heer zonder schaduw! Zonder zorgen, zonder narigheid, zonder iets! Wat een pret zou ik gehad kunnen hebben. En voordat het avontuur goed en wel begonnen is, maak jij er een eind aan! Bah! Je vergist je, als je denkt, dat je leuk bent geweest! Dit was een avontuur van niets!'
'Het moest wel!' zei Tom Poes verontschuldigend (hij wilde geen ruzie maken). 'Als ik het niet gedaan had, had de rechter het misschien gedaan en dat had er niet leuk voor ons uitgezien. Als men is opgesloten of het land wordt uitgezet kan men geen avonturen meer beleven, heer Olie!'

In deze serie verschijnen:

MV 5 *De Drakenburcht* / MV 16 *De Bergmensen*

MV 6 *Het Verdwijneiland* / MV 17 *Het geheim van het Noorderlicht*

MV 7 *De Reuzenvogel* / MV 22 *De Meester-Schilder*

MV 9 *Het eiland van Grim, Gram en Grom* / MV 13 *De laatste Markies van Carabas*

MV 10 *De zieke hertog* / MV 21 *De Superfilm-onderneming*

MV 8 *De rare uitvinding* / MV 14 *Het land van de blikken mannen*

MV 26 *De talisman* / MV 31 *De zeeslang*

MV 11 *Het monster-ei* / MV 15 *De betoverde spiegel*

MV 12 *Kaspar de draak* / MV 29 *De geheimzinnige sleutel*

MV 20 *Tom Poes ontmoet een oude bekende* / MV 33 *De Pierrace*

MV 23 *De Chinese Waaier* / MV 24 *De wonderdokter*

MV 27 *De nieuwe ijstijd* / MV 30 *De grootgroeiers*

Deze deeltjes zijn geautoriseerde uitgaven, waarbij rechtstreeks van de oorspronkelijke tekeningen werd gereproduceerd. De teksten werden aan de hand van de krantenstrips opnieuw gezet. Volgende deeltjes in voorbereiding.